		5LK-1	A-1					
Sea No.	t	Se	tP					
E	B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 ENGLISH (Compulsory) LITERARY VOYAGE (BCOM0101)							
		e: Sunday, 12-05-2024 Max. Mai D AM To 11:00 AM	ks: 40					
Instr	ucti	1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.						
Q.1		rite the following by choosing the correct alternative. Religion was at the back of every speech has delivered. a) Jadhav Payeng b) Khushwant Singh c) Rabindranath Tagore d) Gandhi	08					
	2)	a) Drunkenness b) Poverty c) Untouchability d) Superstitions						
	3)	Chushwant Singh usually have for breakfast. a) biscuits b) toast c) stale chapatti d) cereal						
	4)	One should look for allies in ones a) The battlefield b) Heart c) Own strength d) friends						
	5)	ove came to asking for a flower. a) Rose b) Lily c) Bard d) Flora						
	6)	a) War b) Guilt c) Nature d) Marriage						
	7)	Aake sure you turn the library book on time. (choose the correct refix) a) re						
	8)	c) Im d) dis le waited patiently for his mother to arrive, but <u>unfortunately</u> she couldn't ome. (identify the part of speech of the underlined word)						
		a) verb b) pronoun c) adverb d) conjunction						
Q.2	An 1) 2) 3)	ver the following questions in brief (30-40 words). (Any Four) What is the importance of <i>khadi</i> in the context of the freedom struggle? What is the significance of sparrows in the story "The Portrait of Lady" Draw a character sketch of grandmother from the story "The Portrait of Lady"	12					
	4) 5) 6)	What is the central idea of the poem "Let Me Not Prey to be Sheltered from Dangers"? Write a story behind the creation of the lotus flower. Discuss the theme of the poem "The Toys".						

Page **1** of **2**

- Q.3 Answer the following (Any One)1) Write a note on the principles of effective communication.
 - What is communication? Describe the process of communication in detail. 2)

Q.4 Answer the following question. What are intrapersonal skills? How one could improve them?

10

Seat No.	Set P						
	. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 nciples of Business Management (Paper - I) (BCOM0104)						
	Day & Date: Friday, 12-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 09:00 AM To 11:00 AM						
	र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.						
प्र. 1 अ) खा 1)	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 08 सर्वसाधारणपणे 5 वर्षे किंवा त्याहून जास्त कालावधीसाठी केल्या जाणाऱ्या नियोजनास —— नियोजन समजले जाते. अ) अल्प कालावधी ब) दीर्घ कालावधी क) प्रशासकीय ड) सर्व समावेशक						
2)	चांगले नियोजन म्हणजे असे की ज्यामध्ये ——– असते. अ) साधेपणा ब) लवचिकता क) संतुलीतपणा ड) वरील सर्व						
3)	काय काम करावयाचे आहे हे अगोदरच निश्चित करणे म्हणजे ——— होय. अ) नियोजन ब) निर्णय घेणे क) नियंत्रण ड) संघटन						
4)	काही निष्कर्षाच्या आधारावर दोन किंवा जास्त पर्यायातून करण्यात येणारी निवड म्हणजे ——– होय. अ) प्रशासन ब) व्यवस्थापन क) नियोजन ड) निर्णय घेणे						
5)	नियोजन ही एक ——– प्रक्रिया आहे. अ) सामाजिक ब) मानसिक क) सतत चालणारी ड) फक्त एकदाच केली जाणारी						
6)	निर्णय प्रक्रियेतील पहिली पायरी ——– होय. अ) पर्यायांचा शोध घेणे ब) उपाययोजना शोधणे क) समस्या समजावून घेणे ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही						
7)	——— नियोजनातील घटक सांख्यिकीय दृष्टिकोनातून व्यक्त केले जाते. अ) उद्दिष्टे ब) अंदाजपत्रक क) धोरणे ड) नियम						
8)	सी. के. प्रल्हाद यांचा जन्म ——— साली झाला. अ) 8 ऑगस्ट 1941 ब) 12 ऑगस्ट 1941 क) 10 मे 1841 ड) 8 जानेवरी 1943						

	ब)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) आभासी संघटन रचना 2) व्यूहरचना	04
प्र.2	अ) ब)	लिहा. (कोणत्याही दोन) निर्णय घेण्याचे तंत्र नियोजनाचे प्रकार नियोजनाची वैशिष्टये	06
प्र.3	नियो	ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. जन म्हणजे काय? नियोजनाच्या प्रक्रियेतील टप्पे स्पष्ट करा. किंवा	10
		य प्रक्रिया अर्थ सांगून निर्णय प्रक्रियेतील टप्पे लिहा.	
Я.4		ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. साय व्यवस्थापन म्हणजे काय? व्यवसाय व्यवस्थापनाचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा. किंवा	12

'संघटन' म्हणजे काय? संघटन प्रक्रियेतील टप्पे स्पष्ट करा.

Seat No.	t						Set	Ρ
B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Principles of Business Management (Paper - I) (BCOM0104)								
	& Dat	-	12-04-2024	Joine	(• • •	Max. Marks	: 40
Instr	uctio		questions are con ures to the right ir		rks.			
Q.1	A)	1) Ger	he correct altern nerally, the period nning. Short term Administrative	l of five years b	orm)	options. ore is treated as ong term over all	_	08
		2) Goo a) c)	od plan is that pla Simplicity Balanced	b) F	f lexibility Il of the above		
		3) <u>a)</u> c)	is deciding in Planning Organisation	b) D	o be done. ecision-making controlling		
		4) <u>alte</u> a) c)	is the selecti rnatives. Administration Planning	b) M	e criteria from two or m lanagement lecision-making	nore	
		5) Plai a) c)	nning is a Social Continuous		,	sychological only one time		
		6) The a) b) c) d)	first stage in the to find out the a to find out reme find out the prol none of the abo	lternatives dies blem	cisic	on-making is		
		7) <u>a)</u> c)	planning elem Objectives Policies	•) B	in numerical terms. udget ules		
			. Prahalad born ii 8 Aug 1941 10 May 1841	b		2 Aug 1941 Jan 1943		
	B)	1) A V	he following cor irtual Organisatio ategy	-				04
Q.2	a)	Technique Types of	otes. (Any 2) es of decision ma planning ristics of planning					06

10

12

Q.3 Answer the following questions. (Any One)

a) What is 'planning'? Explain the process of 'planning' in detail.

OR

b) Explain the meaning of decision making and steps in decision making.

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

a) What is 'Business management'? Explain the Significance of Business management in detail.

OR

b) What is 'organising'? Explain the steps in the process of organisation.

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Financial Accounting (P - I) (BCOM0102)

Day & Date: Monday, 15-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Use of Calculator is allowed.

Q.1 A) Multiple Choice Questions.

c)

c)

- According to _____ concept every business transaction has two fold 1) effects.
 - **Dual Aspect** a) Cost b) c) Realisation
 - d) Monitory
- According to _____ conventions, the policy once adopted should not 2) be changed.
 - a) Conservatism
 - Consistency d)
- A, B, and C sharing profit and losses in the ratio 3:2:1 general reserve 3) is Rs. 6000. Show the correct distribution of general reserve among A, B, and C from the following:
 - a) 1000, 2000, 3000
 - 2000, 1000, 3500 c)

Goodwill is . 4)

- a) An intangible asset Current asset
 - b) Investments d) Current liability
- _____, first Co-operative Societies Act was passed in India. 5) In
 - 2001 1950 a) b)
 - 1904 d) 1935 c)

6) Accounting is commonly referred to as of business.

- Ratio a) b) Language
- c) Profit d) Loss

Credit balance of Realisation Account shows . 7)

- a) Profit Loss b)
 - Receipts c) d) Payments
- 8) Goodwill is to be valued when
 - a) Amalgamation takes place
 - b) a new partner admitted
 - sale of business c)
 - d) all of the above

Explain the following concepts. B)

- 1) **Double Entry System**
- 2) Goodwill

04

Set

Max. Marks: 40

- Full Disclosure
- b)
- Materiality
 - b) 2000, 1000, 3000
 - d) 3000, 2000, 1000

06

Q.2 Answer the following questions. (Any Two)

- a) Need for Valuation of Goodwill
- **b)** Purchase Consideration
- c) From the following information calculate value of Goodwill by three years purchase of Super Profit Average capital employed Rs. 4,00,000 Net Profit of the business for last three years were Rs. 65,000, Rs. 85,000 and Rs. 30,000 Expected rate of interest on capital employed is 12%
- Q.3 A and B are partners sharing profits and losses equally, decided to convert their business into a limited company named AB Company Ltd. on 31st March 2020, when their Balance Sheet was as under

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
<u>Capital</u>		Land & Building	80000
A 102000)	Plant & Machinery	60000
B 78000	180000	Furniture	10000
Creditors	50000	Debtors	56000
Bills Payable	10000	Stock	20000
		Cash	14000
	240000		240000

Balance Sheet as on 31st March 2020

AB Co. Ltd. agreed to take over all the assets and liabilities at the values stated below-

Land & Building Rs. 84000, Plant & Machinery Rs. 50000, Furniture Rs. 8680, Stock Rs. 16000, Debtors subject to provision for doubtful debts at 3% and Creditor at a discount of 2%.

AB Co. Ltd. issued 12600 equity shares of Rs. 10 each at Rs. 12 per share and the balance of purchase price is paid in cash.

Prepare necessary ledger accounts to close the books of the firm.

Q.4 Answer any one of the following questions.

a) Following is the Trail Balance of Solapur Consumers Co-operative Society, Solapur for the year ended 31st March 2021.

Trail Balance		
Particulars	Dr. Rs.	Cr. Rs.
Share Capital		94000
Reserve Fund		20000
Opening stock of Consumers Goods	112500	_
Furniture	53000	
Education Fund		8000
Debtors & Creditors	30000	20000
Commission Payable		5000
Salaries	75000	
Rent and Taxes	53000	
Postage	14500	
Printing and Stationery	8700	
Audit Fees	4000	
Interest on Investment		10500
Profit & Loss Appropriation A/c		51000
Equipment	18000	

Purchases & Sales	1585000	2050000
Wages	40000	
Investment	100000	
Cash in Hand	14800	
Cash at Bank	150000	
	2258500	2258500

Additional Information:

- 1) Closing Stock of consumer goods is Rs. 125000
- 2) Outstanding expenses on 31st March 2021 were Rent Rs. 1000 and Salary Rs. 2000
- 3) Provide 5% depreciation on Furniture

Prepare Trading Account, Profit & Loss Account for the year ended 31st March 2021 and a Balance Sheet as on that date.

b) What is Accounting? Explain the concepts of Accounting.

				\- +				
Sea No.			Set	Ρ				
	B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Marathi (BCOM0107)							
Tim	Day & Date: Thursday, 18-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 09:00 AM To 11:00 AM Max. Marks: 40							
सूचन		1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. ?) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.						
Я.1	अ) 1)	योग्य पर्याय निवडा. म्हाइंभट यांचा जन्म कोणत्या जिल्हयात झाला? अ) अहमदनगर ब) अमरावती क) बीड ड) परभणी		08				
	2)	खंडेरावांच्या मृत्यू वेळी अहिल्याबाईंचे वय किती होते? अ) 35 ब) 28 क) 31 ड) 29						
	3)	गंपू व मित्र कोणते नाटक पहावयास जातात? अ) लग्नाची बेडी ब) संशय कल्लोळ क) सीता स्वयंवर ड) एकच प्याला						
	4)	वाटणी ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेतली आहे? अ) मरणादारी ब) गवनेर क) महापूर ड) कळवंड						
	5)	संत नामदेवांची दासी म्हणून कोण प्रसिध्द आहे? अ) संत बहिणाबाई ब) संत कान्होपात्रा क) संत जनाबाई ड) संत निर्मळा						
	6)	प्रेम आणि मरण ही कविता कोणी लिहिली आहे? अ) गोविंदाग्रज ब) कुसुमाग्रज क) कुंजविहारी ड) अनिल साबळे						
	7)	ज्ञानेश्वरी ग्रंथाचे दुसरे नाव काय आहे? अ) गीता ब) भावार्थदीपिका क) यथार्थदीपिका ड) ज्ञानगीता						
	8)	कार्यक्रम पत्रिकेतील शेवटचा भाग काय असतो? अ) प्रस्तावना ब) अतिथी परिचय क) आभार ड) यापैकी नाही						
	ब)	दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा. 1) गोविंदप्रभूंच्या व्यक्तिमत्वाची वैशिष्टये लिहा.		04				

2) संत एकनाथांचा परिचय करून दया.

प्र.2	थोड	क्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)	06
		महात्मा फुले यांचा परिचय करून द्या.	
	ब)	प्रभावी सूत्रसंचालनासाठी कोणते गुण आवश्यक आहेत.	
	क)	पु. ल. देशपांडे यांच्या ग्रंथाची नावेँ लिहा.	
प्र.3	नवीन	न ग्रंथाची आवश्यकता आहे असे लोकहितवादी का म्हणतात?	10
प्र.4	अ)	अखेर कमाई या कवितेचा आशय तुमच्या शब्दांत लिहा.	12
		किंवा	
	ब)	प्रगतीपुस्तक या कवितेत कवीने कोणती खंत व्यक्त केली आहे ते लिहा.	

				1-0			
Sea No.	t		Set	Ρ			
	B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024						
Davi	0 0-	Hindi (BCOM0106)	Max Marka	. 40			
Time	e: 09:	ate: Thursday, 18-04-2024 :00 AM To 11:00 AM	Max. Marks	: 40			
सूचन	गएँ :	1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।					
		2) दाई ओर लिखे अंक प्रश्न के लिए निर्धारित अंक हैं	I				
प्र.1	निम्न	नलिखित प्रश्नों के नीचे दिए गए विकल्पों में से सही विव	कल्प चुनकर वाक्य फिर से	08			
	लिरि	•					
	1)	चन्द्रधर शर्मा गुलेरी का जन्म सन् ——– में जयपुर (रा सम्पन्न परिवार में हुआ था।	जस्थान) के एक विद्या				
		अ) 1883 ब) 1881					
		क) 1885 ड) 1850					
	2)	——— बहुत समझदार है, क्योंकि वह अपना समृध्दि सूच	वक नाम किसी को बताती				
		नहीं।					
		अ) पार्वती ब) भक्तिन क) सबिया ड) लक्ष्मी					
		,	¥ .				
	3)	ट्रेड युनियन के इस जमाने में ——— के संघ बन गए है अ) अत्याचारियों	5				
		क) नेताओं ड) निन्दकों					
	4)	, क्योंकि बहुत कुछ हो सकती है ———.					
	•	अ) कविता ब) उपेक्षिता					
		क) अपराजिता ड) नम्रता					
	5)	Accept शब्द के लिए हिंदी शब्द —— है।					
	-	अ) मतपत्र ब) जनगणना					
		क) स्वीकार करना ड) परिपत्र					
	6)	Agent का हिंदी वाणिज्य विषयक शब्द है।					
		अ) अभिकर्ता ब) नकदी					
		क) बयाना ड) महसूल					
	7)	में कम शब्दों में अधिकाधिक आशय को समेटने	का प्रयास रहता है।				
		अ) अनुकरण ब) संक्षेपण क) विस्तारीकरण ड) पल्लवन					
	8)	——— सडकों के किनारे गन्ने के खेतो में छिप जाते हैं अ) पुलिस ब) नेता	I				
		अ) पुलिस ब) नेता क) आतंकवादी ड) चोर					

संक्षेपण के कोई दो गुण लिखिए।

- 5) स्वतंत्र संक्षेपण किसे कहते है?
- б) पल्लवन की कोई एक विशेषता लिखिए।
- प्र.3 'एक खबर' कविता का भावार्थ लिखिए।

1)

2)

3)

4)

अथवा

Head Master, Governor तथा Examiner पदनाम संबंधि हिंदी शब्द लिखिए।

'मारे जायेगें' कविता के माध्यम से कवि ने पाठकों को क्या संदेश दिया है?

प्र.2 निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं चार प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए।

Action, Carrier तथा Gross के हिंदी प्रशासनिक शब्द लिखिए।

Fine, Capital तथा Fee के वाणिज्य विषयक हिंदी शब्द लिखिए।

प्र.4 'भक्तिन' की चारित्रिक विशेषताओं को लेखिका महादेवी वर्मा ने किस प्रकार चित्रित 10 किया है?

12

Instructions: 1) All questions are compulso 2) Figures to the left indicate t		
08	صحيح متبادل کاا متخاب کرے جوابی پرپے میں لکھئے۔	سوال نمبر.1.
" س نے لکھا؟	1) "ایک ہندوستانی افسر کی اپنے ڈپٹی کلکٹر سے ملاقات	
B)مولوی نذیر احمد۔	A) سرسید-	
D) خور شيد الاسلام-	C) فرحت الله بیگ۔	
	2)"استاد کی تلاش" کے مصنف کون ہیں؟	
B)وحيد الدين سليم _	A)نذیراحمد-	
D)شبلی نعمانی۔	C) فرحت الله بیگ۔	
	3)ان میں سے خواجہ حسن نظامی کاانثائیہ کونساہے؟	
B)سير لکھنو۔	A) خطاب بہ طلبا۔	
D) پچر۔	C)استاد کی تلاش۔	
	4)ان میں عبدالرحمٰن بجنوری کی تحریر کو نسی ہے؟	
- محجمر (B	A)سير لکھنو۔	
D) خطوط نگاری۔	C)سید انشاءاللّد خان انشاء۔	
	5)ان میں سے مر زافر حت اللہ کی تحریر کو نسی ہے؟	
B)ایک ہندوستانی ڈپٹی کلکٹر کی اپنے افسر سے ملا قات۔	A)استاد کی تلاس ش۔	
D) خطاب به طلباء۔	C)مامون کافضل و کمال۔	
	6)" خطاب بیہ طلباء" کے مصنف کون ہیں؟	
B)وحيد الدين سليم _	A) محمد حسین آزاد۔	
D)نذير احمد -	C)خواجه حسن نظامی۔	

Seat No.

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Urdu Prose & Poetry (BCOM0108)

Day & Date: Thursday, 18-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM

Max. Marks: 40

Set

Ρ

12

سوال نمبر. 2. مختصر جواب لکھیے (کوئی چار) 1) سير لكھنو كامر كزى خيال لکھئے۔ 2) مامون كافضل وكمال كامر كزى خيال لكھتے۔ 3) سيد انشاء الله خان انشاء كام كزى خيال لكھے۔ 4) خطوط نگاری کامر کزی خیال لکھتے۔ 5) خطاب به طلباء کامر کزی خیال ککھئے۔ 6)خواجه حسن نظامي كاتعارف لكصّے۔

سوال نمبر. 3 مفصل جواب لکھیے۔ (کوئی ایک) 10 1)" مچھر "كاخلاصہ اپنے الفاظ ميں لکھئے۔ 2) "ایک ہندوستانی ڈپٹی کلکٹر کی اپنے افسر سے ملاقات" کا خلاصہ لکھنے۔ سوال نمبر.4. مفصل جواب لكھيئے۔ 10

"استاد کی تلاش"کاخلاصہ تحریر شیجیجے۔

Seat No.			Set P
B.Com. (Se		CS) Examination: March/A keting (BCOM0105)	pril-2024
Day & Date: Thurs Time: 09:00 AM Te	-		Max. Marks: 40
सूचना : 1) सर्व प्रश् 2) उजवीक	न आवश्यक आहेत. ञ्डील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	а.	
1) —— अ)	दिलेले योग्य पर्याय निवडून ग – ही संकुचित संकल्पना आहे विक्री) अ आणि ब दोन्हीही	<u>इ</u> . ब) विपणन	08
अ)	ू म्हणजे ——— गुणधर्मांचा संच) मूर्त) अ आणि ब दोन्हीही	ब) अमूर्त	
अ) ब) क)	 ही उत्पादन नियोजन आणि नवीन वस्तू कल्पना निर्मिती कल्पनांची तपासणी उत्पादन संकल्पना विकास उत्पादन विकास 	ग विकासाची पहिली पायरी आहे. ो	
अ)	– ही औद्योगिक वस्तू म्हणून कच्चा माल) सुटे भाग	ओळखली जाते. ब) घडाईची वस्तू ड) वरील सर्व	
अ)	– म्हणजे वस्तूच्या विक्री इतिह नफा जीवन चक्र) बढती जीवन चक्र		ारे चक्र होय.
, अ)	बाजार हा ——— बाजारपेठेच स्थानिक) संघटित	ग प्रकार आहे. ब) अनियंत्रित ड) असंघटित	
, अ)	— हा खरेदीदार आणि विक्रेते विनिमय) ग्राहक संबंध	यांच्यातील दीर्घकालीन परस्परसंव ब) व्यवहार ड) यापैकी नाही	ाद आहे.
अ)		णधर्म आहे. ब) आकर्षकता ड) वरील सर्व	

	 ब) पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) बाजारपेठेची संकल्पना स्पष्ट करा. 2) चिन्हनामाची संकल्पना स्पष्ट करा. 	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) ग्राहकांच्या दृष्टीने विपणनाचे महत्त्व ब) बाजारपेठ विभाजनाचे महत्त्व क) किंमत धोरण	06
प्र.3	विपणनाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) बाजारपेठचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. किंवा	12

वस्तू आणि सेवांच्या किंमतीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

Seat No.	t		Set I	Ρ				
B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Principles of Marketing (BCOM0105)								
	Day & Date: Thursday, 18-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 09:00 AM To 11:00 AM							
Instr	Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.							
Q.1	A)	Ch 1)	aoose the correct alternative from the options is the narrow concept.a) Sellingb) Marketingc) both a) and b)d) None of these	08				
		2)	A product is a set of attributes. a) tangible b) Intangible c) both a) and b) d) None of these					
		3)	 is the first step in product planning and development. a) Generation of new product ideas b) Screening of Ideas c) Product Concept Development d) Product Development 					
		4)	is known as industrial goods. a) Raw Materials b) Fabricated Items c) Components Parts d) All the above					
		5)	is an attempt to recognize distinct stages in the sales history ofthe product.a) Profit Life Cycleb) Place Life Cyclec) Promotion Life Cycled) Product Life Cycle					
		6)	Stock Exchange is a type of market. a) Local b) Unregulated c) Organized d) Unorganized					
		7)	is a long-term interaction between buyers and sellers. a) Exchange b) Transaction c) Customer Relation d) None of these					
		8)	is the attribute of good package. a) Durability b) Attractiveness c) Protective d) All of the above					
	b)	Ex 1) 2)	Explain concept of Market.	04				
Q.2	Writ a) b) c)	Sig Imp	hort Notes. (Any Two) gnificance of Marketing to customer portance of Market Segmentation cing strategies	06				

Q.3Explain the core concepts of marketing.10Q.4Answer the following questions. (Any One)
Explain the different types of Markets.12OR
Explain the factors affecting the Price of Product and Service.00

Seat No.	Set P
B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/A Business Micro Economics (Paper – I) (BCOM0103	
Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM	Max. Marks: 40
सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 अ)खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.1) हा व्यावसायिक अर्थशास्त्राच्या व्याप्तीचा घटक आहे.अ)मागणीचे विश्लेषणअ)मागणीचे विश्लेषणक)उत्पादन खर्च विश्लेषणउउत्पादन सर्व	08
2) जर "क्ष" या वस्तूची किंमत वाढली असता "य" वस्तूच्या मागणीत व झाल्यास, "क्ष" व "य" या दोन्ही वस्तू एकमेकांस —— स्वरूपाच्या अ) पूरक वस्तू ब) पर्यायी वस्तू क) हलक्या दर्जाची वस्तू ड) वरील सर्व	
3) ——— प्रतीच्या वस्तुंची मागणीची उत्त्पन्न लवचिकता ऋणात्मक अस् अ) साधारण वस्तू ब) हलक्या दर्जाची वस्तू क) प्रतिष्ठेच्या वस्तू ड) वरील सर्व	ातो.
 4) मागणीचा सिद्धांत गृहितावर आधारलेला आहे. अ) उपभोक्त्याचे उत्त्पन्न स्थिर ब) उपभोक्त्याचे आवड निवडीत बदल नाही क) पर्यायी व पूरक वस्तूंच्या किंमती स्थिर ड) वरील सर्व 	
5) पुरवठयाचा वक्र हा ——— असतो. अ) क्ष अक्षास लंब ब) क्ष अक्षास समांतर क) डावीकडून उजवीकडे वर जाणारा ड) डावीकडून उजवीकडे खाली येणारा	
6) समवृत्ती वक्र विश्लेषणाची मांडणी सर्वात प्रथम —— केली. अ) एजवर्थ ब) मार्शल क) केन्स ड) वरील सर्व	

		7)	अ) ब) क)	साठी बाजार पाहर्ण उत्त्पन्नाच्या पूर्वानुग किंमतीच्या पूर्वानुम मागणीच्या पूर्वानुम पुरवठयाच्या पूर्वानु	मानासाठी ानासाठी ानासाठी	गा	र केला जातो.	
		8)	अ)	या अर्थशास्त्रज्ञांने ' एजवर्थ केन्स	ब)		Economics" हा ग्रंथ लिहिला. मार्शल वरील सर्व	
	ब)	1)	व्यावर	ांकल्पना स्पष्ट करा. सायिक अर्थशास्त्राची गिच्या पुर्वानुमानाची र	व्याख्या			04
प्र.2	अ) ब)	किंग माग	मत यंत्र ाणीची	लिहा. (कोणतेही दो गणेची भूमिका जाहिरात लवचिकता हीतील सोन्याचा निर	-			06
प्र.3	दीर्घो समवृ			वैशिष्टये स्पष्ट करा	Г.			10
प्र.4	दीर्घो अ)	त्तरी व्यार	प्रश्न. (वसायिव	(कोणताही एक) क अर्थशास्त्राचे महत्त	व स्पष्ट करा			12

ब) मागणीचा नियम आकृतीसह स्पष्ट करा.

04

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024

Business Micro Economics (Paper – I) (BCOM0103)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM

Seat

No.

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Multiple choice questions. Q.1 A)

c)

a)

c)

a)

c)

- Scope of Business Economics is/are 1)
 - **Demand analysis** a) Cost analysis c)
 - d) All of the above

b) Production analysis

If the price of good 'X' increases and the quantity demanded for good 2) 'Y' increases, what is the likely relationship between goods 'X' and 'Y'?

- Complementary goods b) Substitute goods a)
- Inferior goods d) All of the above c)

3) The income elasticity of demand is negative for

Normal goods a)

Luxury goods

- b) Inferior goods d) All of the above
- The law of demand is based on the assumption of _____. 4)
 - constant consumer income a)
 - b) consumer tastes remain constant
 - prices of related goods remain constant c)
 - all of the above d)

The supply curve typically slopes 5)

- Vertical to X Axis b) Parallel to X axis a)
- Upward from left to right d) Downward from left to right c)

Basic concept of Indifference curve is firstly propounded by . 6)

- Edgeworth Marshall b)
 - All of the above Keynes d)
- Market survey is a method of 7)
 - Income forecasting b) Price forecasting
 - Demand forecasting Supply forecasting c) d)
- The book "Principles of Economics" is written by _____. 8)
 - Edgeworth a) **Keynes**
 - b) Marshall d)
- B) **Explain Following Concepts:**
 - **Definition of Business Economics** 1)
 - 2) Concept of demand forecasting

SLR-FA-9

Set

Max. Marks: 40

08

All of the above

Q.2	 Write Short Answers. (Any Two) a) Role of price mechanism b) Advertising elasticity of demand c) Golden rule of capitalism 	06
Q.3	Broad Question. Explain the characteristics of indifference curve.	10
Q.4	 Broad Question. (Any One) a) Explain the significance of Business Economics. b) Explain the law of demand (with illustrate). 	12

Set B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 **Business Mathematics (Paper-I) (BCOM0110)** Max. Marks: 40

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Multiple choice questions Q.1 A)

- 1) The matrix having equal number of rows and columns is called as
 - a) Square matrix Null matrix b) c) Column matrix Row matrix d)

2) In linear programming problem the objective function is always expressed as

- a) Quadratic form
- c) Exponential form
 - d) None of these

Linear form

b)

- In general compound interest is _____ the simple interest.
 - b) a) Less than Equal to c) More than d) None of these
- 4) Cramer's rule help us to find the value of used in the simultaneous equations.
 - a) Variables b) **Diagonal side**
 - c) Rows Columns d)
- **5)** The nth term T_n of a G.P is given by _ $\frac{1}{dr^{n-2}}$ a) a + (n-1)db) c) ar^{n-1} d) $(n-1)^{r}d$
- 6) If $3 + 6 + 12 + 24 + \cdots$ to n terms = 3069, then n = 1200. a) 3 b) 9 c) 10 d) 20

7) When a fixed sum of money is paid at regular interval of time especially a year then each payment is called _

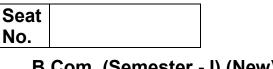
a)	Profit		b)	An a	nnuity

- None of these c) Loss d)
- 8) The region $x \ge 0, y \ge 0$ is called
 - a) First quadrant b) Second quadrant
 - c) Third quadrant Fourth quadrant d)

Explain the following questions. b)

- 1) If $2 + 6 + 18 + 54 + \cdots$ to n terms = 59048, find n.
- 2) If $A = \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 0 \end{bmatrix}$ find A + B & A B

04

Day & Date: Tuesday, 23-04-2024

Time: 09:00 AM To 11:00 AM

The difference between the simple & compound interest on a certain sum a) for 2 years at 4% per annum is Rs. 320. What was the sum? b) team and the sum of the first 60 terms C)

Q.3 Attempt the following questions.

Solve the following equations by using Cramer's rule.

4x + 4y - 5z = 66x - 2y = 89x + 3y - 4z = 16

Q.2

Attempt any one of the following questions. Q.4

- Find the inverse of the matrix by using adjoint method. a)
 - [2 3 1] 1 2 3 3 2 1
- b) find the minimum value of $Z = 3_{X1} + 2_{X2}$ Subject to the constraints, $7x_1 + 10x_2 \ge 7000$, $2x_1 + x_2 \ge 1000$, $100 \le x_1 \le 600$ $400 \le x_2 \le 900$

- If the first term of an A.P. is 5 and common difference is 2 find the 60th
- If $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 5 & 4 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$ find $(A^2 B^2)$

10

			••
Seat No.		Set	Ρ
B.Com.		CS) Examination: March/April-2024 er-I (BCOM0111)	
•	uesday, 23-04-2024 M To 11:00 AM	Max. Marks:	40
u i /	र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. नवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	त.	
प्र.1 अ) खा 1)	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून विमा प्रतिनिधीचा परवाना ——	-	08
	अ) 02	ब) 03	
	क) 04	ड) 05	
2)	विमा हा नुकसान भरपाईच		
	अ) अग्नी क) जीवन	ब) सागरी च) आगमन	
,	,	ड) अपघात	
3)		ा कार्यपध्दतीतील पहिली पायरी आहे.	
	अ) विमाहप्ता भरणे क) वैद्यकीय तपासणी	,	
A	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,		
4)	हे विम्याचे प्राथमिक तत्व अ) नुकसान भरपाईचे तत्व		
	क) परमोच्च विश्वासाचे तत्व	,	
5)	·	, माहप्ता भरण्यासाठी ——— सवलतीचे दिवस	
	दिले जातात.		
	अ) 30	ब) 03	
	क) 15	ড) 51	
6)		स तहयात विम्याचे हप्ते भरावे लागतात.	
	अ) मुदत	ब) आजीवन 	
,	क) हयातीतील	ड) यापैकी नाही	
7)		0	
	अ) हयातीतील क) मदन	ब) युनिट लिंक्ड ड) यापैकी नाही	
- 1	क) मुदत	,	
8)	——— विमा प्रतिनीधीसाठी मार्गव अ) डिस्चार्ज अर्ज		
	अ) । अस्याज अज क) आचारसंहिता	ब) प्रस्ताव अर्ज ड) विमा करार	
		~/ IT II TO (IX	

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	1) अर्पण मूल्य	
	2) मुदत विमा	
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	अ) विम्याची गरज	
	ब) समूह विम्याचे महत्त्व	
	क) हयातीतील विम्याची वैशिष्टये	
प्र.3	जीवन विमापत्र घेण्याच्या कार्यपध्दतीतील टप्पे स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	12
	विम्याची प्राथमिक तत्त्वे स्पष्ट करा	
	किंवा	
	विमा प्रतिनिधीची आचारसंहिता स्पष्ट करा.	

Seat No.		Set	Ρ					
B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Insurance Paper-I (BCOM0111)								
	Day & Date: Tuesday, 23-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 09:00 AM To 11:00 AM Max. Marks: 40							
Instructio		uestions are compulsory. Ires to the right indicate full marks.						
Q.1 A)		the correct alternative from the options.license of the insurance agent is granted for years.02b)030304d)	08					
	2) a) c)	insurance is not a contract of indemnity. Fire b) Marine Life d) Accident						
	3) a) c)	is the first step of taking life insurance. Payment of premium b) To fill proposal form Medical examination d) Issue of policy						
	4) b) c) d)	is the primary principle of Insurance. Principle of Indemnity Principle of Insurable interest Principle of Utmost good faith All of the above						
	5) insul a) c)	grace days are allowed for payment of yearly premium in Life rance policy. 30 b) 03 15 d) 51						
	6) In a) c)	Life policy, premium is payable through out of life of insurer. Term b) Whole Endowment d) None of these						
	7) c)	insurance policy is not useful for saving purpose. Endowment b) Unit linked Term d) None of these						
	8) a) c)	are the guidelines for insurance agents. Discharge Form b) Proposal Form Code of Conduct d) Insurance Contract						
В)	1) Surr	he following concepts. render Value m Insurance	04					
Q.2 Wri a) b) c)	Need of Ir Importanc	otes. (Any Two) nsurance ce of Group Insurance of Endowment Policy	06					

Q.3Explain the procedure of taking life insurance policy.SLR-FA-11Q.4Answer any one of the following.
Explain the primary principles of insurance.
OR
Explain the code of conduct of Insurance agent.12

Seat No.			Set P
	Geography (Comn	CS) Examination: March/A nercial & Marketing) y (Paper – I) (BCOM0112)	pril-2024
Time: 09:00 A	uesday, 23-04-2024 M To 11:00 AM i प्रश्न अनिवार्य आहेत.	I	Max. Marks: 40
2) उज 3) आव	वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात ाश्यक तेथे सुबक आकृत्या व नक गशा स्टेन्सिल्स वापरास परवानगी	गशे काढा.	
प्र.1 अ) योग्र 1)	<mark>ा पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा</mark> व्यापारी भूगोल ही ——– भूगोला अ) आर्थिक क) सांस्कृतिक		08
2)	——— हा चतुर्थ श्रेणीचा आर्थिक अ) वाहतुक क) व्यापार	व्यवसाय आहे. ब) संशोधन ड) शेती	
3)	——— हे एक वाणिज्य भूगोलाचे अ) वाहतुकीचा खर्च क) सेवांचा विकास	ब) व्यापाराची सुरुवात	
4)	मानवांनी निर्माण केलेल्या संसाध अ) नैसर्गिक संसाधन क) औद्योगिक स्त्रोत	ब) उपयुक्त संसाधन	
5)		धनसंपत्ती आहे. ब) पुननिर्मान न करता येणारी ड) स्थानिक	
6)	जागतिकीकरणाद्वारे —— याला अ) पैसा क) लोकसंख्या	ब) वाहतूक	
7)	अ) हांटिग्टन	ं या संकल्पनेचे जनक असे म्हणताल ब) मॅकिंडर ड) आलेक्झांडर	त.
8)	WTO चे मुख्यालय —— येथे अ अ) न्युयॉर्क क) जिनिव्हा	माहे. ब) दिल्ली ड) ऑष्ट्रीया	

SLR-FA-12

Seat	

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) साधनसंपत्तीचे महत्व 2) जागतिकीकरण	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) पवन ऊर्जा ब) OPEC क) व्यापारी भूगोलाचे महत्त्व सांगा.	06
प्र.3	खालील प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा. व्यापारी भूगोलाचे स्वरुप व व्याप्ती स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. विविध मानवी आर्थिक क्रियांचे सविस्तर वर्णन करा. किंवा साधनसंपत्तीचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	12

	5.00			Geography (Comm nmercial Geography	ercial	& Marketing)	// II-202 4
		e: Tue	esday	r, 23-04-2024 1:00 AM	(i ape		ax. Marks: 40
nstr	uctio	2) 3)	Figu Nea	uestions are compulsory. res to the right indicate fu t diagrams and maps sho use of maps stencils is a	ull mark ould be		ry.
Q.1	A)	Choo 1)	Com	he correct alternative fr imercial Geography is a s Economic Cultural	sub bra b)	•	
		2)	a) c)	is a quaternary type of Transportation Trade	b)	nic activity. Research Agriculture	
		3)	a) c)	Cost of Transport	b)	ommercial Geography. Beginning of the Trade Consumer	
		4)	Reso a) c)	ources created by human Natural Resource Industrial Resource	b)	Useful Resource	
		5)	Sola a) c)	r Energy is a type Renewable Exhaustible	b)	urces. Non Renewable Local	
		6)	Glob a) c)	palization was stimulated Money Population	by b) d)	Transportation Computers	
		7)	a) c)	is the father of the con Huntigtan Roosevelt	cept of b) d)	conservation of resource Mackinder Alexander	S.
		8)	a) c)	_ is the headquarter of the New York Geneva	e WTO b) d)	Delhi Austria	
	B)	Expl 1) 2)	Impo	he following concepts. ortance of Resources palization			04
Q.2	Writ a) b) c)	Wind OPE	Ener C	o tes. (Any Two) rgy e of Commercial Geograg	ohy		06

Seat No.

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024

Q

Q

SLR-FA-12

Set P

Q.3	Answer the following questions. Explain the nature and scope of Commercial geography.	10
Q.4	Answer any one of the following.	12
	Explain the different types of Economic Activities.	
	OR	

Explain the Classification of Resources.

Seat No.			Set P
В.	Com.	(Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March Business Micro Economics - II (BCOM0203)	n/April-2024
-		Friday, 05-04-2024 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40
सूचना		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 अ		लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. एकूण खर्च हा स्थिर खर्च आणि —— यांची बेरीज असते. अ) बदलता खर्च ब) सरासरी खर्च क) सीमांत खर्च ड) यापैकी नाही	08
	2)	विक्रीखर्च हे ——— या बाजाराचे वैशिष्टय आहे. अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी क) मक्तेदारीयुक्त ड) वरील सर्व	
	3)	समबिंदू म्हणजे —— बिंदू होय. अ) नफा ब) तोटा क) ना नफा ना तोटा ड) जास्तीत जास्त नफा	
	4)	प्रमाण फलाच्या नियमात —— काळ गृहित धरला आहे. अ) अल्प ब) मध्यम क) दीर्घ ड) अति अल्प	
	5)	समबिंदू विश्लेषण हे —— काळात उपयुक्त आहे. अ) अल्प ब) मध्यम क) दीर्घ ड) वरील सर्व	
	6)	—— हे पूर्ण स्पर्धेचे वैशिष्टय आहे. अ) असंख्य ग्राहक ब) असंख्य विक्रेते क) एकजिनसी उत्पादन ड) वरील सर्व	
	7)	सरासरी खर्चाला ——– असेही म्हणतात. अ) प्रतिनग खर्च ब) स्थिर खर्च क) सीमांत खर्च ड) एकूण खर्च	
	8)	——— हे मक्तेदारी बाजाराचे वैशिष्टय आहे. अ) एकच किंमत ब) मूल्यभेद क) उत्पादन भेद ड) असंख्य विक्रेते	

	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) मूल्यभेद 2) पूर्ण स्पर्धा 	04
Я.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) अल्पाधिकार ब) अंतर्गत बचती क) उत्पादन खर्च	06
प्र.3	दीर्घोत्तरी प्रश्न मक्तेदारी बाजाराची वैशिष्टये स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. अ) समबिंदू विश्लेषणाचे महत्त्व स्पष्ट करा. ब) प्रमाण फलाचा नियम स्पष्ट करा.	12

			SLR-FA-13
Seat No.	t		Set P
E	3.Co	om. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March Business Micro Economics - II (BCOM0203)	/April-2024
		ate: Friday, 05-04-2024 :00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40
Instr	uctio	ons: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Choose the correct alternatives from the options.1)Total cost is sum of Fixed cost anda)Variable costb)Average costc)Marginal costd)None of these	08
		 2) Selling cost is a feature of market. a) Perfect competition b) Monopoly c) Monopolistic competition d) All the above 	
		 Breck- even point means point. a) profit b) loss c) no loss no profit d) maximum profit 	
		 4) The law of returns to scale assumes period. a) short b) medium c) long d) very short 	
		 5) Break- even point analysis is useful in period. a) Short b) Medium c) Long d) All the above 	
		 6) is a features of perfect competition. a) Large number of buyers b) Large number of sell c) Homogenous product d) All the above 	ers
		 7) Average cost is also called as a) Per unit cost b) Fixed cost c) Marginal cost d) Total cost 	
		 8) is a feature of monopoly market. a) Single price b) Price Discrimination c) Product differentiation d) Large number of sell 	ers
	B)	Explain the following concepts.1) Price discrimination2) Perfect competition	04
Q.2	Wri a) b) c)	ite Short Notes. (Any Two) Oligopoly Internal economies Cost of Production	06

Q.3	Long answer Explain the features of Monopoly Competition.	10
Q.4	Answer any one of the following.	12

a) Explain the importance of Break- even point analysis.b) Explain the law of returns to scale.

Seat No.			Set P
	Com.	(Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March Principles of Business Management (BCOM020	•
		Wednesday, 10-04-2024 M To 02:00 PM	Max. Marks: 40
सूचना		र्ग प्रश्न अनिवार्य आहेत. ावीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 अ	म) खाल 1)	नील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. पगार, बोनस इत्यादी अभिप्रेरणेची —— प्रलोभने आहेत. अ) आर्थिक ब) आर्थिकेतर क) राष्ट्रीय ड) वरील सर्व	08
	2)	—— हे नियंत्रणाचे आधुनिक तंत्र म्हणून ओळखले जाते. अ) अंदाजपत्रक ब) परिव्यय नियंत्रण क) अंतर्गत तपासणी ड) निर्णायक पथ पद्धती	
	3)	नेतृत्त्व ही ——— प्रक्रिया आहे. अ) बौध्दिक ब) मानसिक क) आर्थिक ड) यापैकी नाही	
	4)	पर्ट (PERT) या तंत्राची सुरूवात अमेरिकेत —— साली करण्यात अ) 1900 ब) 1960 क) 1958 ड) 2000	ा आली.
	5)	नियंत्रण कार्याचा मुख्य हेतु —— हा असतो. अ) झालेल्या चुकांची दुरूस्ती करणे ब) चुका करणाऱ्यास सजा देणे क) चुका करणाऱ्यावर लक्ष ठेवणे ड) वरीलपैकी नाही	
	6)	कार्यप्रेरणा साधारणपणे —— प्रक्रिया आहे. अ) होकारात्मक ब) नकारात्मक क) दोन्ही अ आणि ब ड) वरीलपैकी नाही	
	7)	——— या नेतृत्त्वशैली आहेत. अ) लोकशाही ब) संस्थात्मक क) रचनात्मक ड) वरीलपैकी सर्व	
	8)	जेथे संस्थेचा खर्च व उत्पन्न अगदी एकसारखे असते त्यास —— म्हणतात. अ) गुणोत्तर विश्लेषण ब) एकूण नफा क) गंतवणकीवरील परतावा ड) समविच्छेदन बिंद	– असे

	/	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) नियंत्रण – व्याख्या आणि वैशिष्टये	04
		2) मुक्त नेतृत्त्व शैली	
प्र.2		लिहा. (कोणत्याही दोन) कार्यप्रेरणाविषयक ''य'' सिद्धांत	06
	ब)	एकतंत्री किंवा हुकुमशाही नेतृत्त्वपद्धत	
	क)	नियंत्रणाचे महत्त्व	
प्र.3	कार्यप्रे	रेणेची साधने स्पष्ट करा.	10
प्र.4		ाल पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. ाच्या व्यवस्थापनाची कार्यक्षेत्रे स्पष्ट करा.	12
		किंवा	
	पारंपा	रिक नियंत्रण तंत्रे स्पष्ट करा.	

Seat No.		Set	Ρ
B.C	Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Principles of Business Management (BCOM0204)	
		Vednesday, 10-04-2024 Max. Marks M To 02:00 PM	: 40
Instruc		1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Draw diagram where necessary.	
Q.1 A	() Ch 1)	oose the correct alterative from given alternative.Salary, bonus etc. are the means of incentives of motivation.a) Financialb) Non financialc) Nationald) All of these	08
	2)	is modern technique of control. a) Budgeting b) Cost control c) Internal Audit d) Critical path method	
	3)	Leadership is a process. a) Intellectual b) Psychological c) Economic d) None of these	
	4)	PERT Technology began in in America. a) 1900 b) 1960 c) 1958 d) 2000	
	5)	The main purpose of control is a) Take remedial action b) Punish the defaulter c) Watch the defaulter d) None of these	
	6)	Motivation is generally process. a) Positive b) Negative c) Both a & b d) None of these	
	7)	are leadership styles. a) Democratic b) Institutional c) Creative d) All of these	
	8)	The point at which the cost and revenue of the enterprise are exactly equal is called as a) Ratio analysis b) Total profit	
В	3) Ex 1) 2)	 c) Return on Investment d) Break even point plain the following concepts. Control – definition and features Free Rein Style 	04
	Vrite sh a) Y ti b) Aut	heory of motivation tocratic Leadership	06

c) Importance of controlling

Q.3	Ехр	lain motivating factors.	10
Q.4	Ans a) b)	w er any one of the following questions. Explain emerging Horizons of management of change. Explain Traditional Techniques of Control.	12

A)	Mul 1)	Generally, the opening balance of Sundry Creditors Account is	8
		presented at side. a) Upper b) Credit c) Left d) Lower	
	2)	If a business is running in 1000 Sq Ft and has 2 departments then the annual rent of Rs. 50,000/- will be divided to each department in ratio. a) 10:10 b) 50:50 c) 25:25 d) All of the above	
	3)	c) 25:25d) All of the aboveConsigner sends goods to for further process.a) Principalb) Sundry Debtorsc) Consigneed) Any of a, b and c	
	4)	 accounting is a double-entry bookkeeping technique which is used by a business or organisation to maintain separate accounts for each operating location or branch. a) Branch b) Department c) Head Office d) Sub Office 	
	5)	accounting is a type of business arrangement in which one person send goods to another person for sale on his behalf. a) Journal b) Double Entry c) Department d) Consignment	
	6)	is the reward/consideration for the sale of goods on behalf of the consignor. It is as per the consignment agreement. a) Salary b) Wages c) Bonus d) Commission	
	7)	On purchase of furniture for use of business account will be credited a) Furniture b) Cash c) Bank d) Either b or c	ł.
	8)	 A entry system records each accounting transaction with a single entry to the accounting records. a) Single b) Double c) Either a or b d) Both a and b 	
B)	Exp 1)	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	4

B.Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Financial Accounting P - II (BCOM0202)

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1

Day & Date: Saturday, 13-04-2024

Time: 12:00 PM To 02:00 PM

Seat

No.

- 2) Special Commission
- undry Deptors Account

SLR-FA-15

Set

Max. Marks: 40

06

Q.2 Write Short Note/Short Answer/Short Problem. (Any Two)

a) From the following information prepare Sundry Debtors Account and Find Closing Balance. Opening Balance of Sundry Debtors for FY 2022-23 - Rs. 57,600/-

Credit Sales During FY 2022-23 - Rs. 2,40,000/-Cash Received from Sundry Debtors during FY 2022-23 - Rs. 1,57,300/-

 b) From the following particulars calculate special and del credere commission to be given by consigner to consignee. Credit Sales made by consignee - Rs. 3,00,000/-

Sale Target given to consignee - Rs. 2,00,000/-

Rate of Ordinary Commission - 10%

Rate of Special Commission - 10%

Rate of Del Credere Commission - 10%

c) Distribute the following expenses to Department A and Department B of ABC Ltd.

Payments during the financial year 2022-23 are as follows:

Salary: Rs. 1,00,000/-

Wages: Rs. 1,00,000/-

Electricity Bill: Rs. 50,000/-

Depreciation: Rs. 30,000/-

Rent: Rs. 50,000/-

Printing and Stationery: Rs. 50,000/-

Additional Information:

- 1) There are 10 employees in ABC Ltd. out of them 5 are working in Department A.
- 2) There are 10 workers in ABC Ltd. out of them 8 are working in Department B.
- 3) There are 5 points of electricity in Department A and 5 in Department B.
- 4) Fixed assets were used equally by both departments during the previous year.
- 5) ABC Ltd. is working in 2000 Sq Ft and Department A is occupying 1000 Sq Ft
- 6) Department A has incurred Rs. 30,000/- for printing and stationery.

Q.3 Long Answer/Problem.

10

Mr. Arjun of Solapur consigns to Mr. Rajendra of Pune 100 machines. Original cost price of every machine is Rs. 260/- but it has been valued at Rs. 320/- each in the invoice. Arjun has spent Rs. 800/- on packing etc. Mr. Rajendra has accepted a bill drawn by Mr. Arjun for Rs. 16,000/-. Mr. Rajendra informed that 80 machines were sold at Rs. 350/- each and that he has incurred the following expenses: Railway Freight Rs. 1,200/-; Rent for the Godown Rs. 100/- and Insurance Rs. 200/- Consignee is authorised to get ordinary commission at 6% and 1 $\frac{1}{2}$ % Dec Credere commission. Pass the necessary journal entries for the above transactions in the books of the consigner assuming that entries are made at the invoice price.

Q.4 Answer any one of the following. (Long Answer/Problem)

a) Mr. Ganesh does not maintain his books on double entry system from the following particulars, prepare profit and loss account and Balance Sheet as on 31st March 2023.

Stock	19,800	1,13,200
Creditors	31,000	14,500
Debtors	1,18,000	1,25,000
Premises	90,000	90,000
Furniture	11,000	11,500
Air Conditioner	15,000	15,000

Creditors as at 31/03/2022 includes Rs. 15000 for purchase of Air Conditioner Bad Debts Written off Rs. 1200

Cash Transaction during the financial year

15,000
1,60,800
1,44,000
11,500
1,12,000
18,000
16,500
30,000
23,000
12,000
11,500
15,000
15,000

b) A head office in Solapur sends goods to its branch at Latur marked 25% above cost. From the following particulars, show how the Branch Account will appear in Head Office Books.

Stock on 01/04/2022 at Branch	Rs. 7,000
Petty Cash on 01/04/2022	Rs. 100/-
Goods supplied to branch at invoice price	Rs. 80,000/-
Remittances from Branch:	
Cash Credit	Rs. 80,000/-
Cheques sent to Branch for:	
Salary	Rs. 2,400/-
Rent and Taxes	Rs. 1,000/-
Cheques Sent for Petty Expenses	Rs. 200/-
Goods Returned to Head Office	Rs. 2,000/-
Stock on 31 st March 2023	Rs. 15,000/-
Petty Cash on 31 st March 2023	Rs. 175/-

Seat No.	t			Set	Ρ
<u> </u>	B.Co	om. ((Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/A Business Mathematics (BCOM0210)	April-2024	
			esday, 16-04-2024 I To 02:00 PM	Max. Marks	: 40
Instr	uctio) All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full marks.		
Q.1	A)	Mul 1)	tiple choice questions. If $f(-x) = f(x)$ then $f(x)$ is called		08
			a) Even functionb) Odd functionc) Inverse functiond) None of the above		
		2)	Profit function is denoted as a) $C(x) = F(x) + VC(x)$ b) $P(x) = 0$ c) $P(x) = R(x) - C(x)$ d) None of the above		
		3)	In decreasing function $\frac{dy}{dx}$ is		
			a) Zero b) Positive c) Negative d) None of the above		
		4)	The differentiation of constant functions $\frac{d}{dx}(c) = $		
			a) 1b) Zeroc) cd) None of the above		
		5)	Find the $\int x^n dx$ is a) $\frac{x^{n+1}}{n+1}$ b) x^n		
		6)	c) $n x^{n-1}$ d) n^x Differentiation of the function $x = x^2$ is		
		6)	Differentiation of the function $y = x^2$ is a) x^2 b) $2x$ c) 0 d) None of the above		
		7)	The integration of $\int a^x dx$ is a) a^x b) $a^x \log a$		
			c) a^x d) e^x		
		8)	The integration of $\int \frac{1}{x} dx$ is		
			a) x b) $\log x$ c) x^2 d) None of the above		
	B)		blain the following concepts.		04

- Explain profit function and cost function. Explain Inverse function. 1)
- 2)

Q.2 Write Short problem. (Any Two)

- a) If $x = 5y^2 + 7y + 9$ then find $\frac{dy}{dx}$
- b) Using definition of integration prove the following.

$$\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1}$$

c) The fixed expenditure in a small workshop is Rs. 800 and the cost of production of a piece is Rs 15. If the piece is sold at Rs. 18, write down the profit function. Find the profit when 300 pieces are sold in a day. How many pieces must be sold to avoid any loss?

Q.3 Slove the problem.

Find the minima and maxima for the function $y = x^3 - 6x^2 + 9x - 30$

Q.4 Answer any one of the following.

- a) Find consumer surplus and producer surplus at the point of equilibrium (under pure competition) if the demand law and supply law are respectively given as p = 20 3x and q = 2x
- **b)** If y = u v, where u = f(x) and v = g(x) then prove that $\frac{dy}{dx} = \frac{du}{dx} \frac{dv}{dx}$

12

06

Page 2 of 2

Seat No.			Set P				
B.Co	B.Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Insurance (BCOM0211)						
	te: Tuesday, 16-04-2024 00 PM To 02:00 PM	·	Max. Marks: 40				
U) /) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.						
प्र.1 अ)	खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून रिक		08				
	1) नजीकचे कारण तत्व —— विम्याला						
	अ) सागरी	ब) अग्नि					
	क) मोटर	ड) घरफोडी					
	2) IRDA चे मुख्य कार्यालय मध्ये						
	अ) हैदराबाद	ब) नवी दिल्ली					
	क) चेन्नई	ड) कोलकाता					
	3) अग्नि विमा पॉलिसी वर्षाच्या क	गलावधीसाठी आहे.					
	अ) 2	ब) 1					
	क) 3	ড) 4					
	4) सामान्य, विशिष्ट, घोषणा विमा	पॉलिसी आहेत.					
	अ) सागरी	ब) अग्नि					
	क) जीवन	ड) अपघात					
	5) सागरी विमा कायदा ——–.						
	, अ) 1965	<u>ब)</u> 1964					
	क) 1963	ड) 1938					
	6) भारत सरकारने —— मध्ये पीक विम	n योजना सरू केली.					
	, अ) 1965	् ब) 1975					
	क) 1985	ु ड) 1956					
	7) अग्नि विमा घेण्याची पहिली पायरी म्ह	डणजे ———					
	· · · · · · ·	ब) प्रस्ताव फार्म भरणे					
	,	ड) प्रीमियम भरणे					
	8) LIC चे केंद्रीय कार्यालय येथे 3	,					
	अ) मुंबई	ब) नवी दिल्ली					
	क) चेन्नई	ड) कोलकाता					
	, .	· / · · · · · · · · · · · · · · · · · ·					
ब)	संकल्पना स्पष्ट करा. 1) जेटीसन		04				
	 अटासन भुएझ कालवा कलम 						
	2/ YAN WICHT WALL						

प्र.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. अ) वगळलेले धोके आणि मालमत्ता ब) आरोग्य विमा क) अग्नि विम्याची वैशिष्टये	06
प्र.3	सागरी विमा घेण्याची कार्यपद्धत स्पष्ट करा.	10
प्र.4	मोटार विम्याची संकल्पना, स्वरूप आणि संरक्षण स्पष्ट करा. किंवा	12
	IRDA ची उद्दिष्टे आणि कार्ये स्पष्ट करा.	

Seat No.	t		Set P							
B	B.Co	m. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Mar Insurance (BCOM0211)	ch/April-2024							
-		e: Tuesday, 16-04-2024 00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40							
Instru	Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.									
Q.1	A)	Choose the correct alternative from the options.1) Principle of Causa Proxima is applied to insurancea) Marineb) Firec) Motord) Burglary	08 e.							
		 2) The head office of IRDA is in a) Hyderabad b) New Delhi c) Chennai d) Kolkata 								
		 3) The Fire insurance policy is for a period of year. a) 2 b) 1 c) 3 d) 4 								
		 4) Ordinary, Specific Declaration are insurance polic a) Marine b) Fire c) Life d) Accident 	у.							
		5) Marine Insurance Act a) 1965 b) 1964 c) 1963 d) 1938								
		 6) Government of India, introduced crop insurance scheme a) 1965 b) 1975 c) 1985 d) 1956 	in the year							
		 7) The first step of taking fire insurance policy is a) Selection of insurance company b) To fill proposal form c) Survey of property d) Payment of premium 								
		 8) The central office of LIC is at a) Mumbai b) New Delhi c) Chennai d) Kolkata 								
	B)	Explain the following concepts.1) Jettison2) Suez Canal Clause	04							

Q.2	 Write short notes. (Any Two) a) Excluded Perils and Property b) Health Insurance c) Features of Fire Insurance 	06
Q.3	Explain the Procedure of taking Marine Insurance.	10
Q.4	Explain the Concept, Nature and Cover of Motor Insurance. OR Explain the Objectives and Functions of IRDA.	12

Seat No. B.Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 **ECONOMIC COMMERCIAL GEOGRAPHY**

Marketing Geography (BCOM0212)

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024 Time: 12:00 PM To 02:00 PM

सचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात. 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे. प्र.1 अ) खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ---- भूगोल ही व्यापारी भूगोलाची एक शाखा आहे. अ) आर्थिक राजकीय ब) क) सांस्कृतिक विपणन ਤ) Market या शब्दाची निर्मिती ---- या भाषेतील mercatus या शब्दापासून 2) झाली आहे. अ) जर्मनी ब) लॅटीन क) अरबी हिंदी ड) 3) जिल्हा बाजार पेठ हे एक ---- उदाहरण आहे. अ) स्थानिक बाजारपेठ ब) प्रादेशिक बाजारपेठ क) राष्ट्रीय बाजारपेठ आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ ड) ——— बाजारपेठेत खरेदीदार व विक्रेते मर्यादित असतात. 4) अ) स्थानिक बाजारपेठ ब) प्रादेशिक बाजारपेठ क) राष्ट्रीय बाजारपेठ आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ ड) 5) ---- हा वाहतुक मार्ग स्वस्त आहे. अ) हवाई ब) जल क) रस्ते रेल्वे ਤ) 6) रेल्वे वाहत्कीचा एक गूण म्हणजे ——–. अ) लांब पल्ला व जास्त वेगवान वेगवान ब) क) वेळ घेणारा ड) एका धकार शिमला पर्यटन स्थळ ---- या साठी प्रसिध्द आहे. 7) अ) तप्त ठिकाण वाळवंटी ठिकाण ब) यापैकी नाही क) थंड हवेचे ठिकाण ड)

SLR-FA-18

Max. Marks: 40

Set

	8) पर्याटनामुळे —— निर्माण होतो. अ) रोजगार क) गरीबी	ब) दारिद्रय ड) यापैकी नाही	
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) विपणन भूगोल 2) पर्यटन		04
प्र.2	थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) अ) आधुनिक काळातील पर्यटनाचा विकास र ब) रेल्वे मार्गाचे गुण आणि दोष स्पष्ट करा. क) विपणन भूगोलाचे महत्व स्पष्ट करा.		06
प्र.3	खालील प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा. विपणन भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा		10
प्र.4	खालील प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोण अ) बाजारपेठेच्या रचनेवर परिणाम करणारे व ब) जगातील महत्वाच्या विमान मार्गांचा वृत्ता	नौगोलिक घटक स्पष्ट करा.	12

Set

Max. Marks: 40

80

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 ECONOMIC COMMERCIAL GEOGRAPHY Marketing Geography (BCOM0212)

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024 Time: 12:00 PM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
- 4) The use of maps stencils is allowed.

Q.1 A) Rewrite the following sentences by choosing appropriate words. 1)

- Geography is a branch of Commercial Geography.
 - a) Economic c) Cultural

a) Germany

c) Arabic

- b) Political d) Marketing
- The word market is derived from the word mercatus. 2)
 - b) Latin
 - d) Hindi
- District market is an example of 3)
 - a) Local Markets d) International Market
 - c) National Market
- In market the buyers and sellers are limited. 4)
 - a) Local Markets c) National Market
 - b) Regional Market d) International Market

type of transportation is cheapest. 5)

- a) Airway c) Roadway
 - b) Waterway d) Railway

b) Poverty

d) None of these

- is one of the advantages of rail transportation. 6)
 - a) High Speed over long Distances
 - b) High Speed
 - c) Time consuming
 - d) Monopolv
- Shimla tourist place is famous for 7)
 - a) Hot place b) Desert place
 - c) Cold place None of these d)
- Tourism is formed a 8)
 - a) Employment
 - c) Poor
- Explain the following concepts. B)
 - Marketing Geography 1)
 - 2) Tourism

- - b) **Regional Market**

Q.2	 Write short note/Short answer/Short problem. (Any two) a) Tourism in modem period in India b) Major Rail routes in the world c) Importance of Marketing Geography 	06
Q.3	Answer the following question. Explain the nature and scope of Marketing Geography.	10
Q.4	 Answer the following questions. (Any one) a) Explain the different Geographical factors affecting Market system. b) Explain the Air transportation in the world. 	12

							SLR-FA-	-19
Seat No.							Set	Ρ
B	.Co	m. (S		ENG	LISH (Cor		arch/April-2024	ŀ
			day, 19-04-2 1 To 02:00 Pl				Max. Marks	s: 40
Instru	ictic			ns are compu the right indic	•	ks.		
	1)	What a) c)	was the auti Novels Poetry	nor reading ir	n Does Educ b) d)	e ct alternative. ation Do Harm? Biographies Autobiographies in The Spirit Free		08
	-	a) c)	Gorgeous I Isolated to	Jnreality ver	b) d)	House arrest Tunnel		
	3)	Who a) c)	lynched the l The poet The Vehicle		b) d)	The Factories The Humans		
	4)	What a) c)	does the po Move on Be happy	et want the lo	over not to d b) d)	o in the poem Rei Grieve Be silent	nember?	
	5)	Whicl a) c)	h literary era Modern Augustan	did Alexande	er Pope write b) d)	e in? Elizabethan Romantic		
	6)	What a) c)	is described Acid Rain Infected riv	as septic da ers	ggers? b) d)	Infected lakes Infected seas		
	7)	They a) c)	<u>admit</u> their c accept own	rime. The an	tonym for 'a b) d)	dmit' in this sente confess Deny	nce is	
	8)	The le a) c)	etter is being was	_ written by h	er elder bro b) d)	ther. been be		
	Ans 1) 2) 3) 4) 5)	Wha Wha Expl Who Wha	at was Bertra at is the true s ain the title C is the happy at theme does	g questions nd Russell's sense of free Our Earth Will man accord s the poem R	experience dom? I Not Die. ing to Alexa demember u	with squirrels? nder Pope? tilize?		12

6) Discuss the theme of the poem Ode on Solitude.

Q.3 Answer the following (Any One)

- 1) Write a letter of application for the post of a teacher in English.
- 2) Write a letter placing an order for the book Communication Skills for 50 copies.

Q.4 Answer the following question.

What is Interpersonal Intelligence? Write a detailed note on Interpersonal Intelligence.

			• = · · · · · · = •
Seat No.			Set P
B.C	om. (Semester - II) (New) (CB Marathi (I	CS) Examination: Marc BCOM0207)	h/April-2024
	ate: Monday, 22-04-2024 :00 PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40
W 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शविताल	त.	
प्र.1 योग्र	प पर्याय निवडा.		08
1)	कोणत्या कवितेते निसर्गातील मानवी	भावभावनांचे दर्शन घडते?	
	अ) दसरा	ब) सरीवर सरी आल्या ग	
	क) फुलराणी	ड) जिवाचा आटापिटा	
2)	'फुंकर' ही कविता कोणत्या काव्यसंग्रह	CV .	
	अ) गवताचे फुल क) चांदणवेल	ब) सेतू ड) यापैकी नाही	
、	,	,	12
3)	'जीवन आणि शिक्षण' हा लेख कोणत्य		ला आहे?
	अ) माधवनिदान क) गीताई	ब) मधुकर ड) जीवन दृष्टी	
a)	,		
4)	संत तुकारामांच्या मते, अभ्यास केल्या २१) गण्ण	· •	
	अ) पास क) कार्यसिद्धी	ब) ज्ञानप्राप्ती ड) माहिती मिळते	
-)	,	9) 1118(111100	
5)	समस्त महाराष्ट्राचे दैवत कोणते? अ) पंढरपूरचा श्री विद्वल	ब) श्रीदत्त	
	क) श्रीकृष्ण	अपरशड) यापैकी नाही	
6)	'भारतीय ——— लोकशाहीला घातक अ	,	कर म्हणतात
0)	अ) संस्कृती	ब) जातीव्यवस्था	
	क) निवडणूक पद्धत	ड) आरक्षण	
7)	'कला आणि साहित्य' या लेखाचा अन्	गवाद कोणी केला आहे?	
.,	अ) प्रिया तेंडुलकर	ब) सुप्रिया वकील	
	क) डॉ. कलाम	ड) गणपत जाधव	
8)	मॉडेलिंग क्षेत्रातील वास्तव परिस्थितीचे	वे चित्रण कोणी केले?	
,	अ) शोभा डे	ब) किरण खेर	
	क) किरण राव	ड) प्रिया तेंडुलकर	

Page **1** of **2**

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

- 1) भारतीय लोकशाहीच्या मजबूतीसाठी शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण व्हायला हवे, असे डॉ. आंबेडकर का म्हणतात?
- 2) मॉडेलिंग विषयी प्रिया तेंडुलकर कोणते अनुभव कथन करतात?
- 3) डॉ. कलाम यांनी कलेविषयी कोणते विचार मांडले आहेत?
- 4) 'फुलराणी' कवितेचा आशय स्पष्ट करा.
- 5) 'रिती दावण' या कथेतील ग्रामीण वास्तव तुमच्या शब्दांत लिहा.
- 6) विनोबा भावे यांनी शिक्षणाचे कोणते महत्त्व सांगितले आहे?

प्र.3 दीर्घोत्तरी प्रश्न (कोणताही एक)

10

12

1) भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय? या भाषणातून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी कोणते विचार मांडले आहेत?

किंवा

2) जाहिरात म्हणजे काय ते सांगून दूरदर्शन व आकाशवाणीवरील जाहिरातीचे स्वरूप सविस्तरपणे विशद करा.

प्र.4 दीर्घोत्तरी प्रश्न

बालकवींनी 'फुलराणी' या कवितेच्या माध्यमातून निसर्गाचे केलेले वर्णन तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा?

Seat No.		Set P								
В.(CS) Examination: March/April-2024 COM0206)								
	Date: Monday, 22-04-2024 2:00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40								
सूचनाएँ	सूचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। 2) दाई ओर लिखे अंक प्रश्न के लिए निर्धारित अंक हैं।									
-	म्नलिखित प्रश्नों के नीचे दिए गए विकल खिए।	पों में से सही विकल्प चुनकर वाक्य फिर से 08								
1)	अ) विधानसूचक	प्रकट होता है उन्हें ——— वाक्य कहते है। ब) निषेधसूचक ड) आज्ञासूचक								
2)	'स्त्री की नींद कविता के रचनाकार – अ) नीलेश रघुवंशी क) सविता सिंह	—— है। ब) अनामिका ड) कात्यायनी								
3)	——— के सघन वृक्षों में अँधेरा छिपा बै अ) बैर क) आम	वेटा है। ब) जामून ड) बरगद								
4)	अ) रामवृक्ष बेनीपुरी	– है। ब) मोहन राकेश ड) रांगेय राघव								
5)	'मैं कहानी क्यों लिखता हूँ'? यह साहि अ) रेखाचित्र क) कहानी	हेत्य की ——— रचना है। ब) संस्मरण ड) निबंध								
6)	उसकी आँखो में भर आई एक सहज अ) उदासी क) खुशी	———। ब) खामोशी ड) हँसी								
7)	'दादी कहानी सुना रही थी', यह वाक अ) अपूर्ण भूतकाल क) पूर्ण भूतकाल	य ——– काल का है। ब) अपूर्ण वर्तमानकाल ड) पूर्ण वर्तमानकाल								
8)	––– प्रकार के पत्रों में माल के गुण, जाती है।	उपयोगिता आदि की जानकारी जुटाई								
	अ) क्रयादेश क) पूछताछ	ब) शिकायती ड) भूगतान								

प्र.2 निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं चार प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए।

- 1) रचना के आधार पर वाक्य के प्रकारों को स्पष्ट कीजिए।
- 2) पूछताछ पत्र किसे कहते है।
- 3) 'इंस स्त्री से डरो' कविता का उद्देश्य लिखिए।
- 4) 'माँ का नमस्कार' कविता का भावार्थ लिखिए।
- 5) अर्थ के आधार पर वाक्य के प्रकारों को लिखिए।
- 6) ग्रंथपाल, कला महाविद्यालय, पुणे विक्रय व्यवस्थापक राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली के नाम हिंदी पुस्तकों का क्रयादेश पत्र का प्रारूप तैय्यार कीजिए।

प्र.3 निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्ही एक प्रश्न का उत्तर लिखिए।

1) 'मेरे अधिकार कहाँ है'? कविता का महत्त्व विशद कीजिए।

अथवा

2) 'मै किसकी औरत हूँ' कविता का भावार्थ लिखिए।

प्र.4 'सरजू भैय्या' रेखाचित्र के माध्यम से सरजू भैय्या का चरित्र—चित्रण कीजिए।

10

	ite full marks.	2) Figures to the left indica
سوال نمبر.1.	صحيح متبادل كاانتخاب كركے جوابات لکھیے۔	
	1)اردوکے عوامی شاعر کون ہیں؟	
	A)اکبر البہ آبادی۔	B)اقبال_
	C) نظیر اکبر آبادی۔	D)حالی۔
	2)انیس نے کس کامر شیہ لکھا۔	
	A) حضرت على الم	B)حضرت امام حسین ؓ۔
	C)حضرت عباس (C	D)حضرت علی اکبرؓ۔
	3)ان میں سے اختر شیر انی کی نظم کو نسی ہے ؟	
	A)خوشامد-	B)ایک آرزو۔
	C)اودیس سے آنے والے بتا۔	D)ان میں سے کوئی نہیں۔
	4)انیس نے اپنی شاعری کا آغاز کس صنف شاعری سے کیا ج	
	A)مرشيه-	B)غزل گوئی۔
	C)فلمی گیت۔	D)دوہے۔
	5)چکبست نے پہلی غزل کس عمر میں لکھی تھی؟	
	A)نو_	B) دس۔
	C)گیارہ۔	D)باره_
	6) نواجہ الطاف حسین حالی کہاں پید اہوئے تھے ؟	
	A) كولېرا پور-	B)شولايور-
	C)عثمان آباد_	D)پانی بت۔

Seat No.

B.Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 URDU Urdu Prose & Poetry (BCOM0208)

Day & Date: Monday, 22-04-2024 Time: 12:00 PM To 02:00 PM

08

Instructions: 1) All questions are compulsory.

Max. Marks: 40

SLR-FA-22 Set P

B) گجرا**ت۔** D)حیدرآباد۔

B)سیدا کبر حسین۔ D)اکبر اعظم۔

12

10

Seat No.						Set P				
В.	B.Com. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Principles of Marketing (BCOM0205)									
		Monday, 22-04 PM To 02:00 P			,	Max. Marks: 40				
सूचना	सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.									
Я.1 З		SEO चे पूर्ण अ) शोध इ ब) सोशल क) शोध इ		झेशन	ल्या जागा भरा.	08				
	2)	—— हे डिजि अ) SEO क) SEM	टल मार्केटिंगचे	<u>ब</u>)						
	3)	पुढीलपैकी कश् अ) जाहिरात क) वैयक्तिव		ब)						
	4)	ग्राहक वर्तणूक अ) विपणन ब) मानसिक क) मानवी क ड) वरील स्	संकल्पनेचा आध 5 विचार वर्तनाचा भाग	गर						
	5)	अ) वितरण	गेणता प्रमोशन— ⊓त्साहन	ब)	। घटक नाही? जाहिरात वैयक्तिक विक्री					
	6)	प्रयत्न आहे. अ) बाजार,	ग्राहक	ब)	बद्दल माहिती गोळा बाजार, विपणन विपणन, वर्तणूक	करण्याचा संघटित				
	7)		डेटा कम्युनिकेश	न प्रणाले ब)	सॉफ्टवेअर, डेटाबेस ो समाविष्ट आहे. संगणक वरील सर्व	व्यवस्थापन				

		8)	खाली	लिपैकी कोणत	। प्रकार डिजिब	टल म	नार्केवि	टेंग क्रि	याक	लाप अ	गहे?		
			अ)	ईमेल विपणन		ब)	सोध	शल वे	ब माव	र्केटिंग			
			क)	व्हायरल मार्के	टिंग	ड)	वरी	ल सर्व	Ī				
	ब)	1)	ग्राह	कल्पना स्पष्ट क संबंध व्यवस् तटल मार्केटिंग									04
प्र.2	थोड	क्यात	। उत्तरे	र लिहा. (कोणव	तेही दोन)								06
	अ)	ভিন্	जेटल	मार्केटिंगची स	ाधने स्पष्ट कर	रा.							
				हिन्यांचे प्रकार									
	क)	विप	णन म	ाहिती प्रणालीचे	ो महत्त्व स्पष्ट	करा.							
प्र.3	••••••		प्रश्न. हिरात	म्हणजे काय?	विक्री जाहिरा	तीचे प्र	प्रकार	र स्पष्ट	र कर	-			10
			•	• • • • • • • •						-			
प्र.4				। उत्तर लिहा.				-					12
	विपप	गन र	नंशोधन	नाची व्याख्या व	•	-	संशोध	वन प्रवि	क्रेया	स्पष्ट	करा.		
						वा 		-					
	भाहल	भाष्य	। वतन	गवर परिणाम	करणार घटक	स्पष्ट		Ι.					

Sea No.	t			Set	Ρ
E	3.Co	om.	(Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April- Principles of Marketing (BCOM0205)	2024	ŀ
			Monday, 22-04-2024 Max. PM To 02:00 PM	Mark	s: 40
Instr	uctic		 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. 		
Q.1	A)		What is the fids form of SEO? a) Search Engine Optimal b) Social Engine Optimization		08
		2)	 c) Search Engine Optimization d) Social Engine Optimal is/are the main component(s) of digital marketing. a) SEO b) SMO 		
		3)	 c) SEM d) All of the above Which of the following includes promotion mix: a) Advertising b) Sales promotion c) Personal selling d) All of the above 		
		4)	Consumer behaviour is: a) Basis of marketing concept b) Mental thinking c) Part of human behaviour d) All of the above		
		5)	Which one of the following is not an element of Promotion-mix?a) Distributionb) Advertisingc) Sales Promotiond) Personal selling		
		6)	Market research is an organized effort to gather information about or a) Market, Consumer b) Market, Marketing		
		7)	 c) Mind, Media d) Marketing, Behavior technology includes computers hardware, software, database management systems, and data communication system. a) Information b) Computer c) Marketing d) All of the above 	9	
		8)	Which of the following is a type of digital marketing activity? a) Email marketing b) Social web marketing c) Viral marketing d) All of the above		
	b)	Ex 1) 2)	p lain the following concepts. Customer Relationship Management Digital Marketing		04
Q.2	Wri a) b)	Exp	hort answers. (Any Two) plain the tools of digital marketing. plain the types of distribution channels.		06

c) Explain the importance of Marketing Information System.

SLR-FA-23

Seat No.

C

Q.3	Broad question. What is mean by sales promotion? Explain the forms of sales promotion.	10
Q.4	Answer the following questions (Any One) Define the Marketing Research and explain marketing research process. OR	12

Explain the factors affecting consumer behaviour.

Seat No.		Set P			
В.		Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 damentals of Entrepreneurship (Paper – I) (BCOM0302)			
-	Day & Date: Wednesday, 10-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 09:00 AM To 11:00 AM				
सूचना	सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.				
प्र.1 ः		य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा. 08 उद्योजक नफा मिळविण्यासाठी जी कृती करतो ती प्रक्रिया —— म्हणून ओळखली जाते. अ) आयोजन ब) प्रेरणा क) व्यवस्थापन ड) उदयोजकता			
	2)	उद्योजकतेचा सिध्दी प्रेरणेचा सिध्दांत —— यांनी मांडला. अ) एफ. डब्लू. टेलर ब) मॅकसेलॅंड क) जोसेफ शुम्पीटर ड) हेन्री फेयोल			
	3)	सरकारी मालकीचा उद्योग हाताळणारा उद्योजक ——– अ) महिला उद्योजक ब) नोकरशहा उद्योजक क) खाजगी उद्योजक ड) तांत्रिक उद्योजक			
	4)	प्रधानमंत्री मुद्रा योजना (PMMY) —— रोजी सुरू करण्यात आली. अ) 1 मे 2014 ब) 1 ऑगस्ट 2020 क) 26 जानेवरी 2015 ड) 8 एप्रिल 2015			
	5)	जागतिक स्तरावर भारताला नवनिर्मिती व उत्पादनाचे केंद्र बनवण्याच्या उद्देशाने केंद्र सरकारने —— योजना सुरू केली. अ) स्टॅंडअप इंडिया ब) स्टार्ट अप इंडिया क) मेक इन इंडिया ड) PMMY			
	6)	वस्तू व सेवा प्रदान करण्याची सुविधा विकसित करण्यासाठी भांडवली गुंतवणुकीचा प्रस्ताव म्हणजे —— होय. अ) बजेट ब) ताळेबंद क) नफा आणि तोटा पत्रक ड) प्रकल्प			
	7)	प्रधानमंत्री मुद्रा योजनेत —— प्रकारचे कर्ज दिले जाते. अ) एक ब) दोन क) तीन ड) चार			
	8)	यंत्रसामग्री किंवा उपकरणांमध्ये गुंतवणूकः 1 कोटी रूपयांपेक्षा कमी आणि वार्षिक उलाढाल 5 कोटी पेक्षा कमी असलेल्या उद्योगांना ——— म्हणून ओळखले जातात. अ) सूक्ष्म उद्योग ब) लघु उद्योग क) मध्यम उद्योग ड) मोठा उद्योग			

	•=	
	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) उद्योजकता संकल्पना स्पष्ट करा. 2) प्रा नाइट यांचा उद्योजकतेचा अनिश्चितता सिध्दांत स्पष्ट करा. 	04
प्र.2	प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) अ) उद्योजकाचे कोणतेही तीन प्रकार लिहा. ब) स्टार्टअप संकल्पना स्पष्ट करा. क) व्यवसाय उष्मायन केंद्राची संकल्पना स्पष्ट करा.	06
प्र.3	खाली दिलेल्या प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर द्या. उद्योजकता म्हणजे काय? उद्योजकतेला प्रेरणा देणारे विविध घटक कोणते?	10
प्र.4	खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) अ) सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांच्या (MSME) समस्या कोणत्या? सूक्ष्म, लघु मध्यम उद्योगांच्या समस्यांवर उपाययोजना सांगा? किंवा	12 आणि
	ब) हॉटेल व्यवसायाचा प्रकल्प अहवाल लिहा?	

	-	lamentals of Entrepreneurship (Paper – I) (BCOM03	-
		ednesday, 10-04-2024 M I To 11:00 AM	lax. Marks: 40
nstructio) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1 A)	Cho 1)	oose the correct alternatives. The process of action an entrepreneur undertakes to earn pro known as a) Organising b) Motivation	08 ofit is
		c) Management d) Entrepreneurship	
	2)	Need for achievement theory of entrepreneurship is given by a) F. W. Taylor b) Mc Clelland c) Joseph Schumpeter d) Henry Feyol	·
	3)	The entrepreneur who is handling the government owned en a) Women entrepreneur b) Bureaucratic Entreprene c) Privet Entrepreneur d) Technical Entrepreneur	eur
	4)	Pradhan Mantri MUDRA Yojana (PMMY) scheme launched c a) 1 st May 2014 b) 1 st August 2020 c) 26 Jan 2015 d) 8 April 2015	ın
	5)	Government of India launchedscheme for transforming into a global design and manufacturing hub. a) Standup India b) Startup India c) Make In India d) PMMY	j India
	6)	The proposal for capital investment to develop facilities to progoods and services meansa) Budgetb) Balance sheetc) Profit and loss A/Cd) Project	vide
	7)	Pradhan Mantri Mudra Yojana offering loans under ca a) One b) Two c) Three d) Four	tegories.
	8)	The enterprise which has the investment in Plant and Machin Equipment: not more than Rs. 1 crore and annual turnover; n than. Rs. 5 crore is known as a) Micro Enterprise b) Small Enterprise c) Medium Enterprise d) Large Enterprise	
B)	Exp 1)	plain the following concepts. Explain the concept of entrepreneurship?	04

2) Explain the Uncertainty-Bearing Theory of Knight?

Page **3** of **4**

SLR-FA-25

Set

Ρ

Seat

No.

B.Com. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024

Q

Q.2 Answer the questions in short. (Any Two)

- a) Explain any three types of entrepreneur.
- **b)** Explain the concept of Startup.
- c) Explain the concept of business Incubation center.

Q.3 Answer the question in brief given below.

What is mean by entrepreneurship? Explain the factors motivating entrepreneurship?

Q.4 Answer the question in detail. (Any One)

a) What are the problems of Micro Small and Medium Enterprises (MSME)? What are the remedies for the problems faced by MSME?

OR

b) Write the project report of Hotel business.

06

10

Corporate Accounting - I (BCOM0301) Day & Date: Saturday, 13-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Attempt any Two from Q. 3 a, b and c. 4) Attempt any One from Q. 5 (a) and Q. 5 (b). 5) Use of calculator is allowed. Q.1 **Multiple Choice Questions.** 1) Trade payables include . a) Creditors and bills payable b) Debtors and bills payable c) Creditors and bills receivable d) Debtors and bills receivable Accounting Standard 3 (AS-3) relates to _____.

- a) Depreciation accounting
- b) Disclosure of Accounting Policies
- c) Cash Flow Statements
- d) Accounting of Fixed Assets

3) Loss prior to incorporation is debited to Account.

a) Goodwill

Seat

No.

- b) Capital reserve c) Profit and Loss d) P and L Appropriation
- 4) Debenture will come under _____ of Balance Sheet (Schedule III).
 - a) Long term borrowing b) Current Liabilities
 - c) Non-Current Assets d) other current Liabilities
- The part of issued share capital which is agreed to take up by the public is 5) known as capital.
 - a) Authorised
 - c) Issued
- 6) Expenses of variable nature are divided in ratio.
 - a) Period ratio b) Time ratio
 - c) Sales ratio d) Actual Time
- The Authorized Capital = 7)
 - a) Issued Capital plus Unissued Capital
 - b) Issued Capital minus Unissued Capital
 - c) Issued Capital *multiply by* Unissued Capital
 - d) Issued Capital *divided by* Unissued Capital
- 8) AS 21 relate to Accounting for .
 - a) Property, Plant and Equipments
 - b) Consolidated Financial Statements
 - c) Cash flow statements
 - d) Accounting for Amalgamation

Max. Marks: 40

B.Com. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024

Set

- d) Paid up
- b) Subscribed

Q.2 Explain the following concepts.

- a) Accounting Standards
- **b)** Prorata Allotment of shares

Q.3 Write Short Note/Short Answer/ Short Problem. (Any Two)

- a) Types of Preference Shares
- b) Raj Co. Ltd was incorporated on 1st August 2022 to take over the business of Patel & Sons as a going concern from 1st April 2022. The total turnover for the year ending 31st March 2023 was Rs. 7,50,000 divided into Rs. 2, 25,000 for the period up to 1st August 2022 and Rs. 5, 25,000 for the remaining period. Compute time ratio and sales ratio.
- **c)** A Ltd. Company issued equity shares of Rs. 50 each at par payable as follows:

On application	Rs. 15
On allotment	Rs. 25
On first and final call	Rs. 10

Mr. Anand holding 200 shares did not pay first and final call money. Hence his shares were forfeited. The forfeited shares were reissued at Rs. 40 per share fully paid up.

Pass the journal entries to record the forfeiture and reissue transactions in the books of the company.

- Q.4 Prabhas Ltd. was registered on 1st July 2022 to take over the business of M/S Vijay from 1st April 2022. The company received its certificate of commencement of business on 1st August 2022. The accounts of the company for the year ended 31st March 2023 disclosed the following.
 - a) Following items of expenses were debited to Statement of Profit and Loss.

Particulars	Rs.
Commission on Sales	30,000
Office Expenses	20,000
Audit Fees	5,000
Debentures Interest	10,000
Directors Fees	15,000
Salaries	60,000
Rent	40,000
Printing and Stationery	4,000
Depreciation	30,000
Advertisement	45,000

- **b)** Gross Profit for the year is Rs. 4,50,000
- c) Total Turnover for the year ended 31st March 2023 amounted to Rs. 15,00,000 out of which Rs. 5,00,000 related to the first three months from 1st April 2022 to 30th June 2022.

Prepare the statement showing profit and loss for pre and post incorporation.

04

12

Q.5 a) Following is the Trial Balance of Modern Limited as on 31st March 2023

Debit Balances	RS	Credit Balances	Rs.
Land (at Cost)	16,00,000	Equity Share Capital	10,00,000
		(Shares of Rs. 10 each)	
Plant and Machinery	13,00,000	General Reserve	3,00,000
Calls in Arrears	10,000	Profit and Loss A/c	1,50,000
		(as on 01-04-2022)	
Cash in Hand	32,000	Securities Premium	80,000
Cash at Bank	56,000	10 % Debentures	6,00,000
Trade Receivables	2,40,000	Sales	24,00,000
Inventories	1,92,000	Trade Payables	60,000
(as on 31-03-2023)			
Purchases	8,00,000		
Debenture Interest	60,000		
Selling Expenses	90,000		
Salaries	1,60,000		
Sundry Expenses	50,000		
	45,90,000		45,90,000

Additional Information

- 1) Depreciate Plant and Machinery at 10%
- 2) Make Provision for Taxation @ 30%

Prepare Statement of Profit and Loss for the year ended 31st March 2023 and Balance Sheet as on that date.

OR

b) A Company invited Applications for 25,000 shares of Rs. 100 each issued at Rs. 20 per share payable as follows.

Rs. 20
Rs. 50 (Including premium)
Rs. 20
Rs. 30

Applications were received for 25,000 shares. All calls were duly received except Mr. Jai to whom 200 shares were allotted failed to pay final call. These shares were forfeited and reissued to Mr. Veeru at Rs. 80 per share fully paid.

Pass necessary journal entries.

Sea No.	t	Set	Ρ
В	B.Cor	m. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 English (Comp.) (BCOM0305)	
		e: Tuesday, 16-04-2024 Max. Marks 00 AM To 11:00 AM	: 40
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Rew 1)	vrite the following by choosing the correct alternative. is a sledge driver by profession.	08
		a) Mona b) Iona c) Vyborgskaya d) Cabby	
	2)	 The elders of Workers' Paradise decide to when they realise the impact of the man's presence. a) award him for creativity b) expel him from the paradise c) embrace purposeless activities d) promote his paintings 	
	3)	Orpheus was known for in the country of Thessaly. a) Painting b) Sculpting c) Making music with his golden harp d) Writing poetry	
	4)	To me, fair friend, you never can be (Fill in the blank) a) old b) young c) dead d) beautiful	
	5)	William Wordsworth was a renowned English poet. a) Metaphysical b) Modern c) Victorian d) Romantic	
	6)	The speaker gives a comrade back her in the poem <i>To Youth.</i> a) gifts	
	7)	Radha (see) a movie last night. (Use the correct form of the verb) a) sees b) see c) was seen d) saw	
	8)	What is the suffix in the word American? a) -can b) -an c) America d) -rican	
Q.2	Writ 1) 2) 3) 4)	te a short note on the following. (Any four) What is the central theme of the story <i>A Wrong Man in Workers' Paradise?</i> Write about the opening scene of the story <i>Misery''?</i> What impressions do you get about the character of Orpheus? What is the theme of the sonnet no.104 <i>To Me, Fair Friend, You Never Can</i> <i>Be Old</i> ?	12
	5) 6)	What is the central idea of the poem <i>Daffodils</i> ? What does the poem <i>To Youth</i> explore about youth?	

Q.3 Answer the following question. (Any One)

- a) Write a review of the film you have just seen. Give the details about the movie using the following supporting details like title of the film, the star cast and production, the gist of the plot, the reason you like the film, your favourite scene, your opinion and recommendation/s.
- **b)** Write a note on Interview Skills.

Q.4 Answer the following question.

Who is a Leader? Write a note on contribution to leadership skills.

SLR-FA-28)
-----------	---

Seat No.			Set	Ρ
В.	Com.	(Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March Business Macro Economics II (BCOM0304)	n/April-2024	ŀ
		Friday, 19-04-2024 AM To 11:00 AM	Max. Marks	s: 40
सूचना		ार्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1 अ	-	त् लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ——— हे सर्वसाधरण किंमतपातळीचा विचार करते. अ) स्थुल अर्थशास्त्र ब) सुक्ष्म अर्थशास्त्र क) कृषि अर्थशास्त्र ड) यापैकी नाही		08
		खर्चयोग्य उत्पन्न = व्यक्तिगत उत्पन्न – –––. अ) अप्रत्यक्ष कर ब) प्रत्यक्ष कर क) किंमत ड) नफा		
	3)	एकूण उपभोग सरासरी उपभोग प्रवृत्ती = <u> </u>		
		अ) एकूण बचत ब) एकूण गुंतवणूक क) एकूण उत्पन्न ड) एकूण नफा		
	4)	P = ^{mv+m¹v¹} या समीकरणात 'P' म्हणजे —— होय. अ) पैशाचे मूल्य ब) एकूण व्यवहार क) पैशाचा भ्रमणवेग ड) सर्वसाधारण किंमतपातळी	ſ	
	5)	राष्ट्रीय उत्पन्नाचे मापन —— पध्दतीने केले जाते. अ) उत्पन्न ब) उत्पादन क) खर्च ड) वरील सर्व		
	6)	जे. एम. केन्स यांच्या मते, रोजगार ——— वर अवलंबून असतो. अ) प्रभावी मागणी ब) कमीत कमी मागणी क) प्रभावी पुरवठा ड) कमीत कमी पुरवठा		
	7)	पैशाचे मूल्य कमी होऊन किंमत पातळी वाढते अशी अवस्था म्हण अ) भावघट ब) भाववाढ क) चलन प्रतिवाद ड) वरील सर्व	जे —— होय.	
	8)	भावघटीचा फायदा ——— यांना होतो. अ) उत्पादक ब) ग्राहक क) व्यापारी ड) शेतकरी		

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) किंमत निर्देशांक 2) राष्ट्रीय उत्पन्न	04
Я.2	थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) व्यावसायिक स्थुल अर्थशास्त्राची व्याप्ती ब) भाववाढीची कारणे क) दरडोई उत्पन्न	06
प्र.3	उपभोग फलन म्हणजे काय? उपभोग फलनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. अ) पैशाचा चलन संख्यामान सिध्दांत स्पष्ट करा. ब) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.	12

							SLR-FA-28
Seat No.							Set P
B.	Co	m. (S			-	camination: Marc	h/April-2024
			Busines lay, 19-04-20 To 11:00 AN)24	omic	s II (BCOM0304)	Max. Marks: 40
Instru	ictio			s are compulsory. ne right indicate ful	ll marl	(S.	
Q.1	A)		a) Macro	s considers genera	b)	Micro Economics	08
		2)	Disposable i a) Indirect c) Price	ncome = Personal tax	incom b) d)		
		3)	Average pro	pensity to consum	e = -	Total consumption	
			a) Total sa c) Total in	aving come	b) d)	Total investment Total profit	
		4)	1	in this equations 'F			
			a) Value cc) Velocity	of money of money	d)	Total transaction General price level	
		5)	National inco a) Income c) Expend		b) d)	-	
		6)	•	e demands	ploym b) d)	ent is depends upon Minimum demand Minimum supply	
		7)	is a s rising.	tate in which the va	alue o	f money is falling, pri	ces are
			a) Deflation c) Reflation		b) d)	Inflation All the above	
		8)	a) Produc c) Trader	ïts deflation. er	b) d)	Consumer Farmer	
	B)	1)	ain the follo Price index National inco	wing concepts.			04
	Writ a) b) c)	Scop Caus	e of Busines e of Busines es of inflatio apita income	s macro Economic n	S		06

Q.3	What is consumption function? Explain the factor influencing in consumption	10
	function.	

- Q.4 Answer any one of the following.
 a) Explain the quantity theory of money.
 b) Explain the various concepts of national income.

Seat No.		Set	Ρ
B.C	com. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/Ap Business Statistics (BCOM0306)	oril-2024	
	ate: Monday, 22-04-2024 00 AM To 11:00 AM	Max. Marks	: 40
Instructio	 ons: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Use of soundless calculators is allowed. 4) Graph papers will he supplied on request. 		
Q.1 A)	Choose the correct alternative. 1) The mean of 6, 4, X, 3, 7 is 5, then X is a) 5 b) 6 c) 4 d) 3		08
	 2) The limits of correlation coefficient are a) 0 to -1 b) 0 to +1 c) -1 to +1 d) Greater than 1 		
	 3) With the help of an Ogive curve, we can determine a) Median b) Quartile c) Decile d) All of these 		
	 4) Quartiles divide the data into a) 10 equal parts b) 5 equal parts c) 7 equal parts d) 4 equal parts 		
	 5) The best measures of dispersion is a) range b) quartile deviation c) mean deviation d) standard deviation 		
	6) The formula of range is a) $L + S$ b) $L - S$ c) L^*S d) L/S		
	 7) From histogram we can locate a) mean b) median c) mode d) None of theses 		
	 8) If one of the regression coefficients is positive, then other must be a) positive b) negative c) zero d) None of theses 	e	
B)	 Answer the following. 1) If coefficient of variation (C. V.) of a series is 40 and S.D is 10. W Arithmetic mean (X)? 2) Define Arithmetic mean. Explain merits and demerits of arithmetic 		04

Q.2 Answer any two of the following.

a) Calculate the standard deviation from the following data:

X	10	20	30	40	50	60	70
f	2	5	9	6	4	3	1

- **b)** Explain scatter diagram method of studying correlation.
- c) What are the primary data and secondary data? Give two examples of each.

Q.3 Answer the following.

a) Calculate Rank correlation coefficient.

X	15	12	20	16	18	20	26
Υ	10	15	11	11	25	18	30

Q.4 Answer any one of the following.

a) Explain construction of histogram. Draw histogram to represent the following data and determine mode from it.

Class	0-5	5-10	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40
Frequency	10	35	40	50	55	45	20	5

b) Calculate mean, median and mode from the following data.

Weight	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100
Frequency	2	8	14	12	8	4	2

06

12

			SLR-FA	-30
Seat No.			Set	Ρ
В.	Com.	(Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March Money and Financial System (BCOM0303)	/April-202	4
		Vednesday, 24-04-2024 M To 11:00 AM	Max. Mark	s: 40
सूचना		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. नवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1 अ		तील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ——— हे पैशाचे प्राथमिक कार्य आहे. अ) मुल्यमापन ब) मुल्यसंग्रह		08
	,	क) पतपैसा निर्मितीचा आधार ड) वरील सर्व		
	2)	——— ही पैशाच्या उत्क्रांतीमधील दुसरी अवस्था आहे. अ) वस्तु पैसा ब) धातु पैसा क) कागदी पैसा ड) पत पैसा		
	3)	नाणेबाजार ——– साठी आवश्यक बाजार आहे. अ) दीर्घकालीन निधी ब) मध्यमकालीन निधी क) अल्पकालीन निधी ड) वरील सर्व		
	4)	——— हे नाणे बाजाराचे साधन आहे. अ) कोषागार हुंडी ब) व्यापारी हुंडी क) ठेव प्रमाणपत्र ड) वरील सर्व		
	5)	—— हे चलनविषयक धोरणाचे संख्यात्मक साधन आहे. अ) बँकदर ब) खुल्या बाजारात रोख्यांची क) रोख राखीव प्रमाण ड) वरील सर्व	खरेदी विक्री	
	6)	——— ही भारताची मध्यवर्ती बँक आहे. अ) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया ब) स्टेट बँक ऑफ इंडिया क) नाबार्ड ड) राज्य सहकारी बँक		
	7)	वित्तीय बाजार हा नाणेबाजार आणि —— मध्ये विभागला जातो. अ) वस्तु बाजार ब) भांडवल बाजार क) हवाला बाजार ड) यापैकी नाही		
	8)	—— हा वित्तीय व्यवस्थेचा प्रमुख घटक आहे. अ) वित्तीय साधने ब) वित्तीय बाजार क) वित्तीय संख्या ड) वरील सर्व		

	JLN	-1 A-30
	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) भांडवल बाजार 2) उच्चशक्ती पैसा 	04
प्र.2	थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) पैशाची उत्क्रांती ब) नाणे बाजार क) अर्थव्यवस्थेतील वित्ताची भूमिका	06
प्र.3	वित्ताचे प्रकार स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. चलनविषयक धोरण म्हणजे काय? चलनविषयक धोरणाची उद्दिष्टये स्पष्ट करा. किंवा	
	भारतात रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने पैशाचा पुरवठा मोजण्यासाठी कोणत्या पध्दती स्विकारल्या आहेत?	12

Sea No.	t	Set P	•
B	B.Coi	m. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Money and Financial System (BCOM0303)	
		te: Wednesday, 24-04-2024 Max. Marks: 4 00 AM To 11:00 AM	0
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Choose the correct alternatives from the options.01) is the primary function of money.a) Measure of valueb) Store of valuec) Base of credit creationd) All the above	8
		 a) Commodity money b) Metalic money c) Paper money d) Credit money 	
		 Money market is essentially a market for funds. a) Long term b) Medium term c) Short term d) All the above 	
		 4) is the instrument of money market. a) Treasury bill b) Commercial bill c) Certificate of deposit d) All the above 	
		 5) is the quantitative instrument of monetary policy. a) Bank rate b) Open market operation c) Cash reserve ratio d) All the above 	
		 6) is India's Central bank. a) Reserve Bank of India b) State Bank of India c) NABARD d) State Co-operative Bank 	
		 Financial market are divided into money market and a) Commodity market b) Capital market c) Hawala market d) None of these 	
		 8) The Chief Component of a Financial System is a) Financial instruments b) Financial markets c) Financial Institutions d) all of the above. 	
	B)	Explain the following concepts.01)Capital market2)High power money	4
Q.2	Wri [:] a) b) c)	te Short Notes. (Any Two)0Evolution of money0Money market0Role of finance in an economy0	6

Q.4 Answer any one of the following questions. What is monetary policy? Explain the objectives of monetary policy. OR	12

What are the various measures of money supply adopted by Reserve Bank of India in India?

SLR-FA	\-31
--------	-------------

Seat No.			Set	Ρ
В.		(Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/ ndamentals of Entrepreneurship (Paper - I) (19405	-	
		Vednesday, 10-04-2024 M To 11:00 AM	Max. Marks	: 40
सूचना		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. नवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1 अ	म) खाल 1)	तील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ——— ही एक प्रक्रिया आहे. अ) उद्योजक ब) उद्योजकता क) व्यवस्थापक ड) प्रशासक		08
	2)	उद्योजकतेचा सिध्दीप्रेरणेचा सिध्दांत —— यांनी मांडला. अ) हेगन ब) मॅक्लेलॅंड क) नाईट ड) शुंपीटर		
	3)	उद्यम आधार नोंदणीसाठी ——– आवश्यक आहे. अ) पॅन कार्ड ब) आधार कार्ड क) क्रेडिट कार्ड ड) एटीएम कार्ड		
	4)	उबवण केंद्रातर्फे —— उद्योजकांना विविध सेवा देण्यात येतात. अ) नव ब) मोठया क) अनुभवी ড) वरीलपैकी कोणतेही नाही		
	5)	प्रकल्प अहवाल हा प्रकल्पाची —— दर्शविणारा दस्तऐवज होय. अ) नफाक्षमता ब) व्यवहार्यता क) अर्थक्षमता ड) तांत्रिकता		
	6)	——— ही सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगाची एक समस्या आहे. अ) अपुरे भांडवल ब) कालबाहय तंत्रज्ञान क) कच्चा मालाची समस्या ड) वरील सर्व		
	7)	स्टार्ट अप ची सुरूवात ——— या देशात झाली. अ) अमेरिका ब) भारत क) जपान ड) फ्रान्स		
	8)	सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगांमूळे आर्थिक विषमता —— होण्यास न मिळते. अ) जास्त ब) कमी क) स्थिर ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही	वालना	

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	1) उद्योजकतेची संकल्पना स्पष्ट करा.	
	2) उद्योग आधार संकल्पना स्पष्ट करा.	
प्र.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.	06
	अ) प्रकल्प व्यवस्थापनाचे महत्व	
	, ब) मेक इन इंडिया योजनेचे महत्व	
	क) नाईट यांचा अनिश्चितता वहन सिध्दांत	
πо		40
Я.З	सूक्ष्म लघु आणि मध्यम उद्योगाच्या स्थापनेतील पायऱ्या स्पष्ट करा.	10
Я.4	उद्योजक म्हणजे काय? उद्योजकाची कार्ये स्पष्ट करा.	12
	किंवा	
	ब्युटी पार्लरचा प्रकल्प अहवाल तयार करा.	

Sea	+			
No.	•		Set	Ρ
E	3.Co	-	Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Idamentals of Entrepreneurship (Paper - I) (19405304)	
			ednesday, 10-04-2024 Max. Marks /I To 11:00 AM	: 40
Instr	uctio		 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. 	
Q.1	A)	Chc 1)	oose the correct alterative from given alternative. is a process.	08
		-	a) Entrepreneurb) Entrepreneurshipc) Managerd) Administrator	
		2)	The 'Need for Achievement' theory of entrepreneurship is given bya) Heganb) McClellandc) Knightd) Schumpeter	
		3)	is required for registration of Udyam Adhar. a) Pan Card b) Aadhar Card c) Credit Card d) ATM Card	
		4)	Incubation centre provides various services to entrepreneurs. a) new b) large c) experienced d) none of these	
		5)	The project report is a document showing the of the project.a) Profitabilityb) Feasibilityc) Economic viabilityd) Technicality	
		6)	is a problem of micro, small and medium enterprises (MSME).a) Insufficient capitalb) Outdated technologyc) Problem of raw materiald) All of the above	
		7)	Start-up has started in country. a) America b) India c) Japan d) France	
		8)	Micro, small, and medium enterprises lead to economic inequalit a) high b) low c) stable d) none of these	y.
	B)	Exp 1) 2)	blain the following concepts. Explain the concept of Entrepreneurship. Explain the concept of Udyog Aadhar.	04
Q.2	a)	lmp Imp	o rt notes (Any two). portance of Project Management portance of Make in India Scheme e Uncertainty-Bearing Theory of Knight	06
Q.3	Exp	lain th	he steps involved in the formation of MSME.	10
Q.4	Wha	at do <u>r</u>	you mean by Entrepreneur? Explain the functions of Entrepreneur.	12
	Pre	oare t	OR the project report of Beauty Parlor.	

Max. Marks: 40 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Attempt any Two from Q. 2 a, b and c 4) Attempt any One from Q. 4 (a) and Q. 4 (b) 5) Use of calculator is allowed. Multiple Choice Questions/Choose Correct Alternative. Subscribed b) a) Issued c) Registered d) Paid up the nature of capital profit, should be transferred to Account. a) Share Forfeiture Share Capital b) c) Capital Reserve d) Share Premium Dividend not yet collected by the shareholders (Unclaimed Dividend) should be shown in the Balance Sheet under the heading _____. a) Current Liabilities b) Current Assets c) Investments d) Unsecured Loan 4) Loss prior to incorporation is debited to A/c. a) Goodwill b) Capital reserve c) Profit and Loss d) Profit and Loss Appropriation 5) Expenses related to _____ factor are apportioned in the period ratio. b) Pre Incorporation Only a) Sales c) Time d) Post Incorporation Only 6) Advertisement, Discount allowed, Free samples, Carriage outward are apportioned in ratio. a) Time b) Sales c) Special d) Expenses

- 7) Accounting Standard 3 (AS-3) relates to .
 - a) Depreciation accounting
 - b) Disclosure of Accounting Policies
 - c) Cash Flow Statements
 - d) Accounting of Fixed Assets
- relates to Accounting for Amalgamation. 8) b) Accounting Standard 6
 - a) Accounting Standard 3
 - c) Accounting Standard 10 d) Accounting Standard 14

B) Explain the following Concepts.

- 1) Forfeiture of Shares
- 2) Share Capital

B.Com. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Corporate Accounting (19405303)

Day & Date: Saturday, 13-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM

Seat

No.

Instructions: 1) All questions are compulsory.

Q.1 A)

1) Authorized capital is also known as capital.

2) The amount already received from a defaulting shareholder, being in

SLR-FA-32

Set

Q.2 Write Short Note/Short Problem/Short Answer. (Any Two)

- **a)** Types of Preference Shares
- b) Financial Statements of Company
- c) Cash Flow Statement
- Q.3 A Ltd. was registered on 1st July 2020 to take over the business of M/S Anand from 1st April 2020. The company received its certificate of commencement of business on 1st August 2020. The accounts of the company for the year ended 31st March 2021 disclosed the following.
 - 1) Gross Profit of the company is Rs. 1,92,000.
 - 2) Total Turnover for the year amounted to Rs. 4, 80,000 of which Rs. 80.000 related to the four months from 1st April 2020 to 1st August 2020.
 - 3) Following items of expenses were debited to Profit and Loss A/c.

Particulars	Rs.
Salaries	33,600
General Expenses	3,600
Printing and Stationery	4,800
Depreciation	8,800
Advertisement	8,400
Commission on Sales	4,800
Salesmen's Travelling Expenses	9,600
Audit Fees	600
Debentures Interest	2,500
Directors Fees	3,500

Prepare the Statement of Profit and Loss showing Profit prior to and after Incorporation.

Q.4 a) A Company invited Applications for 38,000 shares of Rs. 10 each payable **12** as follows.

On Application -	Rs. 2
On Allotment -	Rs. 3
On First Call -	Rs. 3
On Final Call -	Rs. 2
• • · · ·	

Applications were received for 38,000 shares.

All calls were duly received except Mr. Sharma to whom 350 shares were allotted did not pay First and final call. These shares were forfeited and reissued at Rs. 7 per share fully paid. Pass necessary journal entries.

OR

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Cash in hand	2,000	Issued Share Capital	2,00,000
Motor	74,000	Rent Received	7,000
Sundry Debtors	19,200	Sales	2,10,000
Salaries	30,000	Sundry Creditors	33,600
Stock (1-4-2021)	14,000	Profit and Loss (1-4-2021)	45,000
Postage	800	Bank Overdraft	24,400
Purchases	60,000		
Travelling Expenses	8,000		
Carriage outward	4,000		
Machinery	1,60,000		
Buildings	1,00,000		
Printing & Stationery	4,000		
General Expenses	3,000		
Directors Fees	5,000		
Discount allowed	3,000		
Audit fees	1,000		
Wages	16,000		
Interim Dividend	10,000		
Calls in Arrears	6,000		
	5,20,000		5,20,000

b) Following is the Trial Balance of the ABC Ltd. Company as on 31-3-2022.

1) Stock on 31-3-2022 was Rs. 12,000.

2) Outstanding wages Rs. 2,000.

3) Create a Reserve for Doubtful Debts at 5% on Debtors.

4) Depreciate Machinery by Rs. 4,000, Building by Rs. 14,000 and Motor car by Rs. 1,240.

Prepare Statement of Profit & Loss Account, for the year ended 31 -3-2012 in a vertical form.

Seat No.	t	Set P)
E	3.C	om. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 ENGLISH (Comp.)	
		Literary Insights (19405301)	
		ate: Tuesday, 16-04-2024 Max. Marks: 40 :00 AM To 11:00 AM)
Instr	ucti	ons: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1		write the following by choosing the correct alternative. 08 Lal Bahadur Shastri was the Prime Minister of India. a) Third b) Second c) Fifth d) Fourth	3
	2)	Dr. Vijay Bhatkar was born in district of Maharashtra. a) Amravati b) Nagpur c) Akola d) Chandrapur	
	3)	George Bernard Shaw was a world famous writer. a) Spanish b) Irish c) American d) Canadian	
	4)	 is the first stage of human life in the poem 'All World's a Stage'. a) infancy b) student c) soldier d) death 	
	5)	Complete the following quotation by using correct word – crouching, slouching, what crept through the green heart of the forest.a)Smartb)Sadc)Brilliantd)wise	
	6)	The poem 'Leisure' is written by a) Aurobindo b) W.H. Davies c) Sarojini Naidu d) William Shakespeare	
	7)	I did not get during my train journey. a) birth b) berth c) breathe d) break	
	8)	She have to leave for Pune tomorrow. (possibility) (use the correctmodal verb).a) willb) mayc) mightd) could	
Q.2	Wr 1) 2) 3) 4) 5)	ite the answers in short. (Any Four)12According to poet, what is the meaning of the word 'Leisure'?12What does the Constitution of India guarantee to every citizen?13Name the two institutions set up by Dr. Bhatkar?14Describe Shaw's first experience of public speaking.14What does the lover do in the poem 'All World's a Stage'?14	2

5) What does the lover do in the poem 'All World's a Stage'?6) Comment on the theme of 'The Tiger and the Deer'.

Q.3 Answer the following (Any One)

- You are Mr. Vijay Rao, completed MBA recently. Now, you have applied for the post of Sales Manager in Finolex Industries Ltd. Draft a piece of an interview with expected questions on Educational Qualifications, Experience, and Salary etc.
- 2) Write a resume to be sent in response of the following -Wanted an Office Assistant with good knowledge of English and Marathi Typing. Contact Box No. 143, Daily Lokmat, MIDC Chincholi, Solapur.

Q.4 Answer the following question.

What is an Adaptability. How to maintain self-respect and adjust at the new job? Write a paragraph of 10-15 lines with your own examples.

10

Seat No.		S	et P
В.	Com.	(Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2 Business Economics – II (19405302)	024
		Friday, 19-04-2024 Max. M M To 11:00 AM	arks: 40
सूचना ः		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. नवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 उ	त) खात 1)	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. स्थुल अर्थशास्त्र म्हणजे ——– होय. अ) अर्थव्यवस्थेतील एका घटकाचा अभ्यास ब) संपूर्ण अर्थव्यवस्थेचा अभ्यास क) एक बिंदू संतूलनाचा अभ्यास ड) यांपैकी नाही	08
	2)	राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाची —— पध्दती ही वस्तु आणि सेवांच्या उपभोगावर आधारलेली आहे. अ) उत्पादन ब) खर्च क) उत्पन्न ड) यांपैकी नाही	
	3)	रोख शिल्लक दृष्टीकोनात पैशाच्या ——– कार्याला महत्व दिले आहे. अ) विनिमय माध्यमाच्या ब) मापनाच्या क) मुल्य संग्रहाच्या ड) यांपैकी नाही	
	4)	पैशाच्या मुल्यांत होणारा बदल मोजण्यासाठी ——– या साधनाचा उपयोग केला जातो. अ) मुल्य निर्देशांक ब) परिमाल निर्देशांक क) किंमत निर्देशांक ड) वेतन निर्देशांक	
	5)	पूर्ण स्पर्धेत —— हा सीमांत उत्पादकते इतका असतो. अ) वेतनदार ब) श्रमदर क) व्याज दर ड) यांपैकी नाही	
	6)	——— ही रोजगार पातळी निश्चित करते. अ) उत्पादन ब) घसारा क) प्रभावी पूरवठा ड) प्रभावी मागणी	
	7)	सन 1936 मध्ये —— यांनी उपभोग फलन ही संकल्पना सर्वप्रथम मांडर्ल अ) ॲडम स्मिथ ब) प्रो. पिगु क) प्रो. केन्स ड) प्रो. फिशर	Ì.

	;	8)	सीमांत उपभोग प्र अ) ΔP क) Δ0	वृत्ती = -	 ब) ड)	ΔI ΔC				
	,	1) 7	लि संकल्पना स्पष्ट दरडोई उत्पन्न किंमत निर्देशांक	९ करा.						04
प्र.2	अ) ब)	प्रभार्व फिशर	. (कोणत्याही दोन) ो मागणीचे निर्धारव रचे विनिमय समीक लक्षी (स्थुल) अर्थश्र	ह घटक जरण	रुप					06
प्र.3	राष्ट्रीर	य उत	पन्न म्हणजे काय?	राष्ट्रीय उ	त्पन्नाच्या	विविध	संकल्पना	स्पष्ट करा	Г.	10
प्र.4	चलन	वाढ ग	गे कोणत्याही एका म्हणजे काय? चल लन म्हणजे काय?	नवाढीची क	नारणे स्पष् किंवा	ट करा.	घटक स्पष्	ट करा.		12

Seat				
No.				
_	•	(0		

B.Com. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Economics – II (19405302)

Day & Date: Friday, 19-04-2024 Time: 09:00 AM To 11:00 AM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A) Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 08 Macro Economics means _____. 1) a) A study of one component of the economy b) A study of the whole economy c) A study of single point equilibrium d) None of these 2) method of measuring National income is based on consumption of goods and services. Product b) Expenditure a) None pf these d) c) Income In a cash balance approach _____ function of money has given 3) importance. a) Medium of exchange b) Measurement Store of value d) None of these c) Changes in the value of money can be measured by means of . 4) a) Value Index b) **Quantity Index** Wage Index c) Price Index d) In perfect competition _____ is equal to marginal productivity. 5) Wage rate b) Labour rate a) Interest rate d) None of these c) The determine the level of employment. 6) Product b) Depreciation a) Effective supply d) Effective demand C) The concept of consumption function was first proposed by _____ in 7) 1936. a) Adam Smith b) Prof. Pigou Prof. Keynes Prof. Fisher c) d) 8) Marginal Propensity to consume = ΔY a) ΔP b) ΔI c) $\Delta 0$ d) ΔC Explain the following concepts. 04 B)

1) Per Capita Income

2) Price Index

Set P

Max. Marks: 40

Write short notes. (Any Two) 06 Q.2 a) Determinant factors of effective demand b) Fisher's education of exchange c) Nature of macro economics What is national income? Explain the different concept of national income. Q.3 10 Answer any one question of the following. Q.4 12 What is inflation? Explain the causes of inflation. OR

What is Consumption function? Explain the determinant factors of consumption function.

			00
Seat No.	t	Set	Ρ
I	B.Co	n. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Statistics (19405305)	
		Monday, 22-04-2024 Max. Marks AM To 11:00 AM	s: 40
Instr	uctio	 s: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Use of soundless calculators is allowed. 	
Q.1	A)	Choose the correct alternative.1) With the help of a Histogram, we can determinea) Medianb) Quartilec) Moded) All of these	08
		 2) The correlation coefficient lies between a) -1 to 0 b) -1 to + 1 c) 0 to + 1 d) Greater than 1 	
		 3) Rank correlation co-efficient developed by a) Karl Pearson b) Spearman c) Fisher d) Galton 	
		 4) Quartiles divide the data into a) 10 equal parts b) 5 equal parts c) 7 equal parts d) 4 equal parts 	
		 5) The best measures of dispersion is a) range b) quartile deviation c) mean deviation d) standard deviation 	
		 6) In a skewed distribution the values of median and mode are 24 and 28 respectively. The valued mean is a) 24 b) 28 c) 22 d) 26 	
		 A quantity which changes its value is called a) Constant b) Variable c) Data d) Class 	
		 8) If one of the regression coefficients is negative, then other must be a) positive b) negative c) zero d) none of these 	_·
	B)	Answer the following. 1) If $b_{xy} = 1.2$ and $b_{yx} = 0.3$ then find correlation coefficient(r). 2) What are the requirements of good average?	04

Page **2** of **2**

SLR-FA-35

Q.2 Answer any Two of the following.

- a) What are the primary data and secondary data? Give two examples of each.
- **b)** Explain scatter diagram method of studying correlation
- **c)** If $n_1 = 5, n_2 = 1, \overline{X}_1 = 30, \overline{X}_2 = 45$, then find combined mean.

Q.3 Answer the following.

Calculate mean, median and mode from the following data.

Sales (Rs. Thousands)	30-35	35-40	40-45	45-50	50-55	55-60	60-65	65-70
No. of firms	5	14	23	50	52	25	22	9

Q.4 Answer Any One of the following.

a) Calculate the standard deviation and CV from the following data:

X	10	20	30	40	50	60	70
f	3	4	10	5	5	2	1

b) Calculate Karl Pearson's correlation coefficient between X and Y for the following data.

X	10	15	20	25	28	30	36
Υ	7	9	13	15	18	21	24

10

06

			-50
Seat No.		Set	Ρ
B.Com.	(Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: Mar Money and Financial System (19405306)	ch/April-2024	4
•	Wednesday, 24-04-2024 AM To 11:00 AM	Max. Mark	s: 40
u i /	र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
-	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.		08
1)	भारतीय रिझर्व बँकेची स्थापना —— मध्ये झाली.		
	अ) 1935 ब) 1940 표) 1945 –		
	क) 1945 ड) 1950		
2)	––– मध्ये नाबार्ड ची स्थापना झाली.		
	अ) 1970 ब) 1982		
	क) 1995 ड) 2000		
3)	विनिमयाचे माध्यम हे पैशाचे ——– कार्य आहे.		
	अ) प्राथमिक ब) द्वितीय		
	क) अनुषंगिक ड) यापैकी नाही		
4)	14 मोठ्या बँकांचे राष्ट्रीयीकरण ——– साली करण्यात आले.		
,	अ) 1950 ब) 1955		
	क) 1969 ड) 1982		
5)	पैशाच्या पुरवट्याची M3 ही ——– संकल्पना आहे.		
-,	अ) संकुचित ब) व्यापक		
	क) मर्यादित ड) यापैकी नाही		
e)	' "पैसा म्हणजे पैशाची कार्ये" ही पैशाची ——— यांची व्याख्या अ	ਸਵੇ	
0)	अ) रॉबर्टसन ब) कोल	ng.	
	क) वॉकर ड) यापैकी नाही		
-7)	ज्या पैशांमध्ये पत पैसा निर्माण करण्याची शक्ती असते त्यास	्राम	
7)	म्हणतात.	—— अस	
	अ) उच्चशक्ती पैसा ब) हुंडी		
	क) ड्राफ्ट ड) यापैकी नाही		
8)			
0)	नारताय नाग बाजार हा —— नागात विनागला आह. अ) एक ब) दोन		
	क) तीन ड) यापैकी नाही		

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	1) पैसा	
	2) भांडवल बाजार	
प्र.2	थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	अ) पैशाचे प्रकार	
	ब) सहकारी बँका	
	क) व्यापारी हुंडी बाजार	
प्र.3	रिझर्व बँक ऑफ इंडियाची कार्ये स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	भारतीय नाणेबाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	
	किंवा	
	भारतातील बँकिंग संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा.	

Sea No.	t				Set P					
E	B.Com. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Money and Financial System (19405306)									
			ednesday, 24-04-2024 / To 11:00 AM		Max. Marks: 40	1				
Instr	ructio		 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full r 	nark	(S.					
Q.1	A)	Cho 1)	oose the correct alternatives from Reserve Bank of India is establis a) 1935 c) 1945	hed b)	•	;				
		2)	NABARD was set up in a) 1970 c) 1995	b) d)	1982 2000					
		3)	Medium of exchange is the a) Primary c) Continent	b)	Inction of money. Secondary None of these					
		4)	14 Major Commercial Banks were a) 1950 c) 1969	b)	ationalized in 1955 1982					
		5)	M3 is the concept of suppl a) Narrow c) Limited	b)	money. Broad None of These					
		6)	"Money is what money does" this by a) Robertson c) Walker	b)	inition of money please given Cole None of these					
		7)	The money which possesses abil called a) High Powered Money c) Draft	b)	of creation of credit money is Hundi Cheque					
		8)	Indian Money Market are divided a) One c) Three		D sector. Two None of these					
	B)	Exp 1) 2)	l ain the following concepts. Money Capital Market		04	,				
Q.2	Wri a) b) c)	Тур Со-	o rt Notes. (Any Two) es of Money operative Banks nmercial Bill Market		06	į				

Q.3Explain the Functions of Reserve Bank of India.10Q.4Answer any one question of the following.
Explain the Features of Indian Money Market.
OR
Explain the Types of Banking Institutions.12

Page 4 of 4

Seat No.		Set	Ρ
В.	Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/A Fundamentals of Entrepreneurship (Paper – II) (BCOM0	-	ŀ
-	Date: Sunday, 12-05-2024 N 12:00 PM To 02:00 PM	/lax. Marks	: 40
सूचना	: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1 अ 1	 योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा. उद्योजकता विकास ही —— चालणारी प्रक्रिया आहे. अ) नियमित ब) उद्योगातील क) सतत ड) गतिमान 		08
2) नवीन उद्योजकांच्या व्यवसायाचे संगोपन हे ——– अवस्थेत केले जाते. अ) प्रशिक्षण पूर्व ब) प्रशिक्षण क) प्रशिक्षणोत्तर ड) प्राथमिक		
3) जिल्हा उद्योग केंद्र स्थापन करण्याची योजना मध्ये सुरू केली. अ) 1960 ब) 1965 क) 1975 ड) 1978		
4) खालीलपैकी कोणता उद्योग हा कृषी उद्योग आहे. अ) किरकोळ उद्योग ब) माहिती संप्रेषण क) मत्स उद्योग ⁄ पालन ड) रसायन		
5) जागतिक फलोत्पादनाच्या सुमारे —— टक्के उत्पादन भारतात होते. अ) 6 ब) 5 क) 11 ड) 15		
6) मोहम्मदद युनूस ज्यांनी ग्रामीण बँकेची संकल्पना मांडली त्यांचा संबंध —- देशाशी होता. अ) भारत ब) बांगलादेश क) पाकिस्तान ड) अफगाणिस्तान	— या	
7) भारतात डिजिटल इंडिया ची सुरूवात —— मध्ये करण्यात आली. अ) 2010 ब) 2015 क) 2020 ड) 2023		
8) सामाजिक उद्योजकतेचा मुख्य उद्देश ——– आहे. अ) नफा प्राप्ति करणे ब) समाजसेवा करणे क) राजकारण करणे ड) वरीलपैकी सर्व		

	ब) थोडक्यात टिप लिहा.		04
		अ) सामाजिक उद्योजकता	
		ब) महिला उद्योजकांच्या संघटना	
प्र.2	टिपा	ा लिहा (कोणत्याही दोन)	06
	ब)́	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.	
		विठ्ठल व्यंकटेश कामत यांची कारकीर्द सांगा.	
प्र.3	औद्	्योगिक विकासाची गरज स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खार्ल	नील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	12
	अ)	डिजिटल उद्योजकता म्हणजे काय त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.	
	-	किंवा	
	ब)	महिला उद्योजकता विकासाच्या उपाययोजना लिहा.	

B		-	emester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April- mentals of Entrepreneurship (Paper – II) (BCOM0402)							
	Day & Date: Sunday, 12-05-2024 Max. Marks: Time: 12:00 PM To 02:00 PM Max. Marks:									
Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.										
Q.1	A)	Cho 1)	b se the correct alternatives. Entrepreneurship development is process. a) regular b) Industry c) continuous d) Dynamic							
		2)	A new entrepreneur's business is nurtured in the stage. a) Pre-training b) Training c) Post-training d) Primary							
		3)	Scheme for establishment of District Industry Center started ina) 1960b) 1965c) 1975d) 1978							
		4)	 Which of the following industry is an agricultural industry. a) Retail industry. b) Information communication c) Fish Industry/Farming d) Chemistry 							
		5)	percent of the world's horticulture production occurs in Indiaa)6.b)5.c)11.d)15	а.						
	6) Mohammad Yunus who introduced the concept of Grameen Bank was associated with the country of									
			a) India b) Bangladesh c) Pakistan d) Afghanistan							
		7)	In India, Digital India was launched in a) 2010 b) 2015 c) 2020 d) 2023							
		8)	The main objective of social entrepreneurship isa) Making profitb) Doing social servicec) Doing politicsd) All of the above							
	B)	Wri t 1) 2)	e a brief note. Social Entrepreneurship Association of Women Entrepreneurs							
Q.2	 Q.2 Write Short Notes. (Any Two) a) State the problems of women entrepreneurs. b) Explain the role of Maharashtra Industrial Development Corporation. c) Describe the career of Vitthal Venkatesh Kamat. 									

~~~~ ~ ~

Seat

No.

SLR-FA-37

s: 40

08

Set P

04

Q.3	1.3 Write the answer to the following question. Explain the need for industrial development.		
Q.4	Wri a)	te an answer to one of the following questions. Explain the importance of digital entrepreneurship.	12
		OR	
	b)	Write measures for women entrepreneurship development.	

Seat No.			Set P					
B.Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Macro Economics (BCOM0404)								
Day & Date: Friday, 12-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 12:00 PM To 02:00 PM Max. Marks: 40								
सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.								
,	गेग्य पर्याय निवडा. व्यापार चक्राच्या ——— अवस्था आहे	त.	08					
	अ) 4	ब)	6					
	क) 8	ड)	10					
2)	घसरणीच्या तळबिंदूला —— असे य	म्हणत	ात.					
	अ) मंदी		तेजी					
	क) पुनरूज्जीवन	, ड)	यापैकी नाही					
3)	भारतात जी. एस. टी. हा ––– सा	लापा	मून लागु केला आहे.					
	अ) 1917	ब)	2017					
	क) 1991	ड)	यापैकी नाही					
4)	देशातील सिमा भागा अंतर्गत व्यापा	रास -	––– व्यापार असे म्हणतात.					
	अ) बर्हिगत	ब)	अंतर्गत					
	क) जागतिक	ड)	यापैकी नाही					
5)		त्राच व	व्यक्तीवर पडत असेल त्यास —— कर					
	असे म्हणतात.							
	अ) प्रत्यक्ष		अप्रत्यक्ष ज्यूजेनी जानी					
	क) समतोल	,	यापैकी नाही					
6)	हे सार्वजनिक आयव्ययाचे अ							
	अ) सार्वजनिक खर्च							
	क) सार्वजनिक उत्पन्न	ड)	वरीलपैकी सर्व					
7)	'व्यापारचक्र ही सर्वस्वी चलन विषय							
	अ) प्रा. हॉट्रे	,	प्रा. हॅनसन					
	क) प्रा. हायेक	ਤ)	प्रा. पिगू					
8)	दृश्य वस्तुंच्या आयात–निर्यातीचे मूत	त्य द	र्शविणारे पत्रक म्हणजे ——– होय.					
	अ) व्यापारतोल	,	व्यवहारतोल					
	क) व्यापारशर्ती	ड)	यापैकी नाही					

	ब)	संकल्पना स्पष्ट करा.	04
		अ) सार्वजनिक खर्च	
		ब) विनिमय दर	
πо	- 	$rac{1}{2}$	~~
Я.2		लिहा (कोणत्याही दोन)	06
		जी. एस. टी. ची संकल्पना	
		सार्वजनिक आयव्ययाची व्याप्ती	
	क)	आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे	
ਧ੨	ञांपीत	टर यांचा व्यापार चक्राबाबतचा सिध्दांत स्पष्ट करा.	10
/1.0	<u>ч</u> п.		10
प्र.4	खार्ल	ोल प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	12
	अ)	प्रत्यक्ष कर म्हणजे काय? प्रत्यक्ष करांचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.	
	,	किंवा	
	ब)	अंदाजपत्रक म्हणजे काय? अंदाजपत्रकाचे प्रकार स्पष्ट करा.	

				•••				
Seat No.			Set	Ρ				
B.C	B.Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Macro Economics (BCOM0404)							
	Day & Date: Friday, 12-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 12:00 PM To 02:00 PM							
Instruct	2	1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Draw diagrams wherever necessary.						
Q.1 A)) Cho 1)	oose the correct alternatives.Trade cycle has phases.a) 4b) 6c) 8d) 10		08				
	2)	Terminal point of recession is called a) Depression b) Inflation c) Recovery d) None of these						
	3)	In India G.S.T. is implemented from a) 1917 b) 2017 c) 1991 d) None of these						
	4)	Trade between region with in the country is called as a) External b) Internal c) World d) None of these	_ trade.					
	5)	When incidence of tax and burden of tax falls on same peras tax.a) Directb) Indirectc) Balancedd) None of these	son is called	ł				
	6)	are the subject matter of public finance. a) Public expenditure b) Public debt c) Public revenue d) All above						
	7)	Who quoted "Trade cycle is a purely monetary phenomeno a) Prof. Hawtrey b) Prof. Hanson c) Prof. Hayak d) Prof. Pigou	on"					
	8)	is the statement of the value of imports and exports goods/commodities. a) Balance of trade b) Balance of payment c) Terms of trade d) None of these	of visible					
B)) Exp 1) 2)	plain the following concepts. Public Expenditure Exchange Rate		04				
i	a) Cor b) Sco	nort Notes (Any Two) ncept of G.S.T. ope of public finance vantages of International Trade		06				

Q.3	Explain the Schumpeter Theory of Business cycle.	10
Q.4	 Answer any one of the following a) What is Direct tax? Explain the merits and demerits of Direct Taxes. OR 	12

b) What is Budget? Explain the types of Budget.

Sea No.	t			Set P			
В	B.Co		ÉNGLISH	xamination: March/April-2024			
		English for	Communication	on (BCOM0405)			
	Day & Date: Monday, 15-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 12:00 PM To 02:00 PM						
Instr	ucti	i ons: 1) All questions are of 2) Figures to the righ		ks.			
Q.1		write the following by ch Rudyard Kipling was a pi	-				
	• ,	a) London	b)				
		c) Kolkata	d)	Bombay			
	2)	"Ulysses" by Alfred, Lord reflects on his life.	Tennyson is a	where the eponymous hero			
		a) Elegy	b)	Ballad			
		c) Dramatic monolog	ue d)	Sonnet			
	3)	Robert Frost reflects on t escape the complexities a) Bunyan		of trees and his desire to ostalgic lens. Tamrind			
		c) Apple	d)	Birches			
	4)	The story written by Cha	les I amb is set o	n dav			
	-)	a) New Year's Day					
		c) Christmas Day	,	•			
	5)	is the pen name o	f the American wi	riter, William Sydney Porter.			
	,	a) Charles Lamb	b)				
		c) O Henry	d)	Robert Frost			
	6)	"Values in Life".	ed to the students	s of University in his speech			
		a) JNU	b)	Yale			
		c) Oxford	d)	McGill			
	7)	She likes all of he					
		a) almost	b)	seldom			
		c) very	d)	usually			
	8)	All students are strictly in		the lights before leaving the lab.			
		a) turn on c) turn off	b) d)	switch on be closed			
Q.2	\ \ /ı	rite the answers in short.	(Any Four)	12			
ي.2	a)			at the beginning of the story?			
	b)		-	rds the celebration of <i>All Fools' Day?</i>			
	c)	What advice does Kiplin	g give in the story	y 'Values in Life'?			
	d)	What does the speaker	express a desire	to do towards the end of the poem <i>If</i> ?			

- e)
- How does the speaker advise handling criticism? What is the belief or trust that keeps alive 'Behrman'? f)

Q.3 Answer the following (Any One)

- a) Write a piece of group discussion on the topic 'Should there be a retirement age for politicians?'
- b) Write a short précis for the text below. Give a suitable title to the précis.

Scarcity is not created by war; it is a permanent characteristic of all human society and is the basis of the problem that faces, and always has faced, the human race whatever its form of organisation. It springs from the fact that the material resources of the world are limited and that our ability to make use of those resources is even more limited by our ignorance. Everything that we need to satisfy our wants has to be derived finally from two sources - the natural resources that are available and the human ability to make use of them. As our knowledge grows and we increase our skill, we can exploit more and more of the opportunities that nature offers to us. The increase in communications, for example, has brought within our reach the resources of vast areas that were closed to us before; the development in scientific knowledge has made accessible many valuable minerals from depths below the earth's surface that could not be reached by earlier generations. Railways, steamships and aircraft have vastly extended the 'neighbourhood' on whose resources we can draw, and our increasing skill - both of techniques and of organisation - enables us to get more out of what we can reach. But whatever the rate of development may be there is, at any one time, a limit to the total of what can be produced.

Q.4 Answer the following question.

Write a paragraph of 10-15 lines on the benefits of stress management. How can these individual benefits to broader societal advantages, such as improved productivity, reduced healthcare costs and enhanced community well-being?

	<u> </u>						
Sea No.	t		Set P				
В	B. Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Statistics (BCOM0406)						
		ate: Thursday, 18-04-2024 :00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40				
Instr	ructio	 ons: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Use of soundless calculators is allowed. 4) Graph papers will be supplied on request. 					
Q.1	A)	Choose the right answer.1) Probability of a sure event is always equal toa) 1b) 0c) 0.5d) None of these	08				
		 2) Use of an umbrella in rainy seasons is included in a) Secular trend b) Seasonal variation c) Cyclic variation d) None of these 					
		 3) Index numbers is an Ideal Index Number. a) Laspeyre's b) Paasche's c) Fisher's d) None of these 					
		4) For binomial distribution standard deviation is a) np b) npq c) \sqrt{npq} d) None of these					
		 5) Control limits of C-chart are based on a) Binomial distribution b) Normal distribution c) Poisson distribution d) None of these 					
		6) If events A and B are independent, then $P(A \cap B) =$? a) $P(A).P(B)$ b) 1 c) 0 d) None of these					
		 7) In time series data is arranged a) Geographically b) Qualitatively c) Chronologically d) None of these 					
		 8) The set of all possible outcomes of an experiment is called _ a) event b) sample space c) probability d) none of these 	·				
	B)	Explain the following concepts. Paasche's Index Number Sample Space 	04				
Q.2	a)	swer any two of the following. Define Binomial Distribution. State mean and variance of Binomi Write short notes Control charts	06 al Distribution.				

- **b)** Write short notes Control charts.
- c) If an unbiased coin is tossed 5 times, find the probability of getting Exactly 3 heads.

Q.3 Answer the following.

Construction of X and R control charts from the following data.

Sample No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mean (\bar{X})	24	25	19	26	21	29	30	31	27	25
Range (R)	4	6	5	8	3	2	9	8	7	6

(Given that, n = 5, $A_2 = 0.58$, $D_3 = 0$, $D_4 = 2.11$)

Q.4 Answer any one of the following.

- a) Define normal distribution and state the important properties of Normal curve.
- **b)** Compute 3 yearly moving average from following data and draw the trend values & actual values on a graph paper.

Years	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sales	23	21	26	34	30	35	41	47	51

Seat No.		Set P						
В.	B.Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Money and Financial System (BCOM0403)							
-	Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 12:00 PM To 02:00 PM							
सूचना		ं प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.						
प्र.1 उ	-	ील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 08						
	1)	भारतात ——— बँकेचे राष्ट्रीयकरण करण्यात आले. अ) स्टेट बँक ब) सहकार क) हिंदुस्थान बँक ड) यापैकी नाही						
	2)	भारतातील 1969 मध्ये देशातील —— बँकांचे राष्ट्रीयीकरण करण्यात आले. अ) सहा ब) बारा क) चौदा ड) यापैकी नाही						
	3)	खालीलपैकी —— व्यापारी बँकेची प्रतिनिधी सेवा आहे. अ) ठेवी स्वीकारणे ब) कर्ज देणे क) पैशाचे स्थानांतरण ड) सर्व						
	4)	कृषी व ग्रामीण क्षेत्राच्या विकासासाठी ——– स्थापना करण्यात आली. अ) सहकारी बँक ब) प्रादेशिक ग्रामीण बँका क) विकास बँका ड) व्यापारी बँक						
	5)	बँकेत खाते उघडण्यासाठी बँकेकडे ——– अर्ज करावा लागतो. अ) कागदावर ब) विहित नमुन्यात क) टंकलिखित स्वरूपात ड) यापैकी नाही						
	6)	भागीदारी संस्थेत बँकेत —— उघडावे लागते. अ) संयुक्त खाते ब) भागीदाराचे खाते क) एकत्र खाते ड) यापैकी नाही						
	7)	——— या पद्धतीत निधीचे तात्काळ हस्तांतरण होते. अ) एन इ एफ टी ब) बँक चेक्स क) आर टी जी एस ड) धनादेश						
	8)	पतनिर्मितीमुळे ——— याध्ये वाढ होते. अ) पैशाचा पुरवठा ब) समाजाची वास्तव संपत्ती क) वास्तव राष्ट्रीय उत्पन्न ड) यापैकी नाही						

	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) विदेशी बँक 2) सोनार बँक 	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) ए. टी. एम ब) राष्ट्रीय इलेक्ट्रॉनिक निधी क) प्रादेशिक ग्रामीण बँक	06
प्र.3	बँक ग्राहकांचे प्रकार स्पष्ट करा.	10
Я.4	पुढील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) व्यापारी बँकेचे कार्य विशद करा. किंवा रकमा स्थानांतरित करण्याचे विविध मार्ग विशद करा.	12

			/ \ T I				
Sea No.	t	Se	et P				
В	B.Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Money and Financial System (BCOM0403)						
		e: Saturday, 20-04-2024 Max. Max. Max. Max. Max. Max. Max. Max.	arks: 40				
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.					
Q.1	A)	Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below.1)In India Banks were nationalized.a)State Bankb)Co-operative bankc)Hindustan bankd)None of these	08				
		 In India 1969 Bank Nationalized. a) 6 b) 12 c) 14 d) None of these 					
		 a) Adept deposit b) Debating lone c) Transfer of money d) All of the above 					
		 For agricultural and rural development Bank of castlished. a) Co-operative bank b) Regional rural bank c) Development bank d) Commercial bank 					
		 For new oping account type of application is necessary. a) Peper b) Priscribed format c) Typing sturcered d) None of these 					
		 6) At Partnership firming opening type of account in bank. a) Joint account b) Partner account c) Collective account d) None of these 					
		 7) is the Method fund are emeditaly transfer. a) NEFT b) Bank Cheques c) RTGS d) Cheques 					
		 B) Due to credit creation Increasing. a) Supply of money b) Actual prospecting of society c) Actual national Income d) None of these 					
	B)	Explain the following concepts. 1) Foreign Bank 2) Sonar Bank	04				
Q.2	Writ a) b) c)	te Short Notes. (Any Two) A.T.M National electric Fund Reginal Rural Bank	06				

		SLR-FA-41
Q.3	Explain the types of bank customer.	10
Q.4	Answer any one of the following questions. Function of Commercial Bank. OR	12
	Different way of fund transfer.	

Page 4 of 4

Set

Ρ

В	.Cor	n. (\$		ster - IV) (New) (CBC RPORATE ACCOUN	-		April-2	024
				23-04-2024 :00 PM			Max. M	arks: 40
strı	uctio			estions are compulsory. es to the right indicate full	mar	ks.		
.1	A)		Funds a) b) c)	hoice question. flow statement is prepare Profit and Loss Account of The Balance Sheet of the Both A and B None of the above	f the	current year.	ar.	08
		2)		flow statement is based of Going Concern Accounting Period				
		3)		nent of Cash Flow include Financing Activity Investing Activity				
		4)	a)	ipany that issues stock an Decrease in Cash Increase in Equity	b)	Increase in Cash	s in	<u>_</u> .
		5)	a)	is/are purpose of valuatic Regulatory compliances Investor Relations	b)	Risk Management		
		6)	a) b) c)	re's fair market value is eq only the intrinsic worth only the yield value average of the intrinsic an none of the above				
		7)	a) :	rst item in order of paymer secured creditors liquidation expenses	b)	preferential creditors	·	
		8)	a) b) c)	ation statement of receipts cash flow statement cash book Liquidators' final statemen deficiency account				
	B)	Ex	plain th	e following concepts.				04

- Preferential Creditors.
 Cash Flow Statement.

- Seat No.

Da Tir

Ins

Q.

Q.2 Write short note/Short answer/Short problem. (Any Two)

- a) Factors affecting valuation of shares.
- b) Use of funds flow statement.
- c) Calculation liquidator's remuneration form the following details.

It was decided that liquidator will get 4.5% commission on assets realized by him. Liquidator realized Rs. 1,00,000/- from assets.

Q.3 Long Answer/Problem.

The following is the Balance Sheet of SVS Ltd. as on 31/12/2023.

Balance Sheet as on 31/12/2023

Liabilities	Amt. Rs.	Assets	Amt. Rs.
4000 10% Preference	4,00,000	Sundry Asserts at Book	12,00,000
Shares of Rs. 100 each		Value	
60000 Equity Shares of	6,00,000		
Rs. 10 each			
Bills Payable	50,000		
Creditors	1,50,000		
	12,00,000		12,00,000

The market value of 60% of the assets is estimated to be 15% more than the book value and that of the remaining 40% at 10% less than the book value. There is an unrecorded liability of Rs. 10,000/-

Find the value of each equity share (is to be assumed that preference share has no prior claim as to payment of dividend or to repayment of capital).

Q.4 Answer any One of the following. (Long answer/Problem)

- a) Chandra Limited went into liquidation on 31/03/2018 with the following liabilities.
 - 1) Secured Creditors - Rs. 2,00,000/- (security realized Rs. 2,50,000/-)
 - Preferential Creditors Rs. 6,000/-2)
 - 3) Unsecured Creditors - Rs. 3.05.000/-

The liquidator met liquidation expenses amounted to Rs. 2520/-. The liquidator is entitled for remuneration of 3% on amount realized including secured asset held by secured creditors. Assets other than secured assets realized Rs. 2,60,000/-

Prepare liquidators final statement of account.

b) The Balance Sheets of B Ltd. as on 31/03/2023 and 31/03/2022 were as follows:

Particulars	2022 Amt Rs.	2023 Amt Rs.
Assets		
Land and Building	80,000	1,20,000
Plant and Machinery	5,00,000	8,00,000
Stock	1,00,000	75,000
Sundry Debtors	1,50,000	1,60,000
Cash	20,000	20,000
	8,50,000	11,75,000
Liabilities		
Share Capital	5,00,000	7,00,000
Profit and Loss Account	1,00,000	1,60,000
General Reserve	50,000	70,000
Sundry Creditors	1,53,000	1,90,000
Bills Payable	40,000	50,000
Loan (long term)	7,000	5,000
,	8,50,000	11,75,000
Dronaro a statement show	vina chanao	in working

Prepare a statement showing change in working capital.

10

06

SLR-FA-43)
-----------	---

Seat No.				Set P			
B.Com. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Fundamentals of Entrepreneurship (19405404)							
		: Sunday, 12-05-2024) PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40			
सूचना		सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात					
प्र.1 अ	·	गेग्य पर्याय निवडा.		08			
	1)	औद्योगिक विकास मंडळाची स्थापना	·	– मध्ये करण्यात आली.			
		अ) मे 1960	,	ऑक्टोबर 1960			
		क) में 1961	ड)	ऑक्टोबर 1961			
	2)	——— ही आधुनिक काळातील उदये आहेत.	ोन्मुख	किरकोळ उद्योजकतेची उदाहरणे			
		अ) डी मार्ट	ब)	बिग बझार			
		क) रिलायंस मार्ट	ड)	वरील सर्व			
	3)	विप्रो कंपनी ची स्थापना —— सार्ल	、				
		अ) 1942	ब) ``	1943			
		क) 1945	ड)	1949			
	4)	भारतात उद्योजकता विकास कार्यक्र• जाते.	नांना -	—— शासनाकडून प्रोत्साहन दिले			
		अ) केंद्र	ब)	राज्य			
		क) अ आणि ब दोन्ही	ड)	यापैकी नाही			
	5)	अमेझॉन.कॉम या कंपनीचे मुख्यालय		- येथे आहे.			
	-	अ) सिएटल	ब)	राज्य			
		क) शिकागो	ड)	पोर्ट ब्लेअर			
	6)	जिल्हा उद्योग केंद्र योजना ––– म	ध्ये सु	रू झाली.			
		अ) 1960	ब)	1965			
		क) 1975	ड)	1978			
	7)	––– ही उद्योजकाची ग्राहकांप्रती स	नामाचि	नक जबाबदारी आहे.			
		अ) वाजवी किंमत	ब)	मानक वस्तू			
		क) विक्रीपश्चात सेवा	ड)	वरील सर्व			
	8)	—— हा कृषी उद्योग नाही.					
	,	अ) रेशीम उत्पादन	ब)	पशुपालन			
		क) मत्स्यपालन	ड)	बँक व्यवसाय			

	 ब) पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. अ) किरकोळ उद्योजकतेची संकल्पना स्पष्ट करा. ब) ग्रामीण उद्योजकतेची संकल्पना स्पष्ट करा. 	04
प्र.2	टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) अ) उद्योजकाची ग्राहकांप्रती सामाजिक जबाबदारी ब) सामाजिक उद्योजकतेचे महत्त्व क) उद्योजकता विकासाची उद्दिष्टे	06
प्र.3	सामाजिक उद्योजकांचे प्रकार स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) जिल्हा उद्योग केंद्राची कार्ये स्पष्ट करा. किंवा जेफ बेझोस यांचे उद्योजकीय कार्य स्पष्ट करा.	12

				-		•====	
Seat No.						Set	Ρ
B.Com. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Fundamentals of Entrepreneurship (19405404)							
			nday, 12-08 To 02:00 F		-	Max. Mark	s: 40
Instr	uctio			ons are compulso the right indicat		S.	
Q.1	A)	Cho 1)	Board of	1960	pment (Bl	D) established in October 1960 October 1961	08
		2)	modern e a) D-M	ra.	of emerging b) d)	g retail entrepreneurship in the Big-Bazar All of these	
		3)	"Wipro' C a) 1942 c) 1943		hed in the b) d)	year 1943 1949	
		4)	go a) Cen	vernment.	developm b) d)	ent programs are promoted by State None of these	
		5)	The head a) Sea c) Chio			at New York Port Blair	
		6)	The scher year. a) 1960 c) 1975)	ng district i b) d)	ndustries Centre started in 1965 1978	
		7)	a) Fair	the social respor Price r Sales Service	b)	entrepreneur towards customers. Standard Goods All of these	
		8)	a) Silk	not an agricultura Production eries	al industry b) d)		
	B)	Exp 1) 2)	Explain th	Ilowing concep le Concept of Re le Concept of Ru	etail Entrep	•	04
Q.2	Writ a) b) c)	Socia Impo	ortance of S	(Any Two) bility of entreprer ocial Entreprene ntrepreneurship l	eurship.		06

eurs. 10
rial Centre. OR off Bezos.

			r
Seat No.		Set P	
-	IV) (Old) (CBCS) E siness Economics	Examination: March/April-2024 s - II (19405402)	
Day & Date: Friday, 12-04-2 Time: 12:00 PM To 02:00 P		Max. Marks: 40)
सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य 2) उजवीकडील अंक			
प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा 1) हॉट्रेच्या मते 'व्य अ) वित्तीय क) तेजी	ग्रापारचक्र ही संपूर्णपणे – ब)	08 घटना आहे'. चलनविषयक यापैकी नाही	3
2) व्यापारशर्ती = -	निर्यात वस्तूंच्या किंमतीच ——–	चा निर्देशांक ————————————————————————————————————	
, t	च्या किंमतीचा निर्देशांक [च्या किंमतीचा निर्देशांक		
	ामता सिद्धांत —— यांग् ज		
अ) गुस्ताव कॅसे क) डॉ. रिकार्डो		माल्थस केन्स	
4) जेव्हा कराघात अ) प्रतिगामी क) अप्रत्यक्ष	ब)	यक्तीवर पडतो. तो म्हणजे ——– कर होय. समप्रमाण प्रत्यक्ष	
5) सार्वजनिक आर आहे.	गव्यय हे सार्वजनिक सत्ते	तेच्या उत्पन्न व —— शी निगडीत	
अ) गुंतवणूक क) खर्च	,	उपभोग यापैकी नाही	
6) एका चलनाची अ) विनिमय दर क) किंमत निर्देश	ब)	व्यक्त केलेली किंमत म्हणजे ——– होय. व्यापारशर्ती बँक दर	
ं अ) वाढती लोक	न असमतोलाची कारणे - न्संख्या ब) री खर्च ड)	व्यापारचक्र	
8) जी.एस.टी. (GS अ) साधारण सा क) साधारण सेव	माजिक कर ब)	वस्तू व सेवा कर यापैकी नाही	

	ब) खालील संकल्पना विशद करा. 1) सार्वजनिक खर्च 2) व्यापारशक्ती	04
प्र.2	टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) अ) क्रयशक्ती समता सिद्धांत ब) वस्तू व सेवा कर क) अंदाजपत्रकाचे प्रकार	06
प्र.3	व्यापारचक्र म्हणजे काय? व्यापारचक्राच्या अवस्था स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे व तोटे विशद करा.	12

किंवा

ब) प्रत्यक्ष कर म्हणजे काय? प्रत्यक्ष कराचे गुण–दोष स्पष्ट करा.

_				·-+
Sea No.	t		Set	Ρ
E	3.Co	m. (S	Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Economics - II (19405402)	
			day, 12-04-2024 Max. Marks: I To 02:00 PM	40
Instr	uctio) All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Chc 1)	Dose the correct alternatives.According to Hawtrey 'Trade Cycle is purely phenomenon'.a) fiscalb) monetaryc) prosperityd) none of these	80
		2)	Terms of trade =Index of Export Price× 100a)Base year Indexb)Index of export price	
		•	c) Index of import price d) None of these	
		3)	"Purchasing power parity theory" is associated with a) Gustav Casel b) Malthus c) Dr. Ricardo d) Keynes	
		4)	When incidence of tax and burden of tax falls on the same personthat means tax.a) Regressiveb) Proportionalc) Indirectd) Direct	
		5)	Public finance deals with the income and of the public authority.a) Investmentb) Consumptionc) Expenditured) None of these	
		6)	is only a price of one currency quoted in terms of another currenc a) Rate of exchange b) Terms of trade c) Price Index d) Bank rate	у.
		7)	 are the causes of disequilibrium in the balance of payment. a) Increasing population b) Trade cycle c) Large government - expenditure d) All of these 	
		8)	GST means a) General Social Tax b) Goods and Service Tax c) General Service Tax d) None of these	
	B)	Exp 1) 2)	blain the following concepts Public Expenditure Terms of trade	04
Q.2	Writ a) b)	Purc	ort Notes. (Any Two) chasing Power Parity theory ds and Service tax	06

b) Goods and Service taxc) Types of Budget

10

12

Q.3 What is Business Cycle? Explain the phases of trade cycle.

Q.4 Answer any one of the following

a) What is international trade? Explain the advantage and disadvantage of the international trade.

OR

b) What is direct tax? Explain the merits and demerits of direct tax.

Sea No.	t		Set P
E	3.Co	om. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: March ENGLISH	/April-2024
		Compulsory English (19405401)	
		te: Monday, 15-04-2024 00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40
Instr	uctio	2) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Rev	write the following by choosing the correct alternative.	08
	1)	Robert Lynd was a strong nationalist.	
		a) Irish b) British c) Indian d) American	
	2)	A.G. Gardiner wrote under the pen name of	
		a) G.B Shaw b) Alpha of the plough c) John d) Don	
	3)	was part of the Bloomsbury Group of writers.	
	0)	a) Socialist b) Democratic	
		c) Virginia Woolf d) Royalist	
	4)	'On His Blindness' is a/an	
		a) ode b) elegy	
	- \	c) ballad d) sonnet	
	5)	<i>Elizabeth Browing</i> was a well-known poet era. a) Victorian b) Romantic	
		c) Classical d) Modern	
	6)	The harp is compared to a in a desert plain.	
		a) dry try b) ruined monument	
		c) withered tree d) dry riverbed	
	7)	Pradeep plans to complete the project	
		a) at any time b) on time c) in time d) at all costs	
	8)	The scissors blunt.	
	0)	a) is b) will	
		c) are d) was	
Q.2	Ans	swers any Four in brief of the following questions.	12
	a)	How can ignorance also give us pleasures?	
	b)	How is nature related to superstitious beliefs?	
	C)	How does Woolf describe the rooks settling on trees?	

- d) What is the theme of Milton's 'On His Blindness'?
 e) What is the central idea of Elizabeth Browing's "How Do I Love Thee"?
 f) What is the present condition of the harp?

Q.3 Answer the following. (Any One)
a) Write a film review you have seen recently.10OR
b) Write a brief report on "Annual Drame Festival"10Q.4 Why is Time Management an important soft skill in present times?10

					SLR-FA-	46
Seat No.					Set	Ρ
B.	Con	n. (Semester - IV) (O Busines	ld) (CBCS) Ex ss Statistics (h/April-2024	•
		Thursday, 18-04-2024 PM To 02:00 PM			Max. Marks	: 40
Instru	ction	 a: 1) All questions are constructed as a constru	indicate full mar es equal marks. e supplied on de	emand.		
Q.1	•	Rewrite the following by) Probability of impose a) 0 c) 0.5	sible event is equ b)			08
	2) For binomial distribu a) Mean > Varian c) Mean < Varian	tion ce b)	Mean = Variance None of these		
) Variance of Standar a) 0 c) 2	b)	e 'Z' is equal to 1 None of these		
	4) A control chart conta X-axis? a) 2 c) 4	b)	ontrol limits, which ar 3 None of these	e parallel to	
	ł) Difference between a) 5-sigma times c) 7-sigma times	b)	equal to 6-sigma times None of these		
	(Increase in population series. a) Secular trend c) Irregular variation 	b)	s an example of Seasonal variation None of above	_ of a time	
	7		iantities b)	are used as w Base year quantities Current year prices	-	
	8)takes into acc and base year. a) Fisher's Index I c) Paasche's Inde	Number b)	nd quantities for both Laspeyre's Index Nu None of these	-	
		Explain following conce) Independent events) Fisher's Index Numb	-			04

Q.2 Write short note (any two)

- a) State addition laws for probability.
- **b)** Explain product control.
- c) Define normal distribution. State its mean, median and mode.
- Q.3 For a Binomial distribution mean is 18 and the SD is 3. Find the values of n, p10 and q.

Q.4 Answer any one of the following.

a) Calculate Laspeyre's, Paasche's and Fisher's index number from the following data.

Commodity	Base Ye	ar 2016	Current Year 2017		
Commodity	Quantity	Price	Quantity	Price	
A	4	80	5	120	
В	5	75	3	72	
С	2	60	25	60	
D	1	50	22	80	

b) What are the components of time series? Explain in brief each of these. Calculate 4 yearly moving average for the production in million pounds for the following data.

Years	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Values	78	72	71	73	75	78	73	77	70	69

Seat No.			Set	Ρ
В.	Com.	(Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: March/Ap Money and Financial System (19405406)	oril-2024	
			lax. Marks	40
सूचना		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. नवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1 उ	म) खाल 1)	त्रील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ——— हे व्यापारी बँकेचे प्राथमिक कार्य नाही. अ) पतनिर्मिती करणे ब) कर्जे देणे क) ठेवी स्वीकारणे ड) लाभांश गोळा करणे		08
	2)	भारतात रिअल टाईम ग्रॉस सेटलमेंट सिस्टम (RTGS)—— मध्ये र अ) 1965 ब) 1977 क) 2000 ड) 2004	गुरू झाले.	
	3)	ए. टी. एम. म्हणजे ——–. अ) ॲटो टेलर मशिन ब) ॲटोमॅटीक टेलर मशिन क) ॲटोमेटेड टेलर मशिन ड) एनी टाईम मशिन		
	4)	अधिकर्ष सवलत ही फक्त —— खात्यावर दिली जाते. अ) मुदत ब) बचत क) चालू ड) आवर्ती		
	5)	बँकेची रोखता म्हणजे ——— होय. अ) रोख पत ब) पतनिर्मिती क) ग्राहकांच्या मागणीनुसार रोख निर्माण करण्याची क्षमता ड) वरील सर्व		
	6)	——— हे बॅंकेचे मुख्य तत्व आहे. अ) सुरक्षितता ब) रोखता क) लाभ क्षमता ड) वरील सर्व		
	7)	निधी पाठविण्याची ——— ही आधुनिक पध्दती आहे. अ) डीमांड ड्राफ्ट ब) मेल ट्रांन्सफर क) इलेक्ट्रॉनिक ट्रान्सफर ड) वरील सर्व		
	8)	सध्याचे रिझर्व बँकेचे गव्हर्नर —— आहेत. अ) विमल जालन ब) निर्मला सितारामन क) शक्तीकांत दास ड) रघुराम राजन		

t P

SLR-FA-47

Page 1 of 4

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	1) राष्ट्रीय इलेक्ट्रॉनिक निधी हस्तांतरण	
	2) पतनिर्मिती	
प्र.2	थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	अ) डीमांड ड्राफ्ट	
	ब) ए. टी. एम	
	क) मुलाभारहित खाते	
प्र.3	पुढील प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	10
	बँकेत खाते उघडण्याची पध्दती स्पष्ट करा.	
ΠΛ	पुढील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	12
Я.4	भारतीय बँकींग क्षेत्रातील तंत्रज्ञानाची भूमिका स्पष्ट करा.	12
	कंवा	
	खातेदाराचे प्रकार स्पष्ट करा.	

Seat No.

> B.Com. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024 Money and Financial System (19405406)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Time: 12:00 PM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A) Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 1)

- is not a primary function of commercial bank. b) Advancing loans
 - Credit creation a) c)
 - Accepting deposits d) Collection of dividend

2) In India Real Time Gross settlement system (RTGS) is started in the year.

- 1965 1977 a) b)
- 2000 2004 d) C)
- ATM means 3)
 - Auto Teller Machine a)
 - Automatic Tailor Machine b)
 - **Automated Teller Machine** c)
 - Any Time Machine d)

Clverdraft facility is given only on 4) account.

- Fixed b) Saving a)
- c) Current d) Recurring
- Liquidity of bank implies _____. 5)
 - Cash credit a)
 - Credit creation b)
 - Capacity to produce cash on demand of consumer c)
 - d) All above

is the main principle of banks. 6)

- Security b) Liquidity a)
- Profitability d) All above c)
- is the modern system of money transfer. 7) b) Mail Transfer
 - **Demand Draft** a)
 - Electronic Transfer d) All above

b) Nirmala Sitaraman

d) Raghuram Rajan

- Current RBI governor is ____ 8)
 - Vimal Jalan a)
 - Shaktikant Das c)
- Explain the following concepts. B)
 - National Electronic Fund Transfer (NEFT) 1)
 - 2) **Credit Creation**

c)

04

SLR-FA-47

Set

Max. Marks: 40

Q.2	 Write Short Answers. (Any Two) a) Demand Draft b) ATM c) No Frill Account 	06
Q.3	Long answer Explain the procedure of opening Bank Account.	10
Q.4	Write Long Answer. (Any One) Explain the role of Technology in Indian Banking system. OR	12

Explain the types of an account holders.

				5LIN-I A-40
Seat No.	t			Set P
B	B.Co	m. (S	Semester - IV) (Old) (CBCS) Corporate Account	6) Examination: March/April-2024 Iting (19405403)
			esday, 23-04-2024 To 02:00 PM	Max. Marks: 40
Instr	uctio) All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full r	marks.
Q.1	A)	Cho 1)	ose the correct alternatives fro is the process through whi comes to an end. a) Registration c) Both a) and b)	b) Liquidation d) Neither a) nor b)
		2)	A person appointed for the purp as a) Liquidator c) Debtor	pose of liquidation of company is called b) Creditor d) Any one of the above
		3)	A company that issue shares to a) decrease in cash c) increase in debentures	o raise funds that results in b) increase in cash d) increase in assets
		4)	Current Assets - Current Liabiliti a) Working Capital c) Cash Flow Statement	b) Fund Flow Statement
		5)	 Generation of funds through issue a) Cash Flow from Operating b) Cash Flow from Investing A c) Cash Flow from Financing d) None of the above 	Activity
		6)		a company for the previous year is Rs. s are Rs. 50,000/- then working capital will b) Rs. 50,000/- d) None of the above
		7)		pt is made to determine as to how eholder will receive on the date of hares. b) Net Asset Method d) None of the above
		8)	 are modes of winding up. a) Compulsory winding up b) Voluntary winding up c) Winding up under the supe d) All of the above 	

C) d) All of the above

Explain the following Concepts.1) Secured Creditors B)

- 2) Working Capital

04

SLR-FA-48

Seat

(

Q.2 Write Short notes/short answer/short problem. (Any Two)

a) From the following information of Onkar Limited calculate Working Capital.

Balance	Sheet
---------	-------

as on 31/03/2023						
Liabilities	Amt. Rs.	Assets	Amt. Rs.			
Share Capital	1,00,000	Building	50,000			
Debentures	2,00,000	Machinery	50,000			
Sundry Creditors	30,000	Furniture	50,000			
Bills Payable	40,000	Cash in Hand	1,00,000			
		Cash at Bank	1,00,000			
		Sundry Debtors	20,000			
	3,70,000		3,70,000			

b) From the following particulars ascertain intrinsic value per share:

List of Assets of Company	
1) Machinery	Rs.1,00,000/-
2) Furniture	Rs.2,00,000/-
3) Computer	Rs.3,00,000/-
List of Liabilities of Company	
1) Bank Loan	Rs.3,00,000/-
Number of Equity Shares issued by Company	10,000

c) Describe Cash Flow Statement.

Q.3 Long Answer/Problem.

Mayank Limited went into voluntary liquidation on 31/03/2023 on which date its position was as follows:

Balance Sheet as on 31/03/2023

Liabilities	Amt. Rs.	Assets	Amt. Rs.
Equity Share Capital		Cash at Bank	1,700
2000 Shares of Rs. 100		Machinery	40,000
Each	2,00,000		
Loans Secured by a Charge on Machinery	30,000	Furniture	10,000
Loans Secured by a Floating Charge	20,000	Stock	1,00,000
Creditors (including Rs. 100/- preferential)	1,51,000	Debtors	1,80,000
		Loans	5,000
		Profit and Loss	
		Account	64,300
	4,01,000		4,01,000

The secured creditors holding charge over machinery realised it for Rs. 35,000/-. Other assets at par except there were bad debts of Rs. 10,000/- while loans of Rs. 5,000/- fetched nothing. The liquidator's remuneration is 2% on assets realised by him.

Prepare Liquidators Final Statement of Account

06

12

Q.4 Answer any one of the following (Long Answer/Problem)

a) The following are the Balance Sheet of Mahi Limited as on 31/03/2022 and 31/03/2023.

Liabilities	Amt. Rs. 2023	Amt. Rs. 2023	Assets	Amt. Rs. 2023	Amt. Rs. 2023
			Fixed Assets at		
Share Capital	40,000	50,000	Cost	41,000	40,000
Profit and Loss	3,000	3,200	Current Assets	51,500	63,000
Depreciation Fund	11,000	15,000	Advance		
			Payment of	1,500	2,100
			Тах		
Debentures	6,000	7,000			
Creditors	23,700	16,800			
Provision of					
Taxation	4,500	6,300			
Proposed Dividend	5,000	5,800			
Unclaimed					
Dividend	800	1,000			
	94,000	1,05,100		94,000	1,05,100

Prepare funds flow statement. Income tax paid during the year 2022-23 is Rs. 7,000/-

OR

b) Following is the Balance Sheet of Vrunda Limited as on 31/03/2023 Balance Sheet as on 31/03/2023

Liabilities	Amt. Rs.	Assets	Rs.
Issued Capital		Block Capital	5,00,000
40000 shares of Rs. 10 Each	4,00,000	Current Assets	2,00,000
General Reserve	90,000	Goodwill	40,000
Profit and Loss A/c	20,000		
5% Debentures	1,00,000		
Current Liabilities	1,30,000		
	7,40,000		7,40,000

On 31/03/2023 the Block Capital was independently valued at Rs. 5,50,000/- and Goodwill at Rs. 50,000/-. The net profits for the last three years were Rs. 51,600/-, Rs. 51,650/- and Rs. 52,000/- of which 20% was placed to reserve, this proportion being considered reasonable in the industry in which the company is engaged and where a fair investment return may be taken at 10%.

Compute the value of Company's share by a

- 1) Net Asset Method
- 2) Yield Method
- 3) Fair Value Method

Seat No.		Set P
	B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examir Business Regulatory Framev	-
	Date: Sunday, 12-05-2024)3:00 PM To 05:00 PM	Max. Marks: 40
सूचना	: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 य 1)	अ) अँसॉन ब) ऑग	स्टीन
2)		व
3)) प्रतिफलाशिवाय झालेले करार —— असतात. अ) वैध ब) व्य क) वर्जनीय ड) बेक	
4)) प्रस्तावाची स्वीकृती केल्यास ——— तयार होते. अ) करार ब) ठर क) वचन ड) पुर्त	
5)) मालाच्या विक्रीचा कायदा —— वर्षी पारित झात अ) 1930 ब) 18 क) 1956 ड) 194	72
6)) अदत विक्रेत्यास —— विरूद्ध हक्क असतात. अ) माल ब) खरे क) माल आणि खरेदीदार ड) त्रय	
7)) माहितीच्या अधिकाराच्या अर्जासोबत —— रूपये अ) 10 ब) 10 क) 20 ड) 20	0
8)) राज्य माहिती आयुक्तांची नियुक्ती —— द्वारे हो अ) पंतप्रधान ब) मुख क) राष्ट्रपती ड) राष्	व्यमंत्री

प्र.2	खालील संज्ञा स्पष्ट करा. अ) औद्योगिक विवाद ब) भारतीय करार कायद्यानुसार बलप्रयोग	04
Я.З	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) मर्यादित दायित्वाची भागीदारी ब) मुदतपूर्व करारभंग क) प्रमुख अटी आणि दुय्यम अटी	06
प्र.4	करारासाठी व्यक्तींची पात्रता स्पष्ट करा.	10
Я.5	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. अ) माल विक्रीचा करार म्हणजे काय? माल विक्रीचा करार आणि मालविक्रीचा ठराव यातील फरक स्पष्ट करा. ब) केंद्रीय माहिती आयोगाची रचना, कार्ये आणि अधिकार स्पष्ट करा.	12

Seat		Sat	D
No.		Set	Ρ
	В	Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024. Business Regulatory Framework (19405502)	
		te: Sunday, 12-05-2024 Max. Marks: 00 PM To 05:00 PM	40
Instru	uctio	ons: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Cho 1)	According to law is used for administration of justice.a) Ansonb) Austinc) Blackstoned) Salmond	08
	2)	Set of rules governing human behaviour is a) Contract b) Agreement c) Law d) Promise	
	3)	Agreement without consideration is a) Valid	
	4)	Proposal when accepted becomes a) Contract b) Agreement c) Promise d) Performance	
	5)	Sale of Goods Act was passed in the year a) 1930 b) 1872 c) 1956 d) 1986	
	6)	Unpaid seller has right against a) Goods	
	7)	For application of right to information fees of rupees required. a) 10 b) 100 c) 20 d) 200	
	8)	State Information Commissioner is appointed by a) Prime Minister b) Chief Minister c) President d) Governor	
Q.2	-	Industrial Dispute	04
Q.3	Wri a) b) c)	te Short Notes. (Any Two) Limited Liability Partnership Anticipatory breach of Contract Conditions and Warranties	06

Q.4	Exp	plain capacity of parties to contract.	10
Q.5	Wri a)	te answer of any one of the following questions. What is contract of sale? Differentiate between contract of sale and	12
	b)	agreement to sell. Explain composition, functions and powers of Central Information Commission.	

Seat No.			Set	Ρ
B.C	om. (Semester - V) (CBCS) Business Economics			
	Friday, 12-04-2024 PM To 05:00 PM		Max. Mark	s: 40
	ार्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात			
	,	थम —— ब) म		08
2)	रोस्टोच्या मते, आर्थिक वृध्दीचे एव अ) 5 क) 3	ूण —— ब) 4 ड) 2		
3)	—— या अर्थशास्त्रज्ञाने आर्थिक व दुर्लक्ष केले. अ) माल्थस क) रिकार्डो	-	प्रॅंडम रिमथ	
4)	आर्थिक विकासाची संकल्पना —— अ) विकसित क) वरील अ व ब दोन्ही	ৰ) বি	ो संबंधित आहे. वेकसनशील ारीलपैकी कोणतेही नाही	
5)	खालीलपैकी ——– हे बेकारीचे प्रव अ) रचनात्मक बेकारी क) चक्रीय बेकारी	ब) ह	गामी बेकारी	
6)	——— या अर्थशास्त्रज्ञाने "An Inqu Wealth of Nation" हा ग्रंथ लिहिल अ) माल्थस क) रोस्टो	Π.	जॅडम स्मिथ	
7)	बहुअंगीय दारिद्रय निर्देशांकात —- अ) आरोग्य क) राहणीमान	ৰ) হি		
8)	——— अर्थव्यवस्था काळया पैशाशी अ) मिश्र क) समाजवादी	ब) र		

	ब)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. अ) आर्थिक वृध्दी ब) प्रभावी मागणी	04
Я.2	अ) ब)	परंपरागत समाज	06
Я.З	• • • • •	र्ोत्तरी प्रश्न. थेंक विषमता म्हणजे काय ते सांगून भारतातील आर्थिक विषमतेची कारणे स्पष्ट	10
Я.4	रिका	तीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. गर्डोचा आर्थिक विकासाचा सिध्दांत स्पष्ट करा. किंवा	12
	दारि	रेद्रयाची कारणे स्पष्ट करा.	

Sea No.	t	Set P)
	В.	Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Economics (Paper – III) (19405503)	
		e: Friday, 12-04-2024 Max. Marks: 4 D PM To 05:00 PM	0
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Choose the correct alternatives from the options.01)Concept of Indian poverty firstly explained by1a)Dadabhai Navarojib)b)Mahatma Gandhic)Amartya Send)All of the above1	8
		 According to W.W. Rostow the stage of economic growth are a) Five b) Four c) Three d) Two 	
		 a) Malthus b) Adam Smith c) Ricardo d) Rostow 	
		 4) Economic development concept is related with countries. a) Developed b) Developing c) Both a and b d) None of these 	
		 5) is <i>l</i> are types of unemployment. a) structural unemployment b) seasonal unemployment c) cyclical unemployment d) all of these 	
		 6) The book "An Inquiry into the Nature and Causes of Wealth of Nation" written by a) Malthus b) Adam Smith c) Rostow d) Ricardo 	
		 7) is/ are components of multidimensional poverty index. a) Health b) Education c) Standard of living d) All of above 	
		 8) Economy is concerned with black money. a) Mix b) Parallel c) Socialistic d) all of above 	
	B)	Explain the following concepts:01)Economic growth2)Effective demand	4
Q.2	Writ a) b) c)	e Short Notes. (Any Two) 0 The traditional society Parallel economy Per capita real income	6

Q.3	B Long answer. What is meant by Economic inequality? Explain the causes of Economic inequalities in India.			
Q.4		mpt any one of the following questions.	12	
	a) b)	Explain the Richardo's theory of economic development. Explain the causes of poverty.		

Seat No.			Set	Ρ
	B.Cor	n. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/Ap Co-operative Development (19405504)	oril-2024	
•		onday, 15-04-2024 И То 05:00 РМ	Max. Marks	s: 40
सूचना		प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात		
प्र.1 अ	1) खात 1)	तील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. भारतात सहकारी चळवळीची सुरूवात ——– यावर्षी झाली.		08
	')	अ) 1844 ब) 1904 क) 1912 ड) 1960		
	2)	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	जाते.	
	3)	क) वान ७) जपान भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाची स्थापना —— वर्षी झाली. अ) 1960 ब) 1904 क) 1929 ड) 1918		
	4)	हे भारताचे पहिले सहकार मंत्री आहेत. अ) नरेंद्र मोदी ब) निर्मला सीतारमण क) अमित शहा ड) राजनाथ सिंह		
	5)	नाबार्ड —— शी संबंधित आहे. अ) शहरी विकास ब) औद्योगिक विकास क) ग्रामीण विकास ड) वरील सर्व		
	6)	पहिली ग्राहक सहकारी संस्था —— या देशात स्थापन झाली. अ) इस्त्राईल ब) भारत क) जर्मनी ड) इंग्लंड		
	7)	राष्ट्रीय सहकारी विकास संस्थेचे मुख्यालय —— येथे आहे. अ) मुंबई ब) कोलकत्ता क) चेन्नई ड) न्यु दिल्ली		
	8)	भारतात सहकारी पतपुरवठयाची रचना ——– आहे. अ) एकस्तरीय ब) द्विस्तरीय क) त्रिस्तरीय ड) यापैकी नाही		

	ब)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
		1) सहकाराची व्याख्या	
		2) नाबार्ड	
	-		
प्र.2	टिपा	लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	अ)	ग्राहक सहकारी संस्थेची संकल्पना	
	ब)	भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघ	
	क)	सहकारी शेतीची व्याख्या	
	-		
प्र.3	दीर्घो	त्तरी प्रश्न	10
	सहक	गरी शिक्षण आणि प्रशिक्षणाचे महत्व स्पष्ट करा.	
प्र.4	खाली	लिपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	महार	ष्ट्र सहकारी कायदा, 1960 ची भुमिका स्पष्ट करा.	
		किंवा	
	जर्मर्न	ोतील सहकारी पतसंस्थेची भूमिका स्पष्ट करा.	

Seat No.		Set P
	B .(Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Co-operative Development (19405504)
		e: Monday, 15-04-2024 Max. Marks: 40 0 PM To 05:00 PM
Instru	ictio	 ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Draw diagram where necessary.
Q.1	A)	Choose the correct alternatives from the options.081)The Co-operative Movement in India started year.year.a)1844b)1904c)1912d)1960
		 a) India b) England c) China d) Japan
		 3) National Co-operative Union of India (NCUI) established in year. a) 1960 b) 1904 c) 1929 d) 1918
		 4) is the first Co-operation Minister of India. a) Narendra Modi b) Nirmala Sitaraman c) Amit Shah d) Rajnath Singh
		 5) NABARD is associated with a) Urban Development b) Industrial Development c) Rural Development d) All above
		 6) The first Consumer's Co-operative Society established in country. a) Israil b) India c) Germany d) England
		 7) National Co-operative Development Corporation is located in a) Mumbai b) Kolkata c) Chennai d) New Delhi
		 8) In India co-operative credit structure is a) Mono tier b) Two tier c) Three tier d) None of these
	B)	Write short notes.041)Meaning of Co-operation2)NABARD
Q.2	a)	e Short notes. (Any Two) 06 Concept of Consumer Co-Operative Society National Co-Operative Union of India (NCUI) Meaning of Agriculture Co-operative

Long answer question Q.3

Explain the importance of co-operative education and training.

Attempt any one of the following questions. Q.4

- Explain the role of Maharashtra Co-operative Act 1960. a)
- Explain the role of Credit Co-Operative Movement in Germany. b)

Seat No.		Set I	Ρ		
B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Modern Management Practices (19405501)					
		hursday, 18-04-2024 Max. Marks: 4 M To 05:00 PM	40		
सूचनाः	,	र्ग प्रश्न अनिवार्य आहेत. ावीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.			
प्र.1 अ			80		
	1)	बेंच मार्किंग ही संकल्पना सर्वप्रथम —— साली अंमलात आली.			
		अ) 1990 ब) 1991 क) 1988 ड) 1989			
	2)				
	۷)	आने प्यपस्थापनाया सफल्पना संपप्रथन —— यो दशानव्य नाडला गला. अ) जपान ब) स्वीडन			
		क) अमेरिका ड) वरीलपैकी नाही			
	3)	अंतर्गत व बाहय पर्यावरणाचे विश्लेषण करण्यासाठी व्यवसाय संघटन ——–			
	- /	या तंत्राचा वापर करते.			
		अ) बेंच मार्कींग ब) स्वॉट			
		क) खर्च नेतृत्व ड) वरील पैकी नाही			
	4)	मानव संसाधन हिशोबाची संकल्पना सर्वप्रथम ——— यांनी मांडली.			
		अ) सी. के. प्रल्हाद ब) रेनसीस लिकर्ट क) पीटर ड्रकर ड) वरीलपैकी नाही			
	-)				
	5)	——— हि निगम पातळीवरील व्यूहरचना आहे. अ) उर्ध्व एकात्मीकरण ब) वैविधता			
		क) जैसे थे किंवा विना बदल ड) वरील सर्व			
	6)				
	0)	अ) पॅरेटोचा सिध्दांत ब) क्वेस्ट तंत्र			
		क) पोमोडोरो तंत्र ड) पार्किन्सनचा सिध्दांत			
	7)	––– हे ज्ञान व्यवस्थापनाचे घटक आहेत.			
	.,	अ) तंत्रज्ञान ब) कार्यसंस्कृती			
		क) कर्मचारी ड) वरील सर्व			
	8)	––– हे मानव संसाधन व्यवस्थापनाचे पहिले आणि महत्वाचे कार्य आहे.			
		अ) कामगिरी व्यवस्थापन ब) मनुष्यबळ नियोजन			
		क) आरोग्य आणि सुरक्षितता ड) वरील पैकी नाही			
6	,	-	04		
		मानवी भांडवल संकल्पना वादग्रनमा संकलाना			
	∠)	व्यूहरचना संकल्पना			

		SLR-FA-52
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) वेळ व्यवस्थापनाचे महत्व ब) ज्ञान व्यवस्थापनाचे उद्देश क) संकट व्यवस्थापनाचे महत्व	06
प्र.3	मानव संसाधन व्यवस्थापकाची भूमिका स्पष्ट करा?	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. मानव संसाधन व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा. किंवा बेंचमार्किंगचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.	12

Seat No.				Set P			
	B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Modern Management Practices (19405501)						
			ursday, 18-04-2024 To 05:00 PM	Max. Marks: 40			
Instru	ctio		Figures to the right indicat Each question carries equ				
Q.1	A)	Cho 1)	ose the correct alternativ The concept of benchmar a) 1990 c) 1988	ve from the given below.08king came into use in year.b)1991d)1989			
		2)	The concept of knowledge a) Japan c) America	e management was firstly use in year. b) Sweden d) None of the above			
		3)	For analysing internal and the technique. a) Benchmarking c) Cost Leadership	external environment an organisation uses b) SWOT d) None of these			
		4)	Human Resource Accoun a) C.K. Pralhad c) Peter Druker	ting concept introduced by b) Rensis Likert d) None of the above			
		5)	 is corporate level s a) Vertical integration s b) Diversification c) Statuesque d) All of these 				
		6)	a) Pareto Theory a) Pomodore Technique	nique of time management. b) Quest Technique e d) Parkinson Law			
		7)	Which of the following are management? a) Technology c) People at work	the core components of knowledgeb) Work-Cultured) All of the above			
		8)	 is the first and important important is the first and important important is the first and im	ortant function of Human Resource Management ement			
	B)	Exp 1) 2)	lain the following concep Concept of Human Capita Concept of Strategy				

Q.2	 Write a short note. (Any Two) a) Importance of Time Management b) Objectives of Knowledge Management c) Importance of Crisis Management 	06
Q.3	Explain the role of Human Resource Manager.	10
Q.4	 Answer the following. (Any one) a) Explain the function of Human Resource Management. b) Explain advances and limitations of Benchmarking. 	12

Seat No.			Set P
B.	.Coi	n. (Semester - V) (CBCS) Exam Advanced Banking	(Paper–I)
		Law and Practice of Banking	in India (19405513)
•		aturday, 20-04-2024 И То 05:00 РМ	Max. Marks: 40
सूचना : 1)) सर्व	प्रश्न अनिवार्य आहेत.	
2)	বত	वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 अ)		लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेत आधुनिक बँकिंग पध्दती मध्ये बँकां ——– करतात.	
			MTCR
		, , ,	यापैकी नाही
		, , , ,	
	2)	बँक खात्याची गुप्तता राखण्याचा कायदा	
		, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	1939
		,	यापैकी नाही
	3)	3	
		खात्याची चौकशी करण्याचा अधिकार अ	
		/ /	172 यापैकी नाही
	、	,	
	4)	गारनिशी ऑर्डरमध्ये —— टप्पे असतात.	
		अ) चार ब)	
		क) दोन ड)	यापैकी नाही
	5)	नाबार्ड बॅंकेचा कायदा ––– मध्ये संमत	झाला.
		अ) 1982 ब)	1980
		क) 1978 ड)	यापैकी नाही
	6)	भारतीय बँकिंग नियमन कायदा ——– म	ध्ये संमत झाला.
		अ) 1947 ब)	1948
		क) 1949 ड) र	यापैकी नाही
	7)	SBI ची स्थापना ––– मध्ये झाली.	
	,	`	1948
		, , ,	1955
	8)	, भारतात ——– बॅंक पध्दती आहे.	
	9	`	शाखा
		, , ,	यापैकी नाही
		,	

	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) रेखांकित धनादेश म्हणजे काय? 2) चलनक्षम दस्तऐवजाचे प्रकार 	04
Я.2	खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) अ) ई–बँकिंग ब) बँक खात्याचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा. क) गारनिशी ऑर्डर म्हणजे काय?	06
प्र.3	रेखांकीत धनादेश म्हणजे काय ते सांगून तिचे महत्व सांगा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. अ) व्यापारी बँकेच्या धनादेशाचे प्रदान करण्याच्या जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. ब) बँक आणि बँक ग्राहकांचे कायदेशीर संबंध स्पष्ट करा.	12

							SLR-FA	-53
Seat No.							Set	Ρ
	В.	•	Ac	lvanced Bai	nking (l	nation: Marcl Paper–I) n India (1940	-	
		e: Saturday 0 PM To 05		024			Max. Mark	s: 40
Instru	ictio			are compulsory right indicate f		S.		
Q.1	A)	1) In the			ch	ternatives give leques are used MTCR None of these		08
			ecy of Ba 1924 1949	nk account ac	t was pas b) d)	ssed in the year 1939 none of these		
		infor		the bank bout any bank a		ome tax officer is 172 None of these	s having to get	
		-	nishi orde four two	r consist	_stages. b) d)	five None of these		
		5) The a) c)	NABARD 1982 1978	Bank act was	passed i b) d)	n the year 1980 None of these		
		6) The a) c)	banking F 1947 1949	Regulation act	was pass b) d)	sed in the 1948 None of these	_year.	
		7) The 5 a) c)	SBI is es 1935 1969	tablished in the	e year b) d)	1948 1955		
		8) India a) c)	i is having Unit Mixed	g bank s	system. b) d)	Branch None of these		
	B)	, .	ain the cr	er. ossed cheque. tiable Instrume				04
Q.2	Writ a) b) c)	e Short an e – Bankir Type of Ao What is Ga	ng ccount ar					06

Q.3		g answer lain crossed cheque with its Importance.	10
Q.4	Lon	g answer (Any One)	12
	a)	State obligation of honoring cheques by the commercial bank.	
	b)	Statutory Relation between bank and bank customers.	

Set

SLR-FA-54

08

Max. Marks: 40

Seat No.

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Accountancy (Paper - I) (19405505)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Attempt any Two from Q. 2 A, B and C.
- 4) Attempt any One from Q. 4 (A) and Q 4 (B).
- 5) Use of calculator is allowed.

A) Multiple Choice Questions. Q.1

- 1) In Consolidation of Accounts of Holding and Subsidiary Company is eliminated in full.
 - Current Liabilities of Subsidiary Company a)
 - Reserve and Surplus of both holding and subsidiary company b)
 - Mutual indebtedness c)
 - All of the above d)
- 2) Minority of the Subsidiary Company is entitled to profits of the subsidiary company
 - **Capital Profits** a)
 - b) Revenue Profits
 - **Both Capital and Revenue Profits** c)
 - None of the above d)
- 3) Gross Profit can be calculated as .
 - Net Profit + Standing Charges a)
 - Net Profit Insured Standing Charges b)
 - Net Profit + Insured Standing Charges c)
 - d) **Net Profit - Standing Charges**
- 4) Reduction in sales during the indemnity period is termed as _____.
 - Profit on sale Short sales a) b)
 - Cost of sales c) d) Loss on sale
- 5) Profits earned by a subsidiary company prior to acquisition of shares by holding company are termed as
 - Capital profit a)
 - b) Revenue profit
 - Profit apportioned as capital and revenue c)
 - All of the above d)

04

06

- 6) _____ Stock is deducted from the estimated stock on the date of fire to decide loss of stock.
 - a) Salvaged b) Opening stock
 - c) Closing stock

- d) All of the above
- 7) Investment in gold is shown under
 - a) Schedule No. 9c) Schedule No. 11
- b) Schedule No. 8d) Schedule No. 12
- 8) Every bank is required to prepare its final accounts in prescribed forms given in Third Schedule under of the Banking Regulation Act.
 - a) Section 29 b) Section 8
 - Section 27 d) Section 14

B) Explain the following concepts.

- 1) Indemnity Period
- 2) Short Sales

c)

Q.2 Write Short Note/Short Answer/Short Problem. (Any Two)

- a) Difference between Financial Accounting and Management Accounting.
- **b)** Minority Interest.
- c) Cost of Capital.
- Q.3 M/s Mehata firms prepares accounts on 31st March each year, but on 30th June 10 2018 fire destroyed the greater part of his stock. Following information was collected from his book:

Particulars	Rs.
Stock on 1 st April 2018	59,400
Purchases from 1 st April 2018 to 30 th June 2018	1,50,000
Wages from 1 st April 2018 to 30 th June 2018	66,000
Sales from 1 st April 2018 to 30 th June 2018	2,80,000

The rate of Gross Profit is 33.33% on Cost Stock to the value of Rs. 6,000 was salvaged. Insurance policy was for Rs. 50,000 and claim was subject to Average Clause.

Additional Information:

- 1) Stock at the beginning was calculated at 10% less than cost.
- 2) A Plant was installed by firms own worker. He was paid Rs.1,000 which was included in wages.
- 3) Purchases include the purchase of the Plant for Rs. 10,000. You are required to calculate the claim for the loss of stock

12

H Ltd. Acquired 4,000 shares of S Ltd. On 1st Oct. 2018. Their Balance Q.4 a) Sheets as on 31st March 2019 stood as follows.

Balance Sheet as on 31-03-2019							
Liabilities	H Itd. Rs.	S Ltd. Rs.	Assets	H Itd. Rs	S Ltd. Rs		
Share Capital:			Fixed Assets	6,00,000	5,00,000		
Shares of Rs. 100 each, fully paid	10,00,000	5,00,000	Investments: (4,000 Shares in S Ltd. at Rs. 120 each)	4,80,000			
General							
Reserve	2,50,000	1,50,000	Debtors	2,50,000	1,50,000		
Profit & Loss							
A/c	1,00,000	50,000	Stock	1,50,000	50,000		
Creditors	1,50,000	50,000	Cash at Bank	20,000	50,000		
	<u>15,00,000</u>	<u>7,50,000</u>		<u>15,00,000</u>	<u>7,50,000</u>		

C.L 0040 Dele

On 1 -4-2018, the Profit & Loss A/c and General Reserve of S Ltd. Showed the Credit Balance of Rs. 30,000 and Rs. 1,00,000 respectively. Debtors of H Ltd. Include Rs. 15,000 due from S Ltd.

Stock of H Ltd. Includes Rs. 20,000 purchased from S Ltd. which made 20% profit on selling Price. Prepare a Consolidated Balance sheet of H Ltd. and its subsidiary S Ltd. as on that date. Working notes shall be part of your answer.

OR

b) The following is the Trial Balance of Dhanlaxmi Bank Ltd. As at 31st March 12 2019

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Share Capital:		
(10,000 Equity Shares of Rs.100		10,00,000
each fully paid)		
Reserve Fund		4,50,000
Loans, Cash Credits & Overdrafts	5,70,000	
Premises	1,00,000	
India Government Securities	8,00,000	
Current Deposits		2,00,000
Fixed Deposits		2,50,000
Savings Bank Deposits		1,00,000
Salaries	56,000	
General Expenses	24,800	
Interest on Deposits	30,000	
Rent, Rates & Taxes	4,600	
Directors Fees	3,600	
Profit & Loss A/c 1 -4-2018		82,000

Interest & Discount		2,46,000
Commission and Exchange		10,000
Stock of Stationery	17,000	
Bills Purchased and Discounted	92,000	
Interim Dividend Paid	34,000	
Recurring Deposits		40,000
Investments in Shares	1,00,000	
Cash in Hand and with RBI	3,86,000	
Money at Call & Short Notice	1,60,000	
	23,78,000	23,78,000

Adjustments:

- 1) Provision for bad and doubtful debts is required to be made at Rs. 10,000.
- 2) Unexpired discount (Rebate on bills discounted) amounted to Rs. 15,000.
- 3) Provide Rs. 25,000 for Taxation.
- 4) Provide depreciation @ 5% on Premises.
- 5) Transfer @ 25% to Reserve Fund.

Prepare the Profit & Loss A/c in prescribed form of Dhanlaxmi Bank Ltd. For the year ended 31st March 2019.

Set

Seat No.

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Cost Accounting (Paper – I) (19405507)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Choose the correct alternatives from the options. Q.1 A)

- 1) What is referred to a as a technique and process of ascertaining cost?
 - a) Cost Accountancy b) Price Fixation
 - c) Financial Accounting d) Costina
- 2) Which of the Following is not variable cost?
 - a) Power
 - b) Repair
 - c) Rates and taxes of building
 - d) Direct labor

Three elements of cost are 3)

- a) Direct Material b) Direct Labor
- c) Direct Expenses d) All of these
- Which is not a direct expense? 4)
 - a) Excise duty
 - b) Municipal taxes
 - c) Special drawing and design
 - d) Hire charges of specific plant
- 5) Which of the following is not classified as material?
 - a) Components b) Spare parts
 - Consumable store d) Haulage c)
- 6) Bin Card is maintained by ____
 - a) Personnel Manager b) Store Keeper
 - c) Cost Accountant d) Account

7) Stores Ledger in maintained in .

- a) Stores department
- b) Accounts department
- c) Cost Accounting departments
- d) Personnel department
- What is the other name for material returned note? 8)
 - a) Material Transfer Note b) Material Requisition d) Goods Received Note
 - c) Shop Credit Note
- Explain the following concepts. B)
 - 1) What is cost unit?
 - 2) Explain the scope of Costing

04

Write Short Notes/Short Problems. (Any Two)

- a) Explain the concept of direct and indirect cost.
- **b)** What is Ideal time?

Q.2

c) From the following information calculate labour turnover rate by Separation Method and Replacement Method.

No. of workers as on 1.1.2012 = 7,600

No of workers as on 31.12.2012 = 8,400

During the year of whom 300 workers were recruited because of exits and the rest were recruited in accordance with expansion plan.

Q.3 Long Answer/Problem.

From the following information for the month of January, prepare a cost sheet to show the following components.

- a) Prime Cost
- b) Factory Cost
- c) Cost of production
- d) Total Cost

Particulars	Rs.
Direct material	57,000
Direct wags	28,500
Factory rent and rates	2,500
Office rent and rates	500
Plant repairs and maintenance	1,000
Plant depreciation	1,250
Factory heating and lighting	40
Factory manager salary	2,000
Office salaries	1,600
Directors remuneration	1,500
Telephone and postage	200
Printing and stationery	100
Legal charges	150
Advertisement	1,500
Salesmen's salaries	2,500
Showroom rent	500
Sale	1,16,000

Q.4 Answer the one of the following.

a) Difference between Financial Accounting and Cost Accounting.

OR

b) Following information is given in respect of an item of material for the month of April 2019.

April 1 Opening Stock	100 units @ Rs. 2.00	April 25 Issue	650 units
5 Purchase	200 units @ Rs. 1.50	26 Purchase	<u>200 units@Rs2.90</u>
7 Purchase	200 units @ Rs.2.50	30 Issued	100 units
18 Issued	100 units	30 Closing Stock	50 Units
20 Purchases	300 units @ Rs. 3.33		

Prepare a stores ledger card using the weighted average price method assuming perpetual inventory system inventory system.

06

10

SLR-FA-55

Seat No.	S	Set P
B.C	m. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Industrial Management (Paper – I) (19405509)	
	aturday, 20-04-2024 Max. M M To 05:00 PM	arks: 40
•,	प्रिश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
-	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. औद्योगिक व्यवस्थापनाचा संबंध —— येतो. अ) औद्योगिक कलह ब) वेतन आणि मजुरी प्रशासन क) औद्योगिक संबंध ड) वरीलपैकी सर्व	08
2	——— हे कार्यपरिस्थितीचे महत्व आहे. अ) सामाजिक शांतता ब) आरोग्य सुरक्षितता क) उत्तम दर्जा ड) वरीलपैकी सर्व	
З	—— ही औद्योगिक प्रदूषणाची कारणे आहेत. अ) लोकसंख्या वाढ ब) कीटनाशकांचा वापर क) दोन्ही अ व ब ड) वरीलपैकी नाही	
4	—— हे यंत्रसामग्रीच्या देखभालीतील आधुनिक प्रवाह आहेत. अ) पर्ट तंत्र ब) विशेष प्रकारची यंत्रे क) आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर ड) वरीलपैकी सर्व	
5	—— हे यंत्रसंच व यंत्रसामग्री रचनेचे प्रकार नाही. अ) उत्पादित वस्तूनुसार रचना ब) प्रकाश रचना क) स्थिर रचना ड) मिश्र रचना	
6	वायुविजनाच्या —— पद्धतीमध्ये यांत्रिक साधनांचा अवलंब करून कारखान वायुविजन केला जाते. अ) नैसर्गिक ब) कृत्रिम क) समतोल ड) यापैकी नाही	गत
7	कच्च्या मालाची उपलब्धता, इंधन, शक्ती, वाहतुक आणि दळणवळणाच्या से इ. प्राथमिक घटक —— निवडताना विचारात घेतले जातात. अ) यंत्ररचना ब) उत्पादकता क) कारणवाना गणान	হি

	8) —— हे औद्योगिक व्यवस्थापनातील आधुनिक प्रवाह आहेत.	
	अ) गाभा सक्षमता ब) समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापन	
	क) दोन्ही अ व ब ड) वरील पैकी नाही	
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	 यंत्रसामग्री देखभाल म्हणजे काय? 	
	2) उपक्रम संसाधन म्हणजे काय?	
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन्)	06
	अ) यंत्रसामग्री देखभालीचे प्रकार लिहा.	
	ब) औद्योगिक प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी प्रभावी उपाय	
	क) यंत्रसामग्री देखभालीचे महत्व स्पष्ट करा.	
प्र.3	औद्योगिक व्यवस्थापन म्हणजे काय? औद्योगिक व्यवस्थापनाचे महत्व विशद करा.	10
Π.4	रवा ी गौकी कोणवणकी एक एक एक राज्य राजिएका जिला	40
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा. अ) कार्यपरिस्थिती म्हणजे काय? कार्यपरिस्थितीवर परिणाम करणारे घटक विशद करा.	12
	ज) कावपाराखता न्हणज कावर कावपाराखतावर पारणान करणार वटक विशेष किंवा	
	ब) रात्रचना म्हणजे कार्य रात्रचनेवर प्रभाव टाकणारे घटक स्पष्ट करा	

ब) यंत्ररचना म्हणजे काय? यंत्ररचनेवर प्रभाव टाकणारे घटक स्पष्ट करा.

	. 1						
Seat No.						Se	et P
	В.	Com	•	er - V) (CBCS) Ex al Management (F		nation: March/April-2024 er – I) (19405509)	
			urday, 20-04 To 05:00 PM	4-2024	-	Max. Ma	rks: 40
Instr	uctio			ns are compulsory. the right indicate full r	nark	S.	
Q.1	A)	Fill ii 1)	Industrial m a) Indus b) Salary c) Indus	s by choosing corre nanagement is related trial Dispute y and Wages adminis trial Relation the above	d to .		08
		2)	a) Socia	re significance of worl I Peace Quality	k en b) d)	vironment. Health Security All of the above	
		3)	a) Grow	re causes to industria th of Population a and b	•		
		4)	a) Pert 1 b) Speci	re the recent trends ir Fechnique al Purpose Machine of Modern Technique these	ı pla	nt maintenance.	
		5)	a) Produ	re not a type of layout uct Layout mary layout	b)		
		6)		building for ventilation al		nanical equipment's are used in Artificial None of these	
		7)	facilities etc a) Plant		tors	er, transport & communication of selecting the Productivity Factory building	
		8)	a) Core	recent trends in indus Competencies a and b		management. Total Quality Management None of the above	
	B)	Expl 1) 2)	What is pla	owing concepts. Int maintenance? terprise Resource Pla	annii	ng?	04

SLR-FA-56

Page **3** of **4**

Q.2	Writ a) b) c)	te Short note. (Any Two) Types of plant maintenance. Effective measure to control industrial pollution Importance of plant maintenance.	06
Q.3	Wha	g answer. at is industrial management? Describe the significance of Industrial nagement.	10
Q.4	Ans a)	wer the following questions. (Any One) What is work environment? Describe the Factors affecting work environment.	12
		QR	
	b)	What is Plant Layout'? Explain the factors influencing the Plant Layout.	

Seat No.					Set P
	B.Co	-		-	mination: March/April-2024 per – I) (19405511)
		Saturday, 2 PM To 05:0	20-04-2024 0 PM		Max. Marks: 40
सूचना			ावार्य आहेत. अंक पूर्ण गुण दश्	वितात.	
प्र.1 अ) खा 1)	विमेदार जे जाणारी र	क्कम म्हणजे ——	करण्याचा f – होय.	नेर्णय घेतो तेव्हा विमाकंपनीकडून दिली
		अ) बोन् क) सम्		ब) ड)	लाभांश रोखसूट
	2)	असते.		संरक्षण आपि	णे गुंतवणूक या दोन्हीचे एकीकरण
		अ) जी क) पिव		,	सागरी विमा अग्निविमा
	3)	पहिला वि जाते.	माहप्ता भरल्यानंत	र उमेद्वारा	स दिलेल्या पावतीस ——– असे संबोधले
					कच्चेविमापत्र स्मरणपावती
	4)			、	–– मध्ये सुरू करण्यात आली.
		अ) 20 ⁻ क) 20 ⁻		ब) ड)	2009 1995
	5)		श्वासाचे तत्व —–		
		अ) विमे क) विमे		,	विमा प्रतीनिधी विमेदार आणि विमा कंपनी
6) पतविमा या प्रकाराचा समावेश —— विम्यामध्ये होतो.					
		अ) हर्म क) व्यव	ावमा ग्तीगतविमा		मालमत्ता विमा स्वास्थ्यविमा
	7)	आयुर्विमा शकते.	धारकास आयुर्विम	ा पत्राच्या अ	ार्पण मूल्याच्या ——— इतके कर्ज मिळू
		अ) 75° क) 90°		ब) ड)	50% 100%

		 a) हे विम्याचे मूलभूत तत्व आहे. अ) विमेय हित तत्व ब) वर्गणीचे तत्व क) मालकी हक्क बदलाचे तत्व ड) नुकसान कमी करण्याचे तत्व 	
	ब)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) हानी भरणतत्व 2) कच्चे विमापत्र	04
प्र.2	अ) ब)	ें लिहा. (कोणत्याही दोन) हयातीतील विमा	06
प्र.3	विम्य	गाची विविध तत्वे स्पष्ट करा.	10
प्र.4		नीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. गिवन विमा योजना म्हणजे काय? आजीवन योजनेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. किंवा	12
	आयु	र्विमा घेण्याच्या कार्यपद्धतीचे मूल्यमापन करा.	

nsurer Insured and Insurance Cor	npai	ny	
nsurance comes under Guarantee Insurance Personal Insurance	b)	Property Insurance	
urance policy holder can t olicy. 5% 0%	b)	loan at of surrender value 50% 100%	
s a primary Principle of th rinciple of Insurable Intere rinciple of Subrogation rinciple of mitigation of los rinciple of Contribution	est	surance.	
following concepts. e of Indemnity Note			04

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advance Insurance (Paper – I) (19405511)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice questions. A)

c)

c)

- The amount paid by the insurable company after discontinues the 1) policy by the policy holder is known as
 - a) Bonus
 - c) Surrender value
 - d) Cash discount
- Principle of protection and investment is merged in insurance. 2) b) Marine Insurance
 - a) Life Insurance Crop insurance c)
 - d) Fire insurance

b) Dividend

- 3) After payment of first insurance premium the receipt given to ensured is called
 - Renewal Receipt a) Cash receipt
- b) Cover Note d) Reminder receipt
- Pradhan Mantri Jeevan Jyoti Bima Yojana introduced in 4)
 - 2015 b) 2017 a)
 - 2019 d) 1995

Principle of utmost good faith is applicable to _____. 5)

- Insured a)
- b) **Insurance** Agent
- c) Ins
- d) In
- 6) Credit In
 - a) G
 - c) Pe
- Life insu 7) of the po
 - a) 75
 - c) 90
- 8) is
 - a) Pr
 - b) Pr
 - Pr c)
 - d) Pr

Explain the f B)

- Principle 1)
- 2) Cover N

Set

Max. Marks: 40

80

Ρ

Q.2	 Write Short Notes. (Any Two) a) Endowment of policy b) Principle of utmost good faith and principle of co-operation c) Nature of Insurance 	06
Q.3	Explain the various principles of insurance.	10
Q.4	Answer any one of the following. What is whole life policy? Explain the various types of whole life policy. OR Evaluate the procedure for taking Life Insurance Policy.	12

Seat No.								Set	Ρ
	В	.Co	-		-		ination: March/Apr r – I) (19405517)	ʻil-2024	
Advanced Statistics (Paper – I) (19405517) Day & Date: Saturday, 20-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 03:00 PM To 05:00 PM Max. Marks: 40									
Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.									
Q.1	A)	Ch (1)		ts on na .·	tional high	iway	rite the sentences aga during 8.00 am to 10.00 Binomial distribution		08
		2)	c) Normal (distributio of <i>K</i> is, i	on f pmf of <i>X</i>	d)	None of these		
			P (X): k a) 1/7 c) 3/7	2k 3k	k	,	2/7 None of these		
		3)	5C ₀ =? a) 5 c) 0			b) d)	1 4		
		4)	lf <i>E</i> (<i>X</i>) = 22, t a) 22 c) 24	hen E(X	+ 1) is	b) d)	 23 20		
		5)	Which of the form a) $P(A) = 2$ c) $P(A) = 2$.2	is true?	,	P(A) = 1.3 P(A) = 0.3		
		6)	a) Binomia	distribu	tion	b)	variance is same Normal distribution None of these		
		7)	lf $Var(X) = 10$ a) 30 c) 20	, then Va	ar(2X+1)) is _ b) d)	10 40		
		8)	$7P_3 = ?$ a) 7!/3! c) 7!			,	7!/4! None of these		
	B)	-	b lain the follow Cumulative dis Write mean ar	stribution	function.	,			04

SLR-FA-58 Г

Soat

Q.2 Write a short Notes. (Any Two)

- a) Write down the sample space when two coins are tossed simultaneously.
- **b)** A r. v. has following pmf then find its mean and variance.

 $\begin{array}{ccccccc} X: & 1 & 2 & 3 \\ P(X): & 0.2 & 0.4 & 0.4 \end{array}$

c) Define marginal distribution and conditional distribution.

Q.3 The joint probability distribution of (X, Y) is given by, Find

- a) Marginal p.m.f. of X and Y,
- **b)** The conditional p.m.f. of X given Y = y.

Y	0	1	2	3
^ \				
1	0.10	0.05	0	0.20
2	0.15	0.25	0.05	0.05
3	0.05	0.10	0	0

Q.4 Answer the following. (Any One)

- **a)** $\Omega = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}, A = \{1, 3, 5\}, B = \{2, 4, 6\}$
 - Then, find
 - 1) *P*(*A*)
 - 2) P(B)
 - 3) $P(\bar{A})$
 - 4) $P(\overline{B})$
 - 5) Both *A* and *B* occur
 - 6) at least one occur

b) A r.v. has following p.m.f.

X:	1	2	3	4	5	6
P(x):	0.2	0.1	0.1	0.3	0.1	0.2

Then find

- 1) P(X = 2)
- 2) P(X < 4)
- 3) P(X > 5)
- 4) P(X = 3)
- 5) $P(X \ge 4)$
- 6) $P(X \le 1)$

06

			SLK-FA	1-09
Seat No.			Set	Ρ
		m. (Semester - V) (CBCS) Examination: March ADVANCED BANKING anks and Financial Institutions (Paper – II) (19	-	
Time: (03:00 Pl : 1) सर्व	uesday, 23-04-2024 M To 05:00 PM ो प्रश्न अनिवार्य आहेत. ावीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	Max. Marl	ks: 40
प्र.1	-	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. RBI ची खालीलपैकी कार्य ⁄ कार्ये कोणती आहेत? अ) बँकांची बँक ब) सरकारची बँक क) पतपुरवठा करणे ड) वरील पैकी सर्व		08
	2)	भारतीय रिझर्व बॅंकेची स्थापना —— साली झाली. अ) 1935 ब) 1934 क) 1930 ड) 1940		
	3)	भारतीय औद्योगिक वित्त क्षेत्राची खालील पैकी कोणती शिख आहे? अ) IDBI ब) RBI क) ICICI ड) HDFC	र संघटना	
	4)	भारताच्या मौद्रिक धोरण समितीचे अध्यक्ष कोण आहेत? अ) वित्त मंत्री ब) पंतप्रधान क) RBI गव्हर्नर ड) मुख्य आर्थिक सल्ला	गार	
	5)	SBI भांडवल बाजार —— बॅंकिंग अंतर्गत येतात. अ) सहकार ब) खाजगी क) व्यापारी ड) सार्वजनिक		
	6)	खालीपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे. अ) नाबार्ड – कृषी आणि ग्रामीण वित्त ब) RBI बँकांची बँक क) IDBI औद्योगिक वित्त ड) SBI खाजगी बँक		
	7)	—— हा व्यापारी बँकाचा मुलभूत हेतू आहे. अ) सेवा ब) कल्याण क) पत ड) नफा		
	8)	खालीलपैकी कोणत्या शहरात भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे मुख्याल अ) मुंबई ब) दिल्ली क) कलकत्ता ड) देहरादून	ाय आहे.	

	 ब) खालील संकल्पना लिहा. 1) नाबार्ड चे पूर्ण रुप लिहा. 2) ICICI बँकेचे पूर्ण रुप लिहा. 	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) प्रादेशिक विकास बँका ब) ई—बँकिंग प्रणालीचे फायदे क) सहकारी बँका	06
प्र.3	दीर्घोत्तरी प्रश्न. स्टेट बँक ऑफ इंडियाची विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.	10
Я.4	दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे मौद्रिक धोरण स्पष्ट करा. किंवा भारतीय व्यापारी बँकांची आर्थिक विकासाच्या प्रक्रियेतील भूमिका स्पष्ट करा.	12

No.		Set	•
	В.	Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024	
		ADVANCED BANKING Banka and Einanaial Institutions (Danar III) (10405514)	
Day 8	& Date	Banks and Financial Institutions (Paper – II) (19405514) :: Tuesday, 23-04-2024 Max. Marks: 4	10
) PM To 05:00 PM	Ũ
Instr	uctio	s: 1) All questions are compulsory.	
		2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Chose the correct alternatives.01) What is/are important function of RBI.0	8
		a) Banker's Bank b) Banker to Government	
		c) Rationing to the credit d) All the above	
		 2) The Reserve Bank of India is established in a) 1935 b) 1934 	
		c) 1930 d) 1940	
		 3) The apex organization of industrial finance in India is a) IDBI b) RBI 	
		c) ICICI d) HDFC	
		4) Who is the chair person of the monetary policy committee of India.a) Finance Ministerb) Prime Minister	
		c) RBI Governor d) Chief Economic Advisor	
		5) SBI capital markets undertakes banking services.a) Co-operative b) Private	
		c) Marchant d) Public	
		6) Which of the following pair is not correct.	
		a) NABARD- Agriculture and Rural Finance b) RBI-Banker's Bank	
		c) IDBI- Industrial Bank d) SBI- Private Bank	
		7) is the basic objective of Commercial Bank.	
		a) Service b) Welfare c) Credit d) Profit	
		8) At which of the following is the Head office of RBI located?	
		a) Mumbai b) New Delhi	
	B)	c) Kolkata d) Dehradun Explain the following concepts.)4
	-,	1) Full form of NABARD	•
		2) Full form of ICICI	
Q.2	Writ a)	e Short Notes. (Any Two) 0 Reginal Rural Bank)6
	b)	Advantages of E-Banking	
	c)	Co-operative Bank	

SLR-FA-59 Set P

Seat

Broad Question.

Explain the Roll of SBI in the development of India.

Q.4

Q.3

- Broad Question. (Any One)
 a) Explain the monetary policy of RBI.
 b) Explain the role of Indian commercial bank in the process of Economic Development.

Seat No.				Set	Ρ	
	B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination March/April-2024					
	Date:	dvanced Accountancy Pa Fuesday, 23-04-2024 PM To 05:00 PM	per ·	– II (Auditing) (19405506) Max. Marks:	40	
		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.				
	2) ਚਾ	नवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शविता	त.			
प्र.1 अ		<mark>लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून</mark> ——— हा कागदोपत्री पुरावा आहे याची खात्री होते.		ोल्या जागा भरा. गुळे पुस्तकातील नोंदी अधिकृत आहेत	08	
		अ) मुल्यांकन 	,	प्रमाणक 		
	2)	क) सत्यापन कंपनी कायदयाच्या ––– कलमा	,	वरीलपैकी नाही कंपनीच्या शाखांना भेटी देण्याचा		
	-)	अधिकार लेखापरीक्षकाला असतो.	,			
		अ) कलम 221 क) कलम 228	ब) ड)	कलम 226 कलम 231		
	3)	,	,	। वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये ——–		
		काढून टाकू शकतात.	<u>न</u>)			
		अ) केंद्र सरकार क) कंपनीचे संचालक		भागधारक वरीलपैकी नाही		
	4)	भांडवली खर्चाची नोंद महसुली र	बर्च म्ह	डणुन नोंद केल्यास त्यास ——–		
		म्हणतात. अ) विसर चुका	ब)	तात्विक चुका		
		क) पुनरावृत्तीच्या चुका	,	5		
	5)	चार्टर्ड अकौटंट ॲक्ट ——– साल या संस्थेने संमत केला.	री इंडि	उयन इंस्टीटयुट ऑफ चार्टर्ड अकौटंट		
		या संस्थन समरा फला. अ) 1949	ब)	1932		
		क) 1945	ड)			
	6)	रोख रक्कमेचे अपहरण करण्यास मिळालेली रोख रक्कम रोकडकीव		5		
		नोंदविता तिचे अपहरण/अफरात	फर व	ञ्रतो त्यास —— असे म्हणतात.		
		अ) नजर चुका क) टीमिंग ॲण्ड लेंडिग				
	7)	,	अचुक ी कर ब)	तेचे सत्यापन करणारी आणि लेखे णारी पध्दती होय. कर लेखापरीक्षण		

क) वार्षिक लेखापरीक्षण ड) व्यवस्थापन लेखापरीक्षण

	8) —— लेखापरीक्षण वर्षातुन कमीत कमी एकवेळा केले पाहिजे. अ) सहकारी संस्थाचे ब) प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनीचे क) बँकींग कंपनीचे ड) वरीलपैकी सर्व	
	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) सत्यापन म्हणजे काय? 	04
	a) अंतर्गत नियंत्रण पध्दती म्हणजे काय?	
प्र.2	थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) अ) सतत लेखापरीक्षण ब) कंपनी लेखापरीक्षकाचे अधिकार क) व्यवस्थापन लेखापरीक्षण	06
प्र.3	लेखापरीक्षण म्हणजे काय? लेखापरीक्षणाचे उद्देश स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. बँकांचे लेखापरीक्षण करतांना विचारात घ्यावयाचे मुद्दे सविस्तर स्पष्ट करा. किंवा	12

धर्मादाय विश्वस्त संस्थेचे लेखापरीक्षण करतांना विचारात घ्यावयाचे मुद्दे स्पष्ट करा.

Set

Max. Marks: 40

08

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination March/April-2024 Advanced Accountancy Paper – II (Auditing) (19405506)

Day & Date: Tuesday, 23-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

a)

c)

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A) Choose the correct alternatives from the options.

- A is any Documentary evidence by which the accuracy of the 1) entries in the books of accounts may be proved.
 - b) Voucher Valuation
 - c) Verification d) None of these
- Under of companies Act Auditor has right to visit the branches 2) of the company.
 - Section 221 a) b) Section 226
 - Section 228 c)
- d) Section 231
- First appointed auditor can be removed by the in the First 3) Annual General Meeting.
 - Central Government a)
- b) Shareholders d) None of these
- Directors of Company C)
- Recording of Capital expenditures as revenue expenditure is _____. 4)
 - Error of omission a) Duplicate Error
- b) Error of Principle d) Error of Commission
- Chartered Accountant Act was passed by the Indian Institute of 5) Chartered Accountant in the year
 - 1949 a) 1932 b)
 - 1945 1986 c) d)
- Cash received from a certain debtors in neither recorded in the cash 6) book nor to that debtors account but it is misappropriated by the cashier is known as
 - Error of commission a)
 - Teaming and lading c)
- The is the verification of cost accounts and check on the 7) adherence to the cost accounting plans.
 - a) Cost Audit
- b) Tax Audit d) Management Audit
- c) Annual Audit
- The Audit of is conducted at least once in the year. 8)
 - b) Private limited companies d) All of the above
 - a) Co-operative societies Banking Companies C)
- Explain the following concepts. B)
 - Define verification 1)
 - 2) What is mean by Internal Control of Auditing?

- Vouching d)
- b) Compensating errors

Q.2 Write Short answer (any two)

- a) Continuous Audit
- b) Rights of an auditor of a company
- c) Management Audit

Q.3 Define Auditing and Explain the various objectives of an Auditing.

Q.4 Answer any one of the following.

a) What are the special points to be kept in view while conducting the audit of Banks? Explain.

OR

b) Explain the points to be considered while carrying out an Audit of Charitable Trusts.

10

Seat	:	Sat D						
No.		Set P						
	B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Cost Accounting (Paper - II) (19405508)							
-		e: Tuesday, 23-04-2024 Max. Marks: 40 00 PM To 05:00 PM						
Instru	uctio	ns: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.						
Q.1	A)	Choose the correct alternative and rewrite the sentences.081) A contract is generally of duration.a) Longb) Mediumc) Long & Mediumd) None of these						
		 2) The document which provides information regarding the progress of each Job at each operation is known as a) Job order b) Job tickets c) Job advice d) Progress 						
		 3) Sub-contract cost is always to be treated as charge to the contract. a) Indirect b) Direct c) Fixed d) Flexible 						
		 4) Process costing is one aspect of costing. a) Contract b) Operation c) Uniform d) None of these 						
		 5) Uniform costing enables different firms to the cost. a) Complete b) Combine c) Compare d) None of these 						
		 6) When 1000 units are 60% complete in process it is equivalent to completed units. a) 6000 b) 60 c) 300 d) 600 						
		 7) Job costing is suitable for a) All concern b) Mass producing concern c) Specific order concern d) None of these 						
		 8) Contract costing is a variant of costing. a) Contract b) Process c) Uniform d) Job 						
	B)	Explain the following concepts.041) Abnormal loss2) Meaning of uniform costing						
Q.2	Wri 1) 2) 3)	ite Short Notes. (Any Two)06Areas of uniform costingAdvantages of job costingSub-contractor						

The following information relating to a contract Account No. 246 **Q.3**

Particulars	Amt (₹)
Contract price	12,00,000
Wages	3,28,000
General Expenses	17,200
Raw Material	2,40,000
Plant	40,000

As on date cash received ₹ 4,80,000, being 80% work certified. The value of material remaining at site was ₹ 20,000.

Depreciate plant by 10%

Prepare the contract account No. 246

Q.4 Answer any one of the following.

The information given below has been taken form the cost records of Bajaj A) engineering works, Pimpri, Pune in Respect of Job No.444 Material - 4500

Wages – Department - A - 30 hours @ ₹ 6 Per hour

- B - 20 hours @ ₹ 4 Per hour

- C - 10 hours @ ₹ 10 Per hour

The overhead Expenses are as follows:

Variable-Department – A - ₹ 10,000 for 5000 Labour hours

- B ₹ 3000 for 1500 Labour hours
 C ₹ 2000 for 1000 Labour hours

Fixed: - ₹ 20,000 for 10,000 working hours

Calculate the cost of job No.444 and price for the job to give a profit of 25% on selling price.

OR

B) What is process costing? Give the merits and Demerits of process costing. 10

Seat		Set	Ρ			
NO.	No. B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Industrial Management (Paper–II) (19405510)					
-		esday, 23-04-2024 Max. Marks To 05:00 PM	s: 40			
सूचना		ाश्न अनिवार्य आहेत. कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.				
Я.1	-	Iल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. -—– व्यवस्थापनाचा संबंध उद्योग संस्थेत काम करण्याशी योग्य व समाधानी कर्मचाऱ्यांची भरती करुन त्यांना तेथे टिकवून ठेवण्याशी असतो. अ) अर्थ ब) विपणन	08			
		क) व्यवसाय ड) मानवी संशोधन				
	2)	नानव संसाधन व्यवस्थापनाच्या व्याप्तीमध्ये खालीलपैकी कोणत्या बाबींचा नमावेश होत नाही. अ) कारखान्याचे स्थान ब) कार्य मोबदला क) कार्य विश्लेषण ड) कार्य प्रशिक्षण				
	3)	-—– ही प्रशिक्षण प्रक्रियेची पहिली अवस्था ⁄ टप्पा आहे. अ) प्रशिक्षणार्थीची निवड ब) अभ्यासक्रम निश्चित करणे क) उद्दिष्टये निश्चित करणे ड) प्रशिक्षण साहित्य गोळा करणे				
	4)	-—– मुल्यांकनामुळे कर्मचारी भरती व निवडीचे कार्य अचूक पध्दतीने पूर्ण झाले आहे की नाही हे समजू शकते. अ) समूह ब) नियोजन क) बढती ड) कार्यमान⁄कृती				
	5)	-—– ही गुण मूल्यांकनाची पध्दती आहे. अ) सरळ श्रेणी पध्दती ब) तपासणी यादी पध्दती क) आलेख मूल्यांकन पध्दत ड) वरील सर्व				
	6)	अधिकारी व पर्यवेक्षकांना प्रशिक्षण देण्यासाठी ——— पध्दतीचा अवलंब केला ज अ) चर्चासत्र पध्दती ब) भूमिका वाढविणे पध्दती क) समस्या अभ्यास पध्दती ड) व्याख्याने पध्दती	ातो.			
	7)	-—– ही कृती मूल्यांकनाची परंपरागत पध्दती आहे. अ) श्रेणी पध्दती ब) तपासणी यादी पध्दती क) सरळ श्रेणी पध्दती ड) वरील सर्व				
	8)	शास्त्रीय निवड प्रक्रियेमध्ये अंतिम निवड करण्यापूर्वी ——— हा टप्पा⁄अवस्था गहत्त्वाचा आहे. अ) भरती मार्गाची निवड ब) वैद्यकीय तपासणी क) पात्रता मूल्यमापन ड) ज्ञान विश्लेषण				

06

12

ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.

- 1) मानव संसाधन नियोजन
- 2) मानव संसाधन व्यवस्थापन

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) प्रशिक्षणांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) मानव संसाधन व्यवस्थापन व मानव संसाधन विकास यातील फरक स्पष्ट करा.
- क) कृती मूल्यांकनाच्या हेतू स्पष्ट करा.
- **प्र.3** मानव संसाधन व्यवस्थापन म्हणजे काय? मानव संसाधन व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट **10** करा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

अ) कृती मूल्यांकनाच्या पध्दती स्पष्ट करा.

किंवा

ब) शास्त्रीय निवडीची कार्यपध्दती स्पष्ट करा.

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Industrial Management (Paper-II) (19405510)

Day & Date: Tuesday, 23-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

a)

c)

a)

a)

Seat

No.

Instructions: 1) All questions are compulsory.

Figures to the right indicate full marks.

Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. Q.1 A)

- Management is concerned with the obtaining and the 1) maintaining of satisfied work force.
 - Marketing b)
 - c) Business d) Human Resource

2) Which of the following factor is not included in the scope of Human **Resource Management?**

Factory Location a) Job Analysis

Finance

d)

All of these

- 3) is the first step of training process.
 - Fixation of syllabus Selection of trainees b)

d)

- Fixing the objects c)
- appraisal, the work of recruitment and selection of 4) Due to worker is completed accurately can be understood.
 - Planning Group b) a)
 - Performance c) Promotion d)
- is a method of merit rating. 5)
 - Straight ranking method b) a)
 - Graphic Scale System c) d)
- training method is used to train the executives and 6) supervisors.
 - Seminar method b) Role playing method
 - Case study method d) Lectures method c)
- 7) is a traditional method of performance appraisal.
 - Check list method Grading method a) b)
 - Straight ranking method All of these d) c)
- is most important stage in scientific selection procedure 8) before final selection.
 - Selection of recruitment source a)
 - Medical Test b)
 - Evaluation of gualification c)
 - Knowledge analysis d)

Explain the following concepts. B)

- Human Resource Planning. 1)
- 2) Human Resource Management

04

b) Job Remuneration

Collection of training material

Human Asset Accounting Method

- Job Training

Set

Max. Marks: 40

Ρ

Q.2	Writ a) b) c)	e Short Notes. (Any Two) Explain the types of training. Difference between Human Resource Management and Human Resource Development. Purpose of performance appraisal	06
Q.3	8 What is Human Resource Management? Explain the Functions of Human Resource Management		10
Q.4	a)	wer the following questions. (Any One) Explain the methods of performance appraisal. QR Explain the procedure of scientific selection.	12
	b)		

Seat No.			Set P
B.C	-		amination: March/April-2024 er – II) (19405512)
•	Tuesday, 23-04-20 PM To 05:00 PM	024	Max. Marks: 40
w , .	नर्व प्रश्न अनिवार्य अ जवीकडील अंक पूण		
प्र. 1 अ) ख 1)		पर्याय निवडून गाळले हायदा ——– साली र ब) ड)	
2)	प्रधानमंत्री फसल अ) 2016 क) 2015	विमा योजना —— म ब) ड)	2006
3)	संरक्षण मिळते.	ाक विमा ब)	ोम्याअंतर्गत सर्व प्रकारच्या धोक्यापासून मोटार अपघात विमा व्यापारी वाहन विमा
4)	अ) फेरफार		परस्पर विश्वास' तत्त्वांशी संबंधित आहे. चुकीची माहिती यापैकी नाही
5)	अग्निविमा हा —– अ) नफ्याचा क) तोट्याचा	ब)	नुकसान भरपाईचा वरील सर्व
6)	टाळता आले आहे अ) सहकाराचे	तत्त्व ब)	नुकसानीपेक्षा जास्त भरपाई देणे वर्गणीचे तत्व परस्पर विश्वासाचे तत्व
7)	अ) अपघाती मृ	बदारीचा विमा यामध्ये गुत्यू ब) क्र अपंगत्व ड)	
8)	सर्वसमावेशक पीक अ) 2015 क) 1995	त्र विमा योजना ——– ब) ड)	मध्ये सुरू करण्यात आली. 1985 2005

	ब)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) पिक विम्याची संकल्पना स्पष्ट करा. 2) अग्नि विम्याचे स्वरूप	04
प्र.2	अ) ब)	े लिहा. (कोणत्याही दोन) दुहेरी विमा मोटर विम्याचे महत्त्व पीक विमा यशस्वी होण्याची कारणे.	06
प्र.3	मोटा	र विम्याची तत्वे आणि महत्त्व स्पष्ट करा.	10
Я.4	सार्व	ल प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) जनिक दायित्व विम्या अंतर्गत रक्कम मिळविण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा. किंवा 1 विम्याची व्याख्या सांगून अग्नी विमा उत्तरविण्याची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.	12

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advance Insurance (Paper – II) (19405512) Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. Choose the correct alternative from the option. Insurance act passed in India in the year 1942 b) d) 1948 Pradhan Mantri Fasal Bima yojana was launched in b) 2006 d) 2014 motor insurance policy covers all types of risks.

Misdescription

- a) Comprehensive insurance policy
 - b) Motor accident policy
 - Third party insurance policy c)
 - d) None of these
- 4) fire insurance condition is related with 'good faith' principle of fire insurance.

b)

- a) Alteration
 - None of these c) Exclusions d)
- 5) Fire Insurance is a contract of
 - a) Profit b) Indemnity
 - c) Loss d) All of these
- 6) principal avoids getting excess amount of indemnity than actual loss by fire in fire insurance.
 - a) Principle of cooperation
 - b) Principle of contribution
 - c) Principle of insurable interest
 - d) Principal of utmost good faith
- risk is covered under employee's liability insurance. 7) Physical disability
 - a) Accidental death b)
 - Occupational disability d) All of these
- Comprehensive crop insurance scheme implemented in year. 8)
 - 2015 1985 a) b) 2005
 - c) 1995 d)

B)	Explain	the	following	concepts:

c)

- Explain the concept of Crop Insurance 1)
- 2) Nature of Fire Insurance

08

Max. Marks: 40

Set

SLR-FA-63

Day & Date: Tuesday, 23-04-2024

a)

c)

1938

1963

a) 2016

c) 2015

Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Q.1

A)

1)

2)

3)

Q.2	 Write Short Notes. (Any Two) a) Double Insurance b) Importance of Motor Insurance c) Crop insurance success 	06	
Q.3	Explain the principles and importance of motor insurance.		
Q.4	 Answer any one of the following. Explain the public liability insurance claim settlement procedure. OR Define Fire Insurance. Explain the procedure of taking Fire Insurance Policy. 		

Set

Seat No. B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination March/April-2024

Advanced Statistics (Paper–II) (19405518) Day & Date: Tuesday, 23-04-2024

Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Use of soundless calculators is allowed.

Q.1 A) Choose the correct alternative and rewrite the sentences again.

- In graphical method the restriction on number of constraint is _____.
 a) 2
 b) not more than 3
 - a) 2 b) r c) 3 d) N
 - d) None of these

d)

- 2) The objective function, in an L.P.P. may be _____
 - b) Optimum quantities to be produced

All of these

- a) Profit to be maximizedc) Cost to be minimized
- 3) The Assignment Problem is solved by _____
 - a) Complex methodc) Vector method
 - thod b) Graphical method od d) Hungarian method
- **4)** An assignment problem is considered as a particular case of a transportation problem because
 - a) The number of rows equals columns
 - b) All $x_{ij} = 0$ or 1
 - c) All rim conditions are 1
 - d) All of the above
- 5) Which of the following methods is used to verify the optimality of the current solution of the transportation problem _____.
 - a) Least cost method
 - b) Vogel's approximation method
 - c) Modified distribution method
 - d) All of these

6) In transportation problem where the demand or requirement is equal to the available resource is known as _____.

- a) Balanced transportation problem
- b) Regular transportation problem
- c) Resource allocation transportation problem
- d) Simple transportation model
- 7) For the constraint of greater than equal to type we make use of _____.
 - Slack variable b) Surplus variable
 - c) Artificial variable d) Basic variable
- 8) In a sequencing problem processing times of jobs are _____
 - a) dependent of order of performing of the operations
 - b) independent of order of performing of the operations
 - c) sometimes dependent
 - d) none of these

a)

Max. Marks: 40

06

10

B) Explain the following concepts.

- 1) Feasible solution to the T.P.
- 2) Artificial variable in L.P.P.

Q.2 Write a Short Note (Any Two).

- a) State the standard form of L.P.P.
- **b)** Define slack variables in a L.P.P. with illustration.
- c) What is an assignment problem?

Q.3 Attempt the following

A department of a company has five employees with five jobs to be performed. The time (in hours) that each man takes to perform each job is given in the effectiveness matrix.

		Employees				
					IV	V
	Α	10	5	13	15	16
	В	3	9	18	13	6
Jobs	С	10	7	2	2	2
	D	7	11	9	7	12
	E	7	9	10	4	12

How should the jobs be allocated, one per employee, so as to minimize the total man-hours?

Q.4 Answer the following (Any One)

Source

a) Find an I.B.F.S. by V.A.M. and test for optimality.

Destination						
	D1	D2	D3	D4	Capacity	
S ₁	4	8	8	0	76	
S ₂	16	24	16	0	82	
S₃	8	16	24	0	77	
Demand	72	102	41	20		

b) A book binder has one printing press, one binding machine and manuscripts of 7 different books. The times required for performing printing and binding operations for different books are shown below.

Book	1	2	3	4	5	6	7
Printing time (hours)	20	90	80	20	120	15	65
Binding time (hours)	25	60	75	30	90	35	50

Decide the optimum sequence of processing of books in order to minimize the total time required to bring out all the books.

Seat No.	t			Set P					
B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Regulatory Framework (19405602)									
	Day & Date: Friday, 05-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 03:00 PM To 05:00 PM								
सूचन) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शविता	त.						
प्र.1	खार्ल	ोल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळव	नेल्या	जागा भरा. 08					
	1)	तक्रारीचे कारण घडल्यापासून		_					
		अ) 30 दिवस	,	1 महिना					
	_	क) 3 महिने	,	2 वर्षे					
	2)	केंद्रीय ग्राहक संरक्षण प्राधिकरणाच्या लागते	निर्णय	ाविरूद्ध ——– मध्ये अपील करावे					
		लागत. अ) राज्य आयोग	<u>ब</u>)	राष्ट्रीय आयोग					
		क) उच्च न्यायालय	,	सर्वोच्च न्यायालय					
	3)	एक व्यक्ती एका वेळेस जास्तीत जास	, त —–	— कंपन्यांची संचालक अस शकते.					
	-)	अ) 2	 ब)						
		क) 20	, ड)	100					
	4)	जर त्यापेक्षा वेगळी संख्या नियमावली	मध्ये	नसेल तर सार्वजनिक कंपनीच्या					
		सभेसाठी गणसंख्या आवश्यक	असते.						
		3) 5	ब) 	7					
	_	 あ) 200 	ड)	अमर्यादीत					
	5)	सेबीच्या मंडळावर अर्थ आणि कंपनी र	कायद्य	ाचे प्रशासन या खात्यातील ——–					
		सदस्य असतात. अ) 2	ब)	3					
		a) 4	। ड)						
	6)	, ——— हे सेबीचे कार्य आहे.	,						
	0)	अ) कंपन्यांची नोंदणी	ब)	भागीदारी संस्थेची नोंदणी					
		, क) भाग दलालांची नोंदणी	,	यापैकी सर्व					
	7)	ज्या समितीच्या शिफारशीवरून दक्षता ——– असतात.	आयु	क्तांची नियुक्ती केली जाते तिचे अध्यक्ष					
		अ) राष्ट्रपती	ब)	राज्यपाल					
		क) भारताचे गृहमंत्री	ड)	पंतप्रधान					

	 aक्षता आयुक्ताला त्याच्या पदावरून हटवण्यासाठी द्वारे चौकशी केली जाते. अ) राष्ट्रपती ब) राज्यपाल क) सर्वोच्च न्यायालय ड) उच्च न्यायालय 	
प्र.2	खालील संज्ञा स्पष्ट करा.	04
	 ग्राहक संरक्षण कायद्यानुसार प्रतिबंधित व्यापारी पद्धती 	
	2) सूत्रधारक कंपनी आणि दुय्यम कंपनी	
प्र.3	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	1) ग्राहक संरक्षण कायद्यानुसार अनुचित करार	
	 प्रतिभूती बाजारामधील दलालांची नोंदणी प्रक्रिया 	
	3) दक्षता आयुक्तांची नियुक्ती आणि निष्कासन	
प्र.4	ग्राहक तक्रार दाखल झाल्यानंतर राष्ट्रीय आयोगाची कार्यपद्धती पूर्णपणे स्पष्ट करा.	10
प्र.5	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 1) कंपनीच्या सभेचे प्रकार आणि वैध सभेसाठी आवश्यक घटक स्पष्ट करा.	12

2) सेबीच्या मंडळाची स्थापना, रचना आणि अधिकार स्पष्ट करा.

			-
Sea No.	t	Set P)
В	.Con	n. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Regulatory Framework (19405602)	
		e: Friday, 05-04-2024 Max. Marks: 40	0
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Cho 1)	ose the correct alternatives from the options.03A Consumer complaint must be filed within form cause of action.a) 30 daysb) 1 monthc) 3 monthsd) 2 years	8
	2)	From the decision of Central Consumer Protection Authority appeal is to be filed in a) State Commission b) National Commission c) High Court d) Supreme Court	
	3)	An individual can be director of maximum companies at a time. a) 2 b) 7 c) 20 d) 100	
	4)	Unless different number is provided by Articles for the meeting of a public company required quorum is persons. a) 5 b) 7 c) 200 d) Unlimited	
	5)	On board of SEBI there are members from finance and administration of Companies Act. a) 2 b) 3 c) 4 d) 5	
	6)	 is function of SEBI. a) Registration of companies b) Registration of partnership firms c) Registration of share brokers d) All of these 	
	7)	The chairman of the committee on whose recommendation vigilancecommissioner is appointed isa) Presidentb) Governorc) Home Minister of Indiad) Prime Minister	
	8)	For removal of vigilance commissioner from office inquiry is conducted by a) President b) Governor c) Supreme Court d) High Court	
Q.2		lain the following. 04 Restrictive Trade Practices under Consumer Protection Act	4

- Restrictive Trade Practices under Consumer Protection Act
 Holding Company and Subsidiary Company

12

Q.3 Write Short Notes (Any Two)

- a) Unfair Contracts under Consumer Protection Act
- **b)** Procedure of registration of brokers in securities market
- c) Appointment and removal of vigilance commissioners
- **Q.4** Explain in detail the procedure of National Commission after receipt of consumer **10** complaint.

Q.5 Answer any one the following questions.

- a) Explain types of meetings of company and essentials of a valid meeting of company.
- b) Explain establishment, composition of and power of board of SEBI.

SLR-FA-66	
-----------	--

Seat No.		Set P						
В.	B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Economics (Paper - III) (19405603)							
	Date: Saturday, 13-04-2024 03:00 PM To 05:00 PM	Max. Marks: 40						
सूचना	: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	Т.						
प्र.1 अ	म) योग्य पर्याय निवडा. 1) ——– यास टाटा—बिर्ला योजना अज् अ) मुंबई योजना क) गांधी योजना	08 सेही म्हणतात. ब) जनता योजना ड) सर विश्वेश्वरय्या योजना						
	2) —— हे निती आयोगाचे अध्यक्ष अ अ) राष्ट्रपती क) मुख्यमंत्री	ासतात. ब) पंतप्रधान ड) अर्थमंत्री						
	3) ब्रिक ची स्थापना ——– या वर्षी झ अ) 1985 क) 2009	माली. ब) 1995 ड) 2015						
	4) सेवा व्यापाराबाबत सामान्य करारामु अ) प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणुकीत वाढ ब) सेवाबाबतच्या नवप्रवर्तनामध्ये वा क) आंतरराष्ट्रीय दर्जाची सेवा उपल ड) वरील सर्व	होते ाढ होते						
	या वर्षापासून सुरू केली. अ) 1969	वल अधिकार योजना (एस. डी. आर.) ——– ब) 1982						
	स्विकारले.	ड) 2012 कीय गुंतवणुकी बाबत उदारीकरणाचे धोरण						
	अ) 1951 क) 1991	ब) 1971 ड) 2011						
	7) व्यवहारतोलाची समस्या सोडविण्यार करण्यासाठी ——— ची स्थापना कर अ) जागतिक व्यापार संघटना क) जागतिक बॅंक							

		8) जगात सर्व प्रथम —— या देशाने नियोजनाचा स्विकार केला. अ) भारत ब) चीन क) अमेरिका ड) रशिया	
	ब)	पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) विदेशी भांडवल 2) नवीन आर्थिक धोरण	04
प्र.2	अ) ब)	विदेशी भांडवलाचे प्रकार	06
प्र.3	भार	लीय नियोजनाच्या यशापयशाची चर्चा करा.	10
प्र.4		लील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) श्री भांडवलाचे महत्व स्पष्ट करा. किंवा	12

जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टये आणि भुमिका स्पष्ट करा.

		SLR-FA-66	;
Seat No.		Set P)
B.	.Com.	Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Business Economics (Paper - III) (19405603)	
		urday, 13-04-2024 Max. Marks: 40 To 05:00 PM)
Instru		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A) Ch 1)	ose the correct alternatives from the options.08 is also called as Tata-Birla plana) Bombay Planb) Janata Planc) Gandhi Pland) Sir Visvesvaraya Plan	3
	2)	is the chairperson of NITI Aayog. a) The President b) The Prime Minister c) The Chief Minister d) The Finance Minister	
	3)	BRIC was established in the year. a) 1985 b) 1995 c) 2009 d) 2015	
	4)	 General Agreement on Trade in service would support a) Increase in Foreign direct investment b) Increase in Innovation in services c) To available international quality service d) All the above 	
	5)	International Monetary Fund started S. D. R. scheme from year. a) 1969 b) 1982 c) 1999 d) 2012	
	6)	The Government of India liberalized its policy towards foreign investment in the year. a) 1951 b) 1971 c) 1991 d) 2011	
	7)	was established for solving the problem in Balance of Payment and exchange rate stabilization. a) World Trade Organization b) International Monetary Fund c) World Bank d) Development Bank	
	8)	country firstly accepted planning in the world. a) India b) China c) America d) Russia	
		ain the following concepts. 04	4

- Explain the following con1) Foreign Capital2) New Economic Policy

Q.2	 Write Short Notes. (Any Two) a) Objectives of Indian economic planning b) Types of foreign capital c) Objectives of BRICS 	06
Q.3	Discuss the achievements and failure of Indian Planning.	10
Q.4	Answer any one of the following. Explain the importance of foreign capital. OR	12
	Explain the objectives and role of World Trade Organization.	

rr				_		
Seat No.			Set	Ρ		
B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Banking (Paper - III) (19405613)						
		Vednesday, 10-04-2024 M To 05:00 PM	Max. Marks	s: 40		
~ ~ ~		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. नवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.				
	,			00		
प्र.1 अ)	-	तील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. जनकी जैंदेरे जनकी पानी		08		
	1)	वसुली बँकेने वसुलीसाठी ——– धनादेश स्वीकारले तरच कायदेश मिळते.	गार सरक्षण			
		अ) रेखांकित ब) आदेश देय				
		क) साध–धनादेश ड) निरूपयोगी				
	2)	मालमत्तेची रोख पैशात रूपांतर करण्याची क्षमता म्हणजेच ———	होय.			
	-	अ) रोखता ब) लाभप्रदता				
		क) कर्ज ड) तारण				
	3)	——— चेकचे प्रदान करणे हे नेहमी प्रदायी बँकेच्या दृष्टीने जोखग	नीचे असते.			
	,	अ) पूर्वदिनांकित ब) उत्तर दिनांकित				
		क) रेखांकित ड) मुक्त				
	4)	धनादेशाचे प्रदान करणे ही बॅंकेची ——– जबाबदारी असते.				
	.,	अ) करारात्मक ब) कायदेशीर				
		क) सर्वसाधारण ड) बँकिग				
	5)	भारतामध्ये ——— बँकिंग पद्धत आहे.				
	0)	अ) एकावयवी ब) शाखा				
		क) मिश्र ड) यापैकी नाही				
	6)	, SBI च्या ATM मधून पैसे काढल्यास SBI बँकेला —— म्हणतात	r			
	0)	अ) प्रदायी बँक ब) वसुली बँक	l.			
		क) सल्लागार बँक ड) यापैकी नाही				
		भारतीय बँकिंग व्यवस्था ——— देशाच्या बँकिंग व्यवस्थेवर आधारि				
	7)	मारतीय बाकन व्यवस्था —— दशाव्या बाकन व्यवस्थ्यपर आधार झाली आहे.	त स्थापन			
		अोला जाह. अ) अमेरिका ब) फ्रान्स				
		क) जपान ड) इंग्लंड				
	^)	, , ,				
	8)	बँकेचा धारणाधिकार हा नेहमी —— धारणाधिकार असतो. अ) वैयक्तिक ब) सर्वसाधारण				
		क) विशेष ड) कायदेशीर				
_\		, , ,		0 4		
ब)		तील संकल्पना स्पष्ट करा. तारण		04		

तारण
 गारनिशी आदेश

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) रोखता
- ब) धारणाधिकार
- क) रेखांकित धनादेश

प्र.3	प्रदायी बँकेचे	कर्त्तव्य व	जबाबदाऱ्या	स्पष्ट	करा.	10
-------	----------------	-------------	------------	--------	------	----

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. भारतीय बँकिंग नियमन कायदा 1949 चे मूलभूत वैशिष्टये स्पष्ट करा. किंवा

गहाण ही संकल्पना वैशिष्टयासह स्पष्ट करा.

				SLR-FA-67
Seat No.	t			Set P
	S.Coi	m. (\$	Semester - VI) (New) (CBCS) Exan	nination: March/April-2024
D	0		Advanced Banking (Paper - II	
			ednesday, 10-04-2024 / To 05:00 PM	Max. Marks: 40
Instr	uctio) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)		bose the correct alternatives from the c	•
		1)	A collecting banker is given protection or a) a crossed cheque b) by c) a bearer cheque d) m	order cheque
		2)	,	ofitability
		3)	To honour the cheque is always r a) Anti-dated b) Po c) Crossed cheque d) Op	ost-dated
		4)	Honouring a cheque is a obligationa) contractedb) statec) generald) back	atutory
		5)	India is having banking system. a) unit b) br	anch
			, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	one of these
		6)	If we withdraw cash from ATM of SBI, SI a) paying banker b) co c) advising banker d) No	
		7)	Indian banking system is basically forme	d on the banking system of
			,	ance ngland
		8)	, , , ,	eneral gal
	B)	Ex 1) 2)	plain the following concepts. Pledge Garnishi order	04
Q.2	Wri a) b) c)	Liq Lie	nort Notes. (Any Two) uidity n ssed cheque	06
Q.3	Exp	lain t	he duties and responsibilities of paying ba	ink. 10
Q.4	Atte a) b)	Sta	any one of the following questions. te the basic features of Indian Banking Re plain the term mortgage with its characteris	

Page **3** of **3**

Seat No.	:			Set	Ρ			
E	B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination March/April-2024 Advanced Accountancy (Paper - III) (19405605)							
			/ednesday, 10-04-2024 Ma M To 05:00 PM	ax. Marks	: 40			
Instru	uctio		 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. 					
Q.1	A)	Ch 1)	AS-14 relates to a) Absorption b) Reconstruction c) Amalgamation d) Ratios		08			
		2)	OperationDescriptionPurchase of a business of one company by an existing co. is terma) Amalgamationb) Absorptionc) Reconstructiond) None of these	med as	<u> </u>			
		3)	A ratio is computed by taking two figures a) Any two figures b) Any two events c) Any two related figures d) None of these					
		4)	 'Turnover Ratios' help management in a) Managing resources b) Evaluating performance c) Managing debts d) None of above 					
		5)	The amount of interest is credited by the buyer to a) Interest A/c b) Vendor A/c c) Assets A/c d) None of these					
		6)	The cost of Goods sold is transferred to a) Sales Account b) Hire purchase A/c c) Purchases A/c d) None of these					
		7)	Costing is a technical process of ascertaining a) Cost b) Revenue c) Price d) None of these					
		8)	Costing should not be confused with Accounting. a) Cost b) Financial A/c c) Management A/c d) None of these					
	B)	Ex	plain the following concepts.		04			

- What is meant by Cost Accounting?
 What is Purchase Consideration? State its methods.

Solve Short Problem. (Any Two) Q.2

a) Following financial details are extracted from the books of Bright Company Ltd as at 31 March 2015.

Particulars	Rs.
Net Sales	12,00,000
Operating Expenses	9,00,000
Gross Profit	3,00,000
Non-Operating Expenses	1,20,000
Net-Profit	1,80,000
Current Assets	3,80,000
Inventories	4,00,000
Fixed Assets	7,20,000
Total Assets	15,00,000
Net worth	7,50,000
Debt	4,50,000
Current Liabilities	3,00,000
Total Liabilities	15,00,000
Working Capital	4,80,000

Calculate:

- Net Profit Ratio b)
- a) c) Working Capital Turnover d) Net worth to Debt
- **b)** Mr. Vinod provides you the following information.

Gross Profit Ratio

- Assets purchased Machinery on Hire purchase 1)
- 2) Date of purchase – 1-1-2020
- Cash price 26,820 3)
- 4) Installments 01-01-2020 - 7200 31-12-2020 - 7200 31-12-2021 - 7200 31-12-2022 - 7200
- 5) Rate of Interest = 10%
- Vendor Sachin Trading Company 6) Prepare Table showing Interest.
- c) Explain classification of cost?

Write long Answer/Problem Q.3

Following are the financial statement of Star Ltd for the year 2010-11 and 2011-12 Palanco Shoot

Balance Sneet						
Liabilities	31-3-12 Rs.	31-3-11 Rs.	Assets	31-3-12 Rs.	31-3-11 Rs.	
Equity Share capital in Rs. 10 shares	10,00,000	10,00,000	Fixed Assets	15,00,000	12,50,000	
General Reserve	9,00,000	9,00,000	Current Assets			
Profit/Loss A/c	75,000	25,000	Stock-in-hand	4,25,000	3,50,000	
6% Debentures	3,00,000	2,00,000	Sundry Debtors	1,90,000	1,80,000	
Sundry Creditors	3,50,000	1,20,000	Cash at Bank	6,10,000	5,15,000	
Proposed dividend	1,00,000	50,000				
	27,25,000	22,95,000		27,25,000	22,95,000	

Profit / Loss Account

Cr. Dr. Particulars 31-3-12 31-3-11 Particulars 31-3-12 31-3-11 Rs. Rs. Rs. Rs. By Sales To Cost of 16,00,000 30,00,000 18,00,000 24,00,000 Goods Sold To Gross Profit 12,00,000 8,00,000 30,00,000 30,00,000 24,00,000 24,00,000 7,00,000 8,00,000 To Overhead 10,00,000 By Gross Profit 12,00,000 Expenses To Net Profit 2,00,000 1,00,000 12,00,000 8,00,000 12,00,000 8,00,000

You are required to compute the foll ratios and give possible reasons for changes in each case.

- a) Current Ratio
- b) Gross Profit Ratio
- c) Net Profit Ratio
- d) Equity to Total Assets Ratio

Q.4 Write /Solve/long Answer/Problem.

On 1st January, 2019, Sharad purchased a machine from Kiran on hire-purchase basis. The particulars are as follows:

- a) Cash Price Rs. 10,000/-
- b) Amount to be paid on signing the contract Rs. 4,000/-
- c) Balance to be paid in 3 yearly installments of Rs. 2000/- each plus interest, and Depreciation 10% p.a. by reducing balance method.
- d) Interest to be charged on the outstanding balance 5% p.a.

You are required to show:

i) Vendor A/c ii) Assets A/c iii) Interest A/c

OR

X' Ltd and Y' Ltd, agreed to amalgamate and formed a New Company with an authorized capital of Rs. 5,00,000 divided into Equity shares of Rs. 10 each. on the date of amalgamation, the Balance sheet of the two companies were as under.

Particulars	X' Ltd Amount Rs.	Y' Ltd Amount Rs.
I] Equity and Liabilities		
1. Shareholders' Fund		
a. Share Capital		
i) Equity shares of Rs. 10 each	1,00,000	70,000
b. Reserves & Surplus		
i) Reserve Fund	8,000	5,500
ii) P & L Account	22,000	15,000
2. Non - Current Liabilities		
a. Long - term Borrowings		
5% Debentures	50,000	-
b. Provision for P.F.	5,500	4,000
3. Current Liabilities		
a. Trade Payable	04 500	00.000
i) Sundry Creditors	24,500	30,000
Total	2,10,000	1,24,500
II] Assets		
1. Non - Current Assets		
a. Fixed Assets		
i) Tangible Assets	1 00 000	<u> </u>
Sundry Assets	1,20,000	62,000
Property 2. Current Assets	30,000	-
a. Inventories i) Stock	10,000	7,500
b. Trade Receivables	10,000	7,500
i) Sundry Debtors	40,000	45,000
c. Cash & Cash Equivalents	+0,000	+5,000
i) Cash at Bank	10,000	10,000
Total	2,10,000	1,24,500

Balance Sheet of X' Ltd & Y' Ltd as on 31-3-2017

The purchase price consisted of:

- i) The assumption of the liabilities of both the companies.
- ii) The discharge of 5% debentures in X' Ltd at a premium of 10% by the issue of 8% debentures in New Company.
- iii) The issue at a premium of Rs. 5 per share of equity shares of Rs. 10 each in New Company.

For the purpose of Amalgamation, the assets are to be revalued as under:

	X' Ltd	Y' Ltd
	Rs.	Rs.
Sundry Assets	1,40,000	65,000
Property	50,000	-
Debtors	35,000	40,000
Stock	8,000	8,000
Goodwill	10,000	7,000

- 1) Write up Realisation A/c, Shareholders A/c and New Company A/c in the books of both the companies.
- 2) Prepare Balance Sheet of New Company when amalgamation is in the nature of purchase.

Seat No.	:		Set	Ρ				
B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Costing (Paper - III) (19405607)								
Day & Date: Wednesday, 10-04-2024 Max. Marks: 40 Time: 03:00 PM To 05:00 PM								
Instru	uctio) All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full marks.					
Q.1	A)	Cho 1)	ose the correct alternative from the option.Under method of pricing of issue materials are issued first from latest purchase.a) LIFOb) FIFOc) Simple Averaged) Weighted average	08				
		2)	Office rent, manager salary are the example of overheads. a) Variable b) Fixed c) Semi-variable d) None of these					
		3)	is not Inventory.a) Raw materialsb) Finished Goodsc) Machined) Consumable tools					
		4)	Under Halsey premium plan % of time saved is shared by employer. a) 120 b) 110 c) 50 d) 115					
		5)	is not a technique of Inventory Control. a) VED Analysis b) ABC Analysis c) FTMN Analysis d) Golf Analysis					
		6)	Expenses incurred for administration and management of the business are included in overhead. a) Works b) Production c) Factory d) Office					
		7)	Under the piece rate system wages are paid at a a) Fixed Rate unit b) Standard time c) Time rate d) None of these					
		8)	Labour cost is the second element of a) Cost b) Profit c) Sales d) Task					
	B)	Exp 1) 2)	lain Following Concepts: Definition & meaning of Overheads. Formula of Simple Average Method.	04				

10

Q.2 Write short notes. (Any Two)

- a) Allocation of overheads
- **b)** Merits of Machine Hour Rate
- c) ABC Analysis
- **Q.3** From the following particulars write up the priced stores ledger under FIFO method of material 'X' for January 2024.

Date	Particulars	Quantity (unit)	Rate per unit (₹)
2024			
January - 2	Received	2000	10
- 6	Received	300	12
- 9	Issued	1200	-
- 10	Received	200	14
- 11	Issued	1000	-
- 22	Received	300	15
- 31	Issued	200	-

Q.4 a) Explain the difference between Time - Rate and Piece - Rate method. **OR**

12

b) In a factory, guaranteed wages are paid @ ₹ 2 per hour and the payment is made on a weekly basis for a week of 48 hours. By time and motion study, it is estimated that manufacture of a product requires 25 minutes. To this personal time and contingency allowance of 20% is to be added. During one week Basant Das produced 110 articles.

Calculate his wages under -

- i) Time Rate
- ii) Piece Rate with a guaranteed weekly wage
- iii) Rowan Premium Plan
- iv) Halsey Premium Plan

Seat No.		Set P						
B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Industrial Management (Paper - III) (19405609)								
Day & Date: Wednesday, 10 Time: 03:00 PM To 05:00 PM		Max. Marks: 40						
सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य 2) उजवीकडील अंक								
1) उत्पादन व उ गुणोत्तर प्रमाण अ) मालसाठ	म्हणजे —— होय. 1 नियंत्रण ब)	बादे साधन किंवा घटक यांच्यातील						
	णीसाठी ——— याचा वाप किंमत ब)							
3) ताईची ओहोन अ) अ ब क क) जस्ट इन्	विश्लेषण ब)	ही संकल्पना शोधून काढली. व्ही. ई. डी विश्लेषण पेरिटो विश्लेषण						
एकूण उ अ) निव्वळ भ एकूण उ		एकूण उत्पादन भूमिघटकाचा खर्च एकूण उत्पादन						
5) नियोजन, मार्ग समावेश ——– अ) खरेदी ब) मालसाठ	मध्ये होता. ा नियंत्रण नियोजन आणि नियंत्रण	एकूण श्रमिक तास कार्यप्रारंभ आदेश देणे या कार्याचा						
6) —— विश्लेषण अ) अ ब क क) जस्ट इन्	,	ोही म्हणतात. व्ही. ई. डी विश्लेषण वरीलपैकी सर्व						

04

06

10

12

- अ) प्रथम आवक प्रथम जावक (FIFO)
- ब) शेवटी आवक प्रथम जावक (LIFO)
- क) दोन्ही अव ब
- ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 8) उत्पादन क्रियेमुळे वस्तूचे / कच्च्या मालाचे ---- मूल्य वाढते.
 - अ) किंमत ब) साठवणूक
 - क) उपयोगिता ड) यापैकी नाही

ब) खालील संकल्पना लिहा.

- 1) उत्पादकता
- 2) मालसाठा व्यवस्थापन

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

- अ) स्थिर भांडवलाचे मार्ग
- ब) व्ही इ डी विश्लेषण
- क) फिफो पद्धत

प्र.3 वित्तीय व्यवस्थापन म्हणजे काय? वित्तीय व्यवस्थापनाचे महत्त्व सांगा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

अ) उत्पादन नियोजन व नियंत्रण म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

किंवा

 ब) उत्पादकता म्हणजे काय? औद्योगिक उत्पादकतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

Seat No.	t			Set P
	.Coi	n. (S	mester - VI) (New) (CBCS) Examinat Industrial Management (Paper - III)	-
			nesday, 10-04-2024 o 05:00 PM	Max. Marks: 40
Instr	uctio		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Cho 1)	se the correct alternative from the option.The ratio between output and one of factor ofasa) Inventory controlb) Inventorc) Production controld) Productor	ory management
		2)	is used for keeping inventory stock rega) Price of materialb) Size ofc) Bin cardd) Cash r	f material
		3)	Concept of was invented by Taiichi Ol a) A.B.C. Analysis b) V. E. D c) Just in Time d) Pareto	
		4)	Total production Total pro	formula. oduction
			a) Net capital invested b) cost of la	and
			Total production Total pro	oduction
			;) Total expenditures d) Total lab	oour hours
		5)	comprises the planning, routing, scher functions. a) Purchases b) Inventory control c) Production planning and control d) None of these	duling and dispatching
		6)	analysis is also known as pareto analy a) A.B.C Analysis b) V. E. D c) Just in Time d) None of	
		7)	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	in the group of cost price First Out of these
		8)	a) Price b) Storag	goods/raw material. e of these
	B)	Exp 1) 2)	ain the following concepts. Productivity Inventory management	04

Q.2	 Write Short note. (Any Two) a) Sources of fixed capital b) V E D Analysis c) FIFO Method 	06
Q.3	Long answer. What is financial management? State importance of financial management.	10
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	12

What is production planning and control? Briefly explain its importance. a) OR

<		
•		

What is productivity? Explain factor affecting on Industrial productivity. b)

I				
Seat No.				Set P
B.Co	m. (-	Examination: March/April-2024
		Advanced Insurance	e (Pap	er - III) (19405611)
		/ednesday, 10-04-2024 M To 05:00 PM		Max. Marks: 40
सूचना : 1)) सर्व	प्रश्न अनिवार्य आहेत.		
2)	বত	वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवित	ात.	
- ()				
प्र.1 अ)		लील दिलेले योग्य पर्याय निवडू विमा नियमन व प्राधिकरण का		
	1)	,	、	
		अ) 1938 क) 1056	ब) न)	1947
		क) 1956 -	ड)	1999
	2)	—— चा अभ्यास करण्यासाठी अध्यक्षतेखाली समिती घेतली.	1993 ∓	र्ष्य आर. एन. मल्होत्रा यांच्या
		अध्यवाराखाला सामता यराला. अ) विमा क्षेत्र / उद्योग	ब)	विमा प्रतिनिधी
			,	विमा अटी
	2	,		
	3)	e V	、	वसायिक प्रशिक्षण पूर्ण केले पाहिजे.
		अ) 10 표) 100	ब) च)	50
		क) 100	ड) ्	200
	4)		' प्राधिक	रणाने तयार केलेल्या —— अनुसार
		केली जाते. २२) प्राचाना अधिनिष्ण		
		अ) परवाना अधिनियम न) प्रायाना अधिनियम राज	0000 T	लीन नाननी
		ब) परवाना अधिनियम सन क) आगर्विण कागूना	2000 4	યાલ તરલુવા
		क) आयुर्विमा कायदा ड) यापैकी नाही		
	、	,		
	5)	आयुर्विमा उत्तरवण्यासाठी पहिल		
		अ) प्रस्ताव अर्ज		•
		क) नूतनीकरण नोटीस	ड)	वारस नोद फॉर्म
	6)	वयाचा दाखला म्हणून विमा क	ज़्मी −-	हे दस्तऐवज स्वीकारते.
		अ) डेबिट कार्ड	,	
		क) जन्मदाखला	ड)	वरीलपैकी नाही
	7)	विमेदाराच्या विमामुदती आधी म	नृत्युनंतर	विमा पॉलिसीची रक्कम ——– ला
		दिली जाते.		
		अ) सरकार	,	धर्मदाय संस्था
		क) कायदेशीर वारसदार	ड)	यापैकी नाही

		भारतात आयुर्विमा क्षेत्र खुले झाल्यानंतर सदर क्षेत्राच्या नियमनासाठी —— ही संस्था अस्तित्वात आली.	
		संस्था आस्तत्वात आला. अ) एल आय सी ब) आय आर डी ए क) जी आय सी ड) आर बी आय	
	ब)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) सवलतीचे दिवस 2) विमा पत्राचे समर्पण मूल्य	04
प्र.2		लिहा. (कोणत्याही दोन) विमा प्रतिनिधीची नियुक्ती आय आर डी ए ची भूमिका सामाजिक व आर्थिक विकासातील आयुर्विम्याची भूमिका	06
प्र.3	आयु	र्विमा पत्रातील विविध अटी स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खाले अ) न्र)	ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. विमाप्रतिनिधी म्हणजे काय? विमा प्रतिनिधीची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.	12

ब) विमा व्यवसायाच्या खाजगीकरणाचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

	a) c)	Government Legal hairs	b) d)	Charitable trust None of these	
8)	exist	r the opening of Life insuran tence for the regulation of th	is se	ector.	_come into
	a) c)	LIC GIC	b) d)	IRDA RBI	
Exp 1)		he following concepts. s of Grass			
2)	Surr	ender value			

b) Credit card

- payable to _____. a) Governm
- Birth certificate d) None of these c) On the early death of insured the life insurance policy amount is 7)
- Renewal notice d) Nomination form c) 6) Insurance company accepts _____ as proof of age.
- For taking life insurance policy _____ form is essential. 5) Proposal form b) Cover note a)
- b) Provision of the listening Act 2000 c) Life insurance Act

Debit card

B)

a)

d) None of these

- - a) Listening Act

Malhotra for the study of a) Insurance sector

c) Principles of insurance

Insurance agent must complete

- d) 200
- The insurance agent is appointed in accordance with the provisions
- of the prepared by the insurance authority.

c)	100	

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Insurance (Paper - III) (19405611)

Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below.

b)

d)

b)

The committee was formed in 1993 under the chairman of R.N.

1947

1999

50

b) Insurance agent

d) Conditions of insurance

hours professional training.

Day & Date: Wednesday, 10-04-2024

a)

c)

a) 10

Q.1

A)

1)

2)

3)

4)

Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

1938

1956

2) Figures to the right indicate full marks.

The IRDA act was passed in the year

Page 3 of 4

Max. Marks: 40

Set

12

Q.2Write Short note. (Any Two)
a)
Appointment of agent
b)
Duties IRDA
c)
Role of LIC in social and economic development06
06
07Q.3Explain the policy conditions of life insurance.10

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

- a) What is insurance agent? Explain the functions of insurance agent.
- **b**) Explain the merits and demerits of privatization of insurance business.

В	B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Statistics (Paper - III) (19405617)					
			dnesday, 10-04-2024 To 05:00 PM		Max. Marks	: 40
Instr	uctio	2	All questions are compulsory. Figures to the right indicate full r Use of soundless calculators is a			
Q.1	A)	Cho 1)	ose the correct alternative. Vital statistics is a branch of bior of a) Marriages c) Deaths	metry b) d)	which deals with data and laws Births All of these	08
		2)	The birth rate obtained for a sega) Specific fertility ratec) Total fertility rate	b)	of a population is known as Crude birth rate None of these	
		3)	Rejecting Ho when it is false is _ a) Type I error c) Not committing error	b) d)	Type II error None of these	
		4)	Type II error occurs when? a) We reject H ₀ if it is True c) We accept H ₀ if it is True	,	We reject H₀ if it is False We accept H₀ if it is False	
		5)	Testing of $H_0: \mu = \mu_0$ against H_1 a) right tailed test c) two tailed test	:µ≠ b) d)	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	
		6)	Whether a test is one sided or twoa) Alternative hypothesisc) Null hypothesis	b)	led depends on Composite hypothesis Simple hypothesis	
	 7) Student's t-test is applicable when a) a sample is drawn from normal population b) population variance is unknown c) the sample size is not large d) all of these 					
		8)	Chi-square test is used to test _ a) Goodness of fit c) Both (a) and (b)	b) d)	Independence of attributes Neither (a) nor (b)	
	B)	Exp 1) 2)	ain the following concepts. Infant Mortality Rate (IMR) Level of significance			04
Q.2	Writ a)		ort notes. (Any Two) ne a Null hypothesis and an Alter	native	e hypothesis.	06

- b)
- Explain type I and type II error. Define chi-square and F variates. c)

Set

Ρ

Seat No.

Q.3 Answer the following.

Computer CBR, GFR, ASFR, and TFR for the following data.

Age Group	Number of Women	Number of births	
15-19	24000	800	
20-24	20000	2400	
25-29	15000	2000 600	
30-34	12000		
35-39	6000	120	
40-44	4000	10	

The Total population is 1,86,300

Q.4 Answer any one of the following.

- a) A machine produces 16 defective bolts in a batch of 500 bolts. After the machine is overhauled, it produces 3 defective bolts in a batch of 100 bolts. Has the machine improved? (Use $\alpha = 0.05$)
- **b)** Define Chi-square variate. State its p.d.f. and explain the test procedure to test the goodness of fit.

12

Seat No.			Set	Ρ		
B.C	om.	(Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/A Advanced Banking (Paper – IV) (19405614)	pril-2024	ł		
-		Гuesday, 16-04-2024 М РМ То 05:00 РМ	/lax. Marks	: 40		
	सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.					
प्र.1 अ)		लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. —— ही भारतातील एकमेव खाजगी विकास बँक आहे. अ) IDBI ब) ICICI क) UTI ड) LIC		08		
	2)	इंग्लंडमध्ये ——— बॅंक बॅंकांची बॅंक म्हणून कार्य करते. अ) इंग्लंड बॅंक ब) फेडरल बॅंक क) बॅंक ऑफ इंग्लंड ड) यापैकी नाही				
	3)	भारतातील नाणेबाजार हा —— विभागामध्ये विभागलेला आहे. अ) 04 ब) 03 क) 02 ड) 05				
	4)	गरजु व्यक्ती व संस्थांना अल्पकालीन कर्जाचा पुरवठा बाजार म्हणजे बाजार होय. अ) भांडवल ब) नाणे क) पत ड) वित्त	च ——			
	5)	संघ निधी पध्दती ही अमेरिकेची —— बँक आहे. अ) व्यापारी ब) वित्तीय क) मध्यवर्ती ड) कार्पोरेट				
	6)	आय. बी. आर. डी. किंवा जागतिक बँक ही ——— बँक आहे. अ) अमेरिकन विकास ब) आंतरराष्ट्रीय विकास क) लंडन विकास ड) यापैकी नाही				
	7)	भारतीय औद्योगिक वित्तमहामंडळाची स्थापना सन —— मध्ये झाली अ) 1990 ब) 1993 क) 1994 ड) 1995	आहे.			
	8)	ICICI ची स्थापना सन —— मध्ये झाली आहे. अ) 1955 ब) 1945 क) 1965 ड) 1964				

	 ब) पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) युरो करेन्सी बाजारपेठ 2) बहुराष्ट्रीय बँकिंग 	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) ई—बँकिंगचे तोटे ब) ऑफ श्योर बँकिंग क) युनिव्हर्सल बँकिंग पध्दती	06
प्र.3	बँक ऑफ इंग्लंडची कार्ये स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. भारतीय अर्थव्यवस्थेत विकास बँकेची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा. किंवा अमेरिकेतील व्यापारी बॅंकाची सदयःस्थिती आणि वैशिष्टये स्पष्ट करा.	12

Seat No.				Set P
В.	Со	m. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: I Advanced Banking (Paper – IV) (194056	-
			uesday, 16-04-2024 M To 05:00 PM	Max. Marks: 40
Instru	ictic		 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. 	
Q.1	A)	Ch 1)	oose the correct alternative from the options is the only private development bank of India.a) IDBIb) ICICIc) UTId) LIC	08
		2)	bank work as Bankers bank in England. a) England Bank b) Federal Bank c) Bank of England d) None of these	
		3)	India money market is divided into parts. a) 04 b) 03 c) 02 d) 05	
		4)	The market which provides short-term loans to the nei institutions is called as market.a) Capitalb) Moneyc) Creditd) Finance	eedy persons and
		5)	Federal reserve system is the bank of Americaa) Commercial Bankb) Financial Bankc) Central Bankd) Corporate Ban	ζ.
		6)	IBRD or World Bank is anBank.a) American Developmentb) International Dc) London Developmentd) None of these	evelopment
		7)	Industrial Finance Corporation of India is converted in the year a) 1990 b) 1993 c) 1994 d) 1995	n to company in
		8)	ICICI is established in the year a) 1955 b) 1945 c) 1965 d) 1964	
	B)	Ex 1) 2)	plain the following concept. Euro Currency Market Multi-National Banking	04
	Wri a) b) c)	Dis Off	h ort notes. (Any Two) advantage of E-banking - shore banking iversal banking	06

- Q.3 Explain the functions of Bank of England.
 Q.4 a) Explain the role of development banking in Indian Economy.
 12
 - a) Explain the role of development banking in Indian Economy.b) Explain the present position and features of commercial banking in USA.

Seat No.

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Accountancy (Paper - IV) (19405606)

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Use of calculator is allowed.

Q.1 A) Choose the correct alternative and rewrite the sentences. 1) The deduction allowable from the annual value of self-occupied house is a) Interest on housing loan b) Standard deduction c) Unrealized rent d) Deduction u/s 24 2) Standard deduction for self occupied house is 30 Percent Annual Value a) Nil b) c) Rs. 150,000 Rs. 200,000 d) 3) Employer's contribution to recognized provident fund is exempt up to of salary. a) 30% b) 40% 10% c) 12% d) Telephone provided at the residence of on employee by employer is 4) perquisite. a) Non trouble Taxable b) c) Exempt d) None of the above tax is allowed as deduction while computing the business income. 5) a) Sale b) Income c) Wealth d) None of the above 6) If some expenses are partly disallowed, then only disallowed portion should be to the profit. a) added b) deducted c) Both d) None of the above 7) Indian Income -Tax Act 1961 provides the mechanism for computation of of a person. a) Current year Previous year b) c) Next year d) All 8) Which of the following tax has been abolished by the GST? Income Tax a) Service Tax b) c) Corporation Tax Wealth Tax d)

Set

Max. Marks: 40

B) Explain the following concepts.

- 1) Differentiable between Direct and Indirect Tax
- 2) Explain the meaning and feature of GST

Q.2 Answer the following questions. (Any Two)

- a) Define the terms 'Business' and Profession.
- b) Following is the Profit & Loss A/c of Mrs. Jayashree for the year ended 31st March 2021.

Particular	Rs.	Particular	Rs.
To Salaries	24,000	By Gross Profit	80,600
To General Expenditure	6,500	By Bad Debts Recovered	2,000
To Interest on Capital	8,600	by Interest on Debenture	1,500
To Bad-debts	1,000	By Dividend	6,500
To RDD	4,000		
To Interest on Loan	7,000		
To Income Tax Provision	5,000		
To Donation	2,500		
To Motor car Expenses	5,000		
To Depreciation Provision	6,000		
To Net Profit	21,000		
	90,600		90,600

Additional Information

- 1) Depreciation allowed Rs. 4000
- 2) Motor car is used for private purpose.
- 3) Genal expenses include Rs. 500 for travelling at Nasik Tirthayatra (Pilgrimage).

Compute the taxable Income from business for the A.Y. 2021-2022.

c) Mr. Mehra two house the particular of which are as follows.

Nature	House I Rs. Self- Occupied	House II Rs. Let-out for Residence
Municipal valuation	25,000	60,000
Fair Rent	30,000	65,000
Annual Rent Receivable	-	72,000
Expenses on the house		
Municipal Taxes paid	10%	10%
Fire Insurance	5,000	-
Land Revenue	1,000	1,500
Interest on loan for construction	6,000	5,000
Ground Rent	5,000	7,000

Both the house constructed during 2015. The let-out house remained vacant for two Months during the previous year. Hence actually a rent of Rs. 60,000 was received in respect of some.

Compute his Income from House Property for the Assessment year 2021-2022.

- Q.3 Mr. Aryan is a Genal Manager of a Textile Company of Pune. He has submitted 10 the following particular of his Income for the P. Y. 2020-2022.
 - 1) Basic Salary Rs. 50,000 p.m.
 - 2) Dearness Allowance @ 40% of Salary (However, DA to the extent of 10% of salary is applicable for Retirement benefits)
 - 3) Company pays him at 3% commission on total sale of Rs. 10,00,000
 - 4) Entertainment Allowance Rs. 1,000 p.m.
 - 5) Traveling allowance for his office tours Rs 50,000. (Actual expenditure on tours amounted to Rs. 40,000)
 - 6) He contributes to RPF @ 15% of his salary and his employer contributes equal amount.
 - 7) The Assesses two children are studying in the school run by the employer. The cost of education is Rs. 1,500/- p. m per student.
 - 8) He provided a furnished house at Pune for which he pays rent Rs. 5,000 p.m. The cost of furniture provided to him is Rs. 1,50,000
 - 9) Electricity bill paid by employer Rs. 3,000 p.m.
 - 10) He received Rs. 18,000 by way of reimbursement of the Hospital bill by the employer.
 - 11) He paid Professional Tax Rs. 2,250 P.A.
 - 12) The company has provided him a 1.8 cc car for official as well as private purpose, running and maintenance expenses are borne by the employer.

Compute his Taxable Income from salary of Mr. Aryan for A.Y 2021-2022

Q.4 a) Mr. Kashinath Patil is practicing Chartered Accountant at Kolhapur. He keeps his books on cash basis. He Receipts and payment Account for the year ended 31-03-2021 is given below.

12

Receipt	Rs.	Payments	Rs.	
To Bal b/d		By Rent of office Premises	30,000	
a) Cash in hand	20,000	By Electricity Bills	7,000	
b) Cash at bank	80,000	By Purchase of professional books	20,000	
To Professional Fees	5,30,000	By Periodicals & Journal	5,000	
To Loan from a Bank for profession	1,30,000	By Household Expenses	80,000	
To Gift from clients	18,000	By Purchases of motor car	2,30,000	
To Remuneration for Articles published in professional journal	5,000	By Income Tax payment	28,000	
To Dividend	14,000	By Interest for late payment of Income Tax	2,000	
To Interest	9,000	By Staff salaries	1,30,000	
		By LIC Premium	15,000	
		By Interest on loan	12,000	
		By Motor car Expenses	48,000	

Receipts and Payments Account for the year ended 31-03-2021

	By Printing & stationery	14,000
	By Postage Expenses	2,000
	By Travelling Expenses	21,000
	By miscellaneous Expenses	6,000
	By Balance c/d	
	a) Cash in hand	24,000
	b) Cash at bank	1,32,000
8,06,000		8,06,000

Additional Information:

- i) Provide depreciation @ 10% on furniture costing Rs. 1,50,000/- and on motor car @ 20%.
- ii) 114th of use of motor car is estimated for personal use.
- iii) Salary includes a sum of Rs. 12,000/- paid to son of Mr. Patil who is assisting him in his office work and who holds B.Com qualification.

OR

b) Mr. Shetty is the owner of a house property. The municipality has a valued of the house at Rs. 84,000 and levied the tax at 15% of the value 50% of such tax is paid by Mr. Shetty.

30% of the premises has been occupied by Shetty for his own business, 40% has been let out at a rent of Rs. 6,000 per month for commercial purpose, 20% has been occupied by him for his own residence and the remaining portion has been let out for residential purpose on rent of Rs. 1,000 per month.

The payment in respect of the house property during the year were as follows:

Whitewash of the building Rs. 6000, Ground rent Rs. 3000, Fire insurance premium (fire) Rs. 600, interest of this year at 15% on a loan of Rs. 2,00,000 taken for construction of the house is not yet paid. The let-out portion of the house for residential purpose was vacant for 2 months.

Compute income for house property forth A.Y. 2021-2022

Seat No.		Set F	2
E	B.Co	n. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Costing (Paper - IV) (19405608)]
-		Tuesday, 16-04-2024 Max. Marks: 4 PM To 05:00 PM Max. Marks: 4	10
Instru	uctio	 s: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 	
Q.1	A)	Choose the correct alternative and rewrite the sentences. 1) Cash budget is based on a) Sales forecasts b) Expenses budget c) Capital expenditure budget d) All of the above	08
		 Budgetary control helps in implementation of a) Standard Costing b) Marginal Costing c) Ratio Analysis d) Technical Analysis 	
		 3) The budget are classified on the basis of a) Capacity b) Time c) Functions d) All of the above 	
		 4) Marginal Costing is also known as a) Direct costing b) Variable costing c) Both a and b d) None of the above 	
		 5) Contribution margin in marginal costing is also known as a) Net income b) Gross profit c) Marginal income d) None of the above 	
		 6) Standard cost is the planned cost for a unit of product of service a) demanded b) produced c) supplied d) None of the above 	
		 Within the standard costing protest a fundamental standard is set for a) A long duration of time b) The current time frame c) The brief time frame d) A period of indefinite duration 	
		 8) Cost Audit is the audit of a) Cost Records b) Production c) Income d) All of the above 	
	B)	Explain the following concepts.Image: Concepts.1) Objectives of Budgetary control2) What is cost Audit?	04

Q.2 Write a Short Note (Any Two)

- a) Limitations of marginal costing
- **b)** Why standard costing is needed?
- c) Procedures of Setting Wage Rate Standard.
- Q.3 A manufacturing concern which has adopted Standard Costing, furnished the following information:
 - Standard Material for 70 kg finished product: 100kg
 - Price of Materials: Re.1 per kg
 - Actual output: 2,10,000 kg
 - Material used: 2,80,000 kg
 - Cost of Material Rs. 2,52,000

Calculate:

- a) Material usage variance
- b) Material price variances
- c) Material cost variance

Q.4 Answer the following. (Any One)

a) What is Budget? Explain the types of budget.

Or

- **b)** Pepsi company produces a single article, following cost data is given about its product:
 - Selling Price per unit Rs. 40
 - Marginal Cost per unit Rs. 24
 - Fixed Cost per annum Rs. 16000

Calculate:

- 1) P/V ratio
- 2) Break even sales
- 3) Sales to earn a profit of Rs. 2000
- 4) Profit at sales of Rs. 60000
- 5) New break-even sales if price is reduced by 10%

Page 1 of 4

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Industrial Management (Paper - IV) (19405610)

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 अ) खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

- HRIS जो नियमित आणि चालू असलेल्या निर्णयाचे समर्थन करतो त्यास ---- असे म्हणतात.
 - अ) व्यवहार प्रणाली
 - ब) कार्यकारी माहिती प्रणाली
 - क) व्यवस्थापन माहिती प्रणाली
 - ड) परिवर्तन प्रणाली
- 2) ---- या घटकाचा परिणाम कामगार मजूरी आणि वेतन रचनेवर होतो.
 - अ) कामगार उत्पादकता
 - ब) सरकारी धोरण
 - क) कामगार गरजा व आर्थिक सूरक्षितता
 - ड) वरील सर्व
- 3) हाल्से वेतन योजना व रोवन वेतन योजना ---- योजना आहेत.
 - अ) समय / काल वेतन ब) कार्य / काम वेतन
 - क) किमान वेतन ड) उत्तेजनात्मक वेतन
- --- म्हणजे व्यवस्थापन व कर्मचारी यांच्यातील संबंध किंवा कर्मचारी व त्यांच्या उद्योग सेवामधून निर्माण झालेल्या त्यांच्या संघटना यातील संबंध.
 अ) औद्योगिक संबंध
 ब) मनोधैर्य
 - क) कार्यसमिती ड) कल्याण
- 5) बौद्धिक व्यवस्थापनाचे उद्दिष्ट कर्मचाऱ्यांमधील खालीलपैकी कोणती गुणवत्ता विकसित करणे आहे?
 - अ) ज्ञान ब) कौशल्य
 - क) क्षमता ड) वरीलपैकी सर्व
- 6) --- ही एक अशी प्रणाली आहे ज्याद्वारे एखादी संस्था कर्मचारी आणि नोकरी यांची माहिती संकलित करते, विश्लेषित करते आणि अहवाल देते.
 - अ) मानव संसाधन माहिती प्रणाली
 - ब) मानव संसाधन व्यवस्थापन
 - क) मानव संसाधन विकास
 - ड) बौद्धिक व्यवस्थापन

Max. Marks: 40

Set

04

06

12

- 7) ---- हे औद्योगिक संबंधांची उद्दिष्टे आहेत.
 - अ) कामगारांची उत्पादन क्षमता वाढविणे
 - ब) औद्योगिक कलह टाळणे
 - क) दोन्ही अव ब
 - ड) वरीलपैकी नाही
- 8) ——— या वेतन पद्धतीत कामगाराने किती तास काम केले याला महत्व असते तर त्याने किती नग उत्पादीत केले याला महत्व असत नाही.
 - अ) समय / काल वेतन ब) कार्य वेतन
 - क) उत्तेजनात्मक वेतन ड) वरील पैकी नाही

ब) खालील संकल्पना लिहा.

- 1) औद्योगिक संबंध
- 2) गतिमान समूह

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

- अ) औद्योगिक संबंधाचे महत्व
- ब) औद्योगिक मानसशास्त्राचे उद्दिष्टे
- क) औद्योगिक संबंधातील सहभागी घटक
- प्र.3 कर्मचारी मनोधर्य म्हणजे काय? कर्मचाऱ्यांच्या मनोधर्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट 10 करा.
- प्र.4 कर्मचारी वेतनाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

किंवा

हॉल्स व रोवन यांच्या उत्तेजनात्मक वेतन योजना स्पष्ट करा.

Set

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Industrial Management (Paper - IV) (19405610)

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024 Time: 03:00 PM To 05:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

Figures to the right indicate full marks.

Multiple Choice questions. Q.1 A)

- HRIS that support regular support and ongoing decisions are called: 1)
 - a) Transactional System
 - b) Executive Information System
 - c) Management Information System
 - d) Transformational System
- 2) factor affects wage and salary of employee.
 - a) Employee's Productivity
 - b) Govt. Policy
 - c) Employee's need and economic safety
 - d) All of these

3) Halsey wage plan and Rowan wage plan are _____ wage plans.

- a) Time rate b) Piece rate
- c) Minimum rate d) Incentive rate
- are relationship between management and employees or among 4) employees and their organisations that characterise or grow out of employment.
 - a) Industrial Relations
 - b) Morale c) Work Committee d) Welfare
- 5) A talent management aims at developing which of the quality(ies) in employee:
 - a) Knowledge c) Abilities
- Skill b)

d) All of these

- is a system through which an organization collects analyzes, 6) A and reports on employee and job information.
 - a) Human Resource Information System
 - b) Human Resource Management
 - c) Human Resource Development
 - d) Talent Management
- are objectives of industrial relations. 7)
 - a) Increase employee productivity
 - b) Avoiding industrial dispute
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- method of wage payment, how many hours the worker 8) Under worked is important but how much units he produced is not important.
 - a) Time rate

- b) Piece rate
- c) Incentive wage plan d) All of the above

Max. Marks: 40

	B)	Explain the following concepts.1) Industrial Relation2) Group Dynamics	04
Q.2	Writ a) b) c)	te short note. (Any Two) Importance of Industrial Relation Objectives of Industrial Psychology Participants in Industrial Relation	06
Q.3	3 Long Answer. What is employee morale? Explain the factors affecting employee morale.		10
Q.4	Ans a)	wer the following. (Any One) Explain the methods of wages payment. OR	12

b) Explain the incentive wage plan of Halsey and Rowan.

Seat No.	Set P
В.	m. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Insurance (Paper – IV) (19405612)
	te: Tuesday, 16-04-2024 Max. Marks: 40 00 PM To 05:00 PM
सूचना) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. । उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
प्र.1	खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 08 1) ——— विम्याचे अभिहस्तांतरण सहज व खुलेपणाने होऊ शकते. अ) अग्नि ब) सागरी
	क) पशुधन ड) पिक 2) ——– कलम विमापत्राच्या दस्तऐवजांचे हस्तांतरण इतर व्यक्तीकडे करण्यात येत असल्याचे दर्शवते.
	अभिहस्तांतरण ब) पासून व पर्यंत क) गुदाम ते गुदाम ड) सरासरी
	 हा सागरी विमा नियमित आयात–निर्यात व्यापार करणाऱ्यास अधिक उपयुक्त आहे. अ) तरते विमापत्र ब) अनिश्चित मूल्य विमापत्र क) मिश्र विमापत्र ड) निश्चित मूल्य विमापत्र
	4) अतिरिक्त रोकड एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी पाठवणाऱ्या बँकांना —— विमापत्र उपयुक्त असते. अ) सर्वसमावेशक विमापत्र ब) प्रवासातील पैसा विमापत्र क) सर्व धोके प्रमाणपत्र ड) वाणिज्य कार्यालय विमापत्र
	5) इंडिया इंटरनॅशनल इन्शुरन्स प्रायव्हेट लिमिटेड ही कंपनी —— येथे आहे. अ) जपान ब) इंग्लंड क) जर्मनी ड) सिंगापूर
	6) —— विम्यामध्ये तुलनात्मकदृष्टया विमा हप्ता जास्त असतो. अ) अग्नि विमा ब) सागरी विमा क) पशुधन ड) आजारपणाचा विमा
	7) सर्वसाधारण विमा कायदा —— मध्ये संमत करण्यात आला. अ) 1972 ब) 1984 क) 1938 ड) 1956
	8) प्रामाणिकपणाच्या हमीचा विमापत्राच्या प्रकारात —— इतके पक्ष असतात. अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) शारीरिक आणि नैतिक धोके	
	2) प्रवास विमा	
Я.2	थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) तृतीय पक्ष दायित्व विमा ब) वैयक्तिक अपघात आणि आजारपणाचा विमा क) सागरी नुकसानीचे मूल्यांकन	06
प्र.3	भारतीय सर्वसाधारण विमा महामंडळाची संघटनात्मक रचना स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. विविध प्रकारचे सागरी धोके स्पष्ट करा. किंवा सागरी विमा उत्तरविण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.	12
	तागरा । पंचा उतारापण्याया आक्रया स्पष्ट करा.	

Sea No.	t	Set P	•			
В	B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Insurance (Paper – IV) (19405612)					
		e: Tuesday, 16-04-2024 Max. Marks: 40 D PM To 05:00 PM	C			
Instr	uctio	is: 1) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.				
Q.1	A)	Chose the correct alternatives.081) insurance policy is freely assignable.08a) Fireb) Marinec) Cattled) Crop	В			
		 2) clause indicate the transfer of policy documents to another person. a) assignment b) at and from c) warehouse to warehouse d) average 				
		 marine insurance most useful to regular import export trader. a) floating policy b) unvalued policy c) mixed the policy d) valued policy 				
		 4) policy is useful for banks those who have send excess cash from one place to another place. a) comprehensive policy b) money in transit policy c) all risk policy d) commercial offices policy 				
		5) India international insurance private limited is at a) Japan b) England c) Germany d) Singapore				
		 6) Insurance premium is comparatively higher for insurance. a) fire b) marine c) cattle d) sickness 				
		7) General Insurance Act passed in a) 1972 b) 1984 c) 1938 d) 1956				
		 8) The fidelity guarantee insurance are parties in contract. a) Two b) Three c) Four d) Five 				
	B)	Explain the following concepts.041) Physical and Moral hazards2) Voyage policy	4			
Q.2		Short Notes. (Any Two) Third Party Liability Insurance Personal accident and sickness insurance Valuation of Marine Losses	6			

Valuation of Marine Losses C)

SLR-FA-77

Set P

Q.3Explain the organizational structure of GIC.10Q.4Answer any one of the following.
Explain the different types of Marine losses.12OR
Explain the procedure of taking marine insurance policy.10

Instr	uctio		1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Use of soundless calculators is allowed.	
Q.1	A)		oose the correct alternative and rewrite the sentences.08When the sum of gains of one player is equal to the sum of losses to another player in a game, this situation is known as08a) biased gameb) zero-sum game d) all of these	\$
		2)	If the players select the same strategy each time, then it referred as a) Pure strategy b) Mixed strategy c) Both (a) and (b) d) None of these	
		3)	A mixed strategy game can be solved by a) algebraic method b) matrix method c) graphical method d) all of these	
		4)	A type of decision-making environment is a) certainty b) uncertainty c) risk d) all of these	
		5)	Which of the following criterion is not used for decision-making under uncertainty?a) maximinb) maximaxc) minimaxd) minimize expected loss	
		6)	Network models have advantages in terms of project a) planning b) scheduling c) controlling d) all of these	
		7)	 The full form of PERT is a) Program Evaluation and Review Technique b) Program Evaluation and Robot Technology c) Program Evaluation and Robot Technique d) Program Evaluation and Rate Technology 	
		8)	Which of the following is not the special purpose of simulation language? a) BASIC b) GPSS c) GASP d) SIMSCRIPT	

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Advanced Statistics (Paper – IV) (19405618)

Seat No.

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024

Time: 03:00 PM To 05:00 PM

SLR-FA-78

Set

Max. Marks: 40

Ρ

B) Explain the following concepts.

- 1) Two-Person Zero-Sum Games
- 2) Critical Path

Q.2 Write a Short Note. (Any Two)

- a) Explain: Minimax and Maximin principle used in the theory of games.
- b) Explain the following terms in PERT:
 - 1) Optimistic time
 - 2) Pessimistic time
 - 3) Most likely time
- c) What are the advantages and disadvantages of simulation?

Q.3 Attempt the following.

Find the solution of game using Short Cut method for the following pay-off matrix.

		Player B				
		B_1	B_2	B_3		
	A_1	[1	7	2]		
Player A	A_2	6	2	7		
-	A_3	L6	1	6		

Q.4 Answer the following. (Any One)

a) Given the following information:

Activity	0-1	1-2	1-3	2-4	2-5	3-5	3-6	4-7	5-7	6-7
Duration (in days)	2	8	10	6	3	3	7	5	2	8

1) Draw a project network.

- 2) Compute ES, EF, LS, LF.
- 3) Identify the critical path and the project duration.

b) Explain the Monte-Carlo technique and its limitations.

04

06

10

		SL	.R-FA	-79
Seat No.			Set	Ρ
В.(Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/A Co-operative Development (19405604)	oril-202	24
		day, 19-04-2024 M M To 05:00 PM	ax. Mark	ks: 40
सूचना		प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1		लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. बाराव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी ——— हा होय.		08
	')	अ) 1997—2002 ब) 2002—2007 क) 2007—2012 ड) 2012—2017		
	2)	भारताने जागतिकीकरणाचे धोरण —— साली स्वीकारले. अ) 1947 ब) 1904 क) 1991 ड) 2001		
	3)	नाफेड ची स्थापना —— या वर्षी करण्यात आली. अ) 1958 ब) 1966 क) 1991 ड) 1948		
	4)	——— ही बँक सहकारातील शिखर बँक म्हणून ओळखली जाते. अ) एस. बी. आय. ब) जनता सहकारी बँक क) राज्य सहकारी बँक ड) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँ	क	
	5)	पहिली नागरी सहकारी बँक 1904 साली —— या ठिकाणी स्थापन अ) मद्रास ब) मुंबई क) पुणे ड) कोल्हापूर	झाली.	
	6)	भारतातील सहकारी पतपुरवठा संस्थांची रचना ———— स्तरीय आव अ) एक ब) दोन क) तीन ड) चार	2 2.	
	7)	जिल्हयातील सहकारी चळवळीचे नेतृत्व —— बॅंक करीत असते. अ) एस. बी. आय. ब) नाबार्ड क) डी. सी. सी. बी. ड) आर. बी. आय.		
	8)	भारतात सहकार चळवळीची सुरूवात ———— या वर्षापासून झाली. अ) 1844 ब) 1904 क) 1960 ड) 1912		

ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.

- 1) जागतिकीकरण
- 2) सहकारी प्रक्रिया संस्था

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) खाजगीकरण
- ब) नाफेड
- क) नागरी सहकारी बँका
- **प्र.3** सहकारी विपणन संस्थांच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

- अ) प्राथमिक कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्थांच्या समस्या व त्यावरील उपाययोजना स्पष्ट करा.
- ब) ग्रामीण विकासात सहकारी साखर कारखान्यांची भूमिका स्पष्ट करा.

04

06

10

Seat No.			Set	Ρ
B.	.Co	m. (\$	Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Co-operative Development (19405604)	
			day, 19-04-2024 Max. Marks: 1 To 05:00 PM	40
Instru	ctio) Figures to the right indicate full marks. 2) Each question carries equal marks.	
Q.1	A)	Cho 1)	oose the correct alternative from the options.Period of twelfth five year plan isa) 1997-2002b) 2002-2007c) 2007-2012d) 2012-2017	08
		2)	Globalization Policy accepted in the year in India. a) 1947 b) 1904 c) 1991 d) 2001	
		3)	NAFED was established in the year a) 1958 b) 1966 c) 1991 d) 1948	
		4)	Bank is known as Apex Bank in Co–operative Movement. a) SBI b) Janta Co-op Bank c) State Co-operative Bank d) District central Co-op Bank	
		5)	First Urban Co-operative Bank established in 1904, at a) Madras b) Mumbai c) Pune d) Kolhapur	
		6)	Indian credit Co-operative societies structure is tier. a) One b) Two c) Three d) Four	
		7)	bank is leader of district Co-operative movement. a) SBI b) NABARD c) DCCB d) RBI	
		8)	The Co - operative movement in India started in the year a) 1844 b) 1904 c) 1960 d) 1912	
	B)	Exp 1) 2)	plain the following concepts. Globalization Co-operative processing Societies	04
Q.2	Wri a) b) c)	Priva NAF	short note. (Any Two) atization ED an Co-operative Banks	06

Q.3 Explain the problems of Co-operative marketing Societies.

Q.4 Long Answer Question (Any One)

- a) Explain the problems and remedies of Primary Agricultural Credit Co-operative Societies.
- **b)** Explain the role of sugar Co-operatives in rural area development.

Seat No.			Set P
В.	Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Ex Modern Management Prac	-
•		onday, 22-04-2024 И То 05:00 РМ	Max. Marks: 40
सूचना		प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1 ः	-	नील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल कैझेन म्हणजे ——–.	
		अ) सुधारणा ब) 3 क) सतत सुधारणा ड) र	ांमलबजावणी ातत मोजमाप
	2)	हे भारतातील ISO चे मुख्य शाख अ) मुंबई ब) f क) पुणे ड) ब	देल्ली
	3)	सिक्स सिग्मा ही —— संकल्पना आहे. अ) नैतिक ब) 3 क) राजकीय ड) र	गार्थिक गांख्यिकीय
	4)	हे नैसर्गिक आपत्तीचे उदाहरण अ अ) भूकंप ब) ब क) युध्द ड) व	ॉम्बस्फोट
	5)	इव्हेंट हा व्यवसाय इव्हेंट मानला अ) विपणन ब) ज क) आर्थिक ड) हे	उत्पादन
	6)	'झिरो–डिफेक्ट प्रोग्राम' संकल्पना ––– अ) डॉ. डेमिंग ब) ज क) फिलिप क्रॉसबी ड) प	गोसेफ जुरान
	7)	अ) 1985 व) 1	—— मध्ये स्थापन झाली आहे. 990 992
	8)		सेक्स सिग्मा

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) पोका—योक सिस्टम	04
	2) कैझेन प्रणाली	
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	अ) व्यवसाय प्रक्रिया आउटसोर्सिंग ब) शून्य दोष कार्यक्रम	
	क) हॉटेल व्यवस्थापन	
प्र.3	इव्हेंट मॅनेजमेंट म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व समजावून सांगा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	आपत्ती म्हणजे काय? शमन करण्याच्या पायऱ्या समजावून सांगा. किंवा	
	आंतरराष्ट्रीय मानकीकरण संस्थेचे 20 घटक स्पष्ट करा.	

Seat No.	t	Set I	Ρ
E	3.Co	om. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024 Modern Management Practices (19405601)	
Time	: 03:0	te: Monday, 22-04-2024 Max. Marks: 00 PM To 05:00 PM	40
Instr	uctio	2) All questions are compulsory.2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Multiple choice questions.1) Kaizen meansa) Improvementb) Implementationc) Continuous Improvementd) Continuous measurement	80
		2) is a main branch office of ISO in India. a) Mumbai b) Delhi c) Pune d) Bangalore	
		 3) Six Sigma is a concept. a) Ethical b) Economical c) Political d) Statistical 	
		 4) is an example of natural disaster. a) Earthquake b) Bomb blast c) War d) Riot 	
		5)event is considered as business event. a) Marketing b) Production c) Financial d) All of these	
		 6) 'Zero-Defect program' concept propounded by a) Dr. Deming b) Joseph Juran c) Philip Crosby d) Peter Drucker 	
		 7) International organization for standardization is established in a) 1985 b) 1990 c) 1995 d) 1992 	
		 8) Continuous improvement is the basic philosophy of a) Poka-Yoke b) Six Sigma c) Kaizen d) 5-S 	
	B)	Explain the following concepts. 1) Poka-Yoke System 2) Kaizen System	04
Q.2	a)	Business Process Outsourcing Zero Defect Program	06

Q.3	What is the Event Management? Explain the its importance.	10
Q.4	What is the Disaster? Explain the steps of mitigation. OR	12
	Explain the 20 Elements of International Organization for Standardization.	